

ÉRDI KISTÉRSÉGI FEJLESZTÉSI TANÁCS
TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM

2. KÖTET

Terra Studio Kft.
Területi Kutató Tervező
Tanácsadó Iroda

2009. június 9.

ÉRDI KISTÉRSÉGI FEJLESZTÉSI TANÁCS
TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM

2. KÖTET

Terra Studio Kft.

Területi Kutató Tervező Tanácsadó Iroda

1094 Budapest, Angyal u. 7/A.

Tel.: 1/ 456 50 90 Fax: 1/ 456 50 99

E-mail: terra95@hu.inter.net

Ügyvezető igazgató:	Laky Ildikó
Vezető tervező:	Kukely György
Tervezők:	Sifter Livia
	Szabó Gábor
	Vancsó Veronika

TARTALOM

A VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓT, AZ ÁLTALÁNOS BEVEZETŐT ÉS A PROGRAM MEGALAPOZÁSÁUL SZOLGÁLÓ HELYZETÉRTÉKELÉST A DOKUMENTÁCIÓ I. KÖTETE TARTALMAZZA

1. AZ ÉRDI KISTÉRSÉG FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA ÉS ANNAK MEGALAPOZÁSA	6
1.1. A stratégia alkotás megalapozása	6
1.1.1. A stratégia alkotás elvi megalapozása	6
1.1.2. Fejlesztési eszközrendszer	9
1.1.3. A program kommunikálása – Társadalmasítás	11
1.2. SWOT analízis	13
1.3. Az Érdi kistérség területfejlesztési koncepciójának célrendszere (Célfa)	15
1.4. Hosszú távú (15-20 éves) átfogó cél	16
1.5. Közép távú (7-8 éves) tematikus célok	16
1.6. Az Érdi kistérség fejlesztési stratégiája	19
1.7. A program szerkezete	20
2. AZ ÉRDI KISTÉRSÉG TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA	22
2.1. I. Prioritás: Kommunális és hálózati infrastruktúra komplex térségi fejlesztése	22
2.2. II. Prioritás: Közlekedési hálózatok, illetve szolgáltatások megerősítése	23
2.3. III. Prioritás: Intézményi közszolgáltatások színvonalának és elérhetőségének térségi szintű fejlesztése, a működés gazdaságosságának erősítése	25
2.4. IV. Prioritás: A fenntartható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése	26
2.5. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁK	29
3. AZ ÉRDI KISTÉRSÉG TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA	43
3.1. I. Prioritás: Kommunális és hálózati infrastruktúra komplex térségi fejlesztése	43
3.1.1. Intézkedés: Szennyvízkezelés fejlesztése	43
3.1.1.1. <i>Tevékenység: Szennyvízcsatorna rendszerek és tisztítók fejlesztése</i>	44
3.1.2. Intézkedés: Vízrendezés és vízkárelhárítás	45
3.1.2.1. <i>Tevékenység: Felszíni és csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése</i>	46
3.1.3. Intézkedés: Az ivóvízszolgáltatás fejlesztése	50
3.1.3.1. <i>Tevékenység: Hálózati rekonstrukcióval egybekötött térségi ivóvíz szolgáltatás fejlesztése és a meglévő vízbázis hasznosítása</i>	51
3.1.4. Intézkedés: Szilárd hulladék kezelésének fejlesztése	54
3.1.4.1. <i>Tevékenység: Kommunális hulladék gyűjtésének és elhelyezésének infrastrukturális fejlesztése</i>	55

3.1.4.2.	<i>Tevékenység: Gyepmesteri szolgáltatás, illetve az elhullott állati tetemek begyűjtési rendszerének kistérségű szintű megoldása</i>	59
3.1.5.	Intézkedés: Energiagazdálkodás térségi együttműködésben	60
3.1.5.1.	<i>Tevékenység: Kistérségi energiagazdálkodási feltételeinek megteremtése</i>	61
3.1.5.2.	<i>Tevékenység: Kistérségi megújuló energia program kidolgozása, és az alternatív energiatermelés, hasznosítás előmozdítása</i>	62
3.1.6.	Intézkedés: Közösségi Internet hozzáférés fejlesztése	64
3.1.6.1.	<i>Tevékenység: Közösségi Internet-hozzáférési pontok, Teleházak kialakítása</i>	65
3.2.	II. Prioritás: A közlekedési hálózatok fejlesztése, a szolgáltatások színvonalának emelése	67
3.2.1.	Intézkedés: A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek javítása	67
3.2.1.1.	<i>Tevékenység: Az alsóbbrendű közúthálózat bővítése, a belterületi szakaszok tehermentesítését is szolgáló, hiányzó útkapcsolatok kiépítése</i>	68
3.2.1.2.	<i>Tevékenység: Közlekedésbiztonságot javító és a környezeti terhelés csökkentésével kapcsolatos fejlesztések</i>	73
3.2.2.	Intézkedés: A közforgalmú közlekedés szolgáltatási színvonalának fejlesztése, a kapcsolódó közlekedési módok közötti integráció megteremtése	77
3.2.2.1.	<i>Tevékenység: Térségi autóbusz-közlekedés színvonalának javítása, az elővárosi vasúti „ráhordó szerep” erősítése</i>	78
3.2.2.2.	<i>Tevékenység: Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése</i>	82
3.2.2.3.	<i>Tevékenység: Vízi közlekedés fejlesztése</i>	85
3.2.3.	Intézkedés: Kistérségi kerékpárút-hálózat fejlesztése	87
3.2.3.1.	<i>Tevékenység: Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése</i>	88
3.2.3.2.	<i>Tevékenység: Kerékpáros közlekedés kiegészítő infrastruktúrális elemeinek kiépítése</i>	90
3.3.	III. Prioritás: Intézményi közszolgáltatások színvonalának és elérhetőségének térségi szintű fejlesztése, a működés gazdaságosságának erősítése	92
3.3.1.	Intézkedés: Bölcsődei és a közoktatás intézményi alapellátásának térségi színű fejlesztése	92
3.3.1.1.	<i>Tevékenység: Bölcsődei és közoktatási intézmények működési feltételeinek javítása és speciális nevelési igényű gyerekek képzési feltételeinek javítása</i>	93
3.3.1.2.	<i>Tevékenység: A pedagógiai szakmai szolgáltatások hiányának pótlása</i>	96
3.3.2.	Intézkedés: Az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítása	98
3.3.2.1.	<i>Tevékenység: A lakosság egészségi állapotának és az egészségügyi ellátórendszernek a fejlesztése, racionalizálása, kihasználtság-vizsgálat, valamint kistérségi egészségterv készítése</i>	99
3.3.2.2.	<i>Tevékenység: Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (IKER) kiépítése</i>	101
3.3.3.	Intézkedés: A szociális intézményhálózat térségi fejlesztése	102
3.3.3.1.	<i>Tevékenység: Szociális ellátás kistérségi szintű szervezése</i>	104
3.3.4.	Intézkedés: A kistérség kulturális és aktív szabadidő-eltöltést szolgáló infrastruktúrájának fejlesztése	105
3.3.4.1.	<i>Tevékenység: A kistérség kulturális intézményeinek infrastruktúrális és programfejlesztése, összehangolása</i>	107

3.3.4.2.	<i>Tevékenység: A kistérség sportlétesítményeinek fejlesztése, összehangolása, kihasználtság-vizsgálata</i>	109
3.3.5.	Intézkedés: Közrendvédelmi együttműködés	112
3.3.5.1.	<i>Tevékenység: Közrendvédelmi együttműködés kistérségen belüli fejlesztése</i>	113
3.3.6.	Intézkedés: A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése és a térségi együttműködések fejlesztése	114
3.3.6.1.	<i>Tevékenység: Kistérségi elektronikus média kialakítása a települési médiumok együttműködésének ösztönzése</i>	115
3.3.6.2.	<i>Tevékenység: Nemzetközi és belföldi kapcsolatok kistérségi együttműködésben történő fejlesztése</i>	118
3.3.6.3.	<i>Tevékenység: Civil szervezetekkel való együttműködések ösztönzése</i>	119
3.4.	IV. Prioritás: Fenntartható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése	121
3.4.1.	Intézkedés: Gazdasági-logisztikai funkcióra szánt területek hasznosításra történő előkészítése és térségi szintű menedzselése	121
3.4.1.1.	<i>Tevékenység: Gazdasági-logisztikai hasznosításra szánt területek rendezési vonatkozású átalakítása</i>	123
3.4.1.2.	<i>Tevékenység: Hasznosításra szánt területek specializált infrastrukturális fejlesztése – különös tekintettel a logisztikai és innovatív tevékenységekre</i>	126
3.4.1.3.	<i>Tevékenység: Kistérségi gazdasági ingatlan kataszter készítése</i>	128
3.4.1.4.	<i>Tevékenység: Gazdasági jellegű marketing tevékenység folytatása</i>	131
3.4.2.	Intézkedés: Az innovatív tevékenységek gazdasági súlyának növelése a térségben	133
3.4.2.1.	<i>Tevékenység: Térségi innovációs központ létrehozása</i>	135
3.4.2.2.	<i>Tevékenység: Kapcsolatépítés a budapesti képzőhelyekkel és kutató központokkal, helyi kutatási bázis fejlesztése</i>	138
3.4.3.	Intézkedés: A helyi kis és közepes vállalkozások versenyképességének, együttműködésének javítása	141
3.4.3.1.	<i>Tevékenység: Vállalkozói adatbázis létrehozása</i>	143
3.4.3.2.	<i>Tevékenység: Térségi és tevékenység alapon szerveződő fórumok szervezése</i>	145
3.4.4.	Intézkedés: A humánerőforrás kereslet és kínálati oldalának nagyobb fokú összehangolása	147
3.4.4.1.	<i>Tevékenység: Munkaerőpiac strukturális egyensúlyának megteremtése a térség gazdasági és érdekvédelmi szereplőinek együttműködésével</i>	149
3.4.4.2.	<i>Tevékenység: Közcélnél foglalkoztatás (közmunka) növelése kistérségi együttműködésben</i>	151
3.4.4.3.	<i>Tevékenység: A szakképzés közép és felsőfokú szintjének intézményi fejlesztése</i>	153
3.4.5.	Intézkedés: A kistérség turisztikai potenciáljának tágabb térségbe integrált, értékszempléltű kiaknázása	156
3.4.5.1.	<i>Tevékenység: Turisztikai vonzerők és a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése</i>	157
3.4.5.2.	<i>Tevékenység: Komplex turisztikai programcsomagok kialakítása</i>	163
3.4.5.3.	<i>Tevékenység: A turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek és a turisztikai marketing fejlesztése</i>	166

1. AZ ÉRDI KISTÉRSÉG FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA ÉS ANNAK MEGALAPOZÁSA

1.1. A STRATÉGIA ALKOTÁS MEGALAPOZÁSA

1.1.1. A stratégia alkotás elvi megalapozása

Az Érdi kistérség jövőképe:

A főváros kapujában fekvő Érdi kistérség mind földrajzi, mind közlekedési helyzetét kihasználva, fejlett gazdasággal és növekvő népességgel bíró térség, mely a szükségleteket teljes körűen kielégítő intézményi és infrastrukturális rendszerre alapozva lakosságának fenntartható magas életminőséget, a térségben működő vállalkozásoknak és a befektetőknek versenyképes üzleti környezetet nyújt, valamint a Duna-mente természeti és táji potenciáljával hatékonyan élve, rekreációs és idegenforgalmi szerepe is bővül.

A stratégiai cél eléréséhez olyan horizontális elvek kerültek meghatározásra, amelyek a stratégiai feladatok kidolgozásánál fontos szempontként szerepeltek. Az egyes fejlesztési elvek súlya a tervezés különféle szintjein és a témaköröknek megfelelően változó mértékű, ugyanakkor a fejlesztések működési, pénzügyi és környezeti *fenntarthatósága* meghatározó szempont kell, hogy legyen a fejlesztések végrehajtásánál.

Az elvek érvényesítésével a program maximálisan törekszik az EU fejlesztési prioritásokhoz történő igazodáshoz, amely a 2007-2013-as programozási időszakban elősegíti a sikeres pályázati szereplést.

Az elvek a következők:

1. Gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás elősegítése – Lisszaboni elvek

A fejlesztésben érintett kistérség kedvező gazdaság és közlekedés földrajzi helyzeténél fogva Magyarország gazdaságilag fejlett területei közé tartozik. Fontos, hogy az Érdi kistérség gazdasága egy minőségorientált fenntartható pályára álljon és a térségen belüli differenciált fejlesztési stratégiával sokoldalúságát bizonyítva régiós és országos szinten fokozza versenyképességét. A kistérségben a foglalkoztatás kérdése kevésbé a munkanélküliség kapcsán kerül előtérbe, sokkal inkább annak strukturális problémái miatt. A munkaerőpiac és a gazdasági igények harmonizációja a versenyképességet is erőteljesen befolyásoló tényezők, tehát minőségi (strukturális) fejlesztések ezen a területen is elengedhetetlenek.

Az elv érvényesítése különösen fontos a gazdaságilag jelenleg vezető pozícióban lévő Közép-magyarországi régióban, ahol a kiterjedő országos és nemzetközi közúthálózati fejlesztések nyomán más területek is hasonlóan kedvező közlekedésföldrajzi helyzetbe kerülnek, ezáltal csökkentve az Érdi kistérség egyedi adottságainak jelentőségét.

2. Működési, pénzügyi és környezeti fenntarthatóság – Göteborgi elvek

A tervezési dokumentumban feltüntetett intézkedések és tevékenységek projektekben leképeződő megvalósításának feltétele, hogy azok a komplex fenntarthatóság alapfeltételeinek megfeleljenek. Ennek érdekében az egyes intézkedéseket, tevékenységeket és projekteket fejlesztési tervekkel, illetve megvalósíthatósági tanulmányokkal és hatásvizsgálatokkal kell alátámasztani. A fejlesztések fenntarthatósági szempontjai közül a környezeti aspektus komoly jelentőséget képvisel az Érdi kistérségben is. Ennek figyelembevétele hozzájárul a kistérségben az élhető környezet megteremtéséhez, valamint a főváros és agglomerációja körül kialakult rekreációs zóna minőségének és vonzerejének javításához. A természeti és épített környezet olyan fejleszthető adottságai a térségnek, amelyek potenciálisan hozzájárulnak a gazdasági versenyképesség fenntartható fejlesztéséhez.

Amíg az egészséges életfeltételek biztosítása, azaz az élhető környezet kialakítása és fenntartása elsősorban konkrét településfejlesztési programok megvalósításával biztosítható, addig a környezet és természetvédelmi szempontok érvényesülése horizontális programelem. A mindenkori vezetők felelőssége, hogy a meghozott döntések, a támogatott beruházások, kiadott engedélyek kapcsán mérlegeljék azok természeti és települési környezetre gyakorolt hatásait, vagy akár az általuk irányított szervezet működésében érvényesítsék ezeket az elveket (pl. környezetirányítási rendszer bevezetésével).

3. Esélyegyenlőség

A programalkotás fontos tervezési kérdése, hogy a stratégiában megvalósításra javasolt tevékenységek végrehajtása miként járul hozzá a különféle társadalmi csoportok érdekeinek érvényre juttatásához, a megvalósuló létesítmények, szolgáltatások, lehetőségek hozzáférhetőségének biztosításához.

Alapkérdés, hogy a kistérség minden lakosa egyforma eséllyel érje el a különböző szolgáltatásokat, tehát kortól, nemtől, egészségi állapottól függetlenül részesüljön azokból, másrészt pedig, hogy a különböző szolgáltatások elérése fizikailag is biztosított legyen mindenkinek bármely településen él a kistérségben – elősegítve ezzel a hátrányos helyzetű csoportok (pl. roma népesség, fogyatékkal élők) integrációját.

4. Partnerség

A partnerség és hálózatépítés a települések, azok lakossága, az érintett intézmények valamint gazdasági szervezetek és hatóságok kapcsolatainak létrehozását és azok élénkítését jelenti. A stratégiai és operatív programba foglalt közép- és hosszútávú térségfejlesztésre vonatkozó elképzelések megvalósítása az érintettek összehangolt önkéntes és felelős részvételével zajlik.

5. *Többközpontúság – Decentralizáció*

Az Érdi kistérség négy településéből kettő is rendelkezik olyan adottságokkal, amelyek alkalmassá teszik térségi feladatok ellátására. Lényeges, hogy a térségi szinten szervezhető és szervezendő feladatok esetében a lehető legnagyobb számban vegyenek részt a települések a feladatok decentralizált ellátásában.

6. *Helyi demokrácia erősítése*

A helyi demokrácia erősödése a döntéshozatalban és a döntésvégrehajtásban is feltételezi a lehető legszélesebb körű társadalmi részvételt mind települési, mind pedig térségi szinten. Ismert, hogy jelenleg Magyarországon a társadalmi részvétel intenzitása messze elmarad a lehetőségektől és nagyrészt az erősebb, országos hálózattal rendelkező civil szerveződések tevékenységében nyilvánul meg. Az elmúlt 15 esztendőben a civil szféra professzionalizálódásának vagyunk tanúi országos szinten, ugyanakkor ezen folyamat látványos erősítésére van szükség a kisebb közösségek esetében. A civil szféra által végzett közösségfejlesztés erősíti az állampolgárok területfejlesztésben betöltött lehetséges szerepének kialakulását.

A térségi programozás szintjén a civil szféra erősítése az alulról építkező kezdeményezések, csoportosulások elvi és gyakorlati (infrastrukturális) támogatását jelenti. A települési önkormányzatok által alkotott társulásnak tevételes feladata a civilek képviselőinek biztosítása a települések, illetve a kistérség fejlesztési vonatkozású döntéseinek meghozatalában.

A döntéshozatal mellett a program, illetve projektvégrehajtások esetében is javasolt a teljeskörű társadalmi részvétel lehetőségének biztosítása. Ez elsősorban azt jelenti, hogy a helyi társadalomnak lehetőséget kell biztosítani a jelenlétre a projektciklus minden szakaszában. Ezáltal is hatékonyabb lesz az eredmények gyors integrálása a helyi társadalom mindennapi életébe, illetve eredményesebbé válik az esetleges negatív hatások kezelése is.

7. *A Program végrehajtásának követése*

A program végrehajtásának sikeressége érdekében elengedhetetlen annak folyamatos nyomon követése, a végrehajtás ütemének és hatékonyságának ellenőrzése (monitoringja) és szükség esetén az operatív elemek – változó kondícióknak megfelelő – módosítása. A program kiegészítése, módosítása azért is indokolt, mivel a forrásfelhasználás ütemezésének koordinációját lehetővé tevő nemzeti és régiós alapidokumentumok aktuálisan kidolgozás (értékelés, elfogadás) alatt állnak. Ugyanez érvényes a kistérségre vonatkozó egyes ágazati programokra is, melyek tartalmával való összhang alapvető elvárás ezen dokumentummal szemben.

A program tehát az európai uniós gyakorlatnak megfelelően a folyamatos monitoring és a visszacsatolások alapján alakuló rugalmas rendszert képvisel.

1.1.2. Fejlesztési eszközrendszer

Pályázatok

A célrendszer és fejlesztési prioritások meghatározásánál elengedhetetlen annak figyelembe vétele, hogy a települések és térségek, civil, non-profit szervezetek és kisebb mértékben a gazdaság szereplői továbbra is a pályázati rendszereken keresztül jutnak fejlesztési forrásokhoz. Jelentős feltétele a programban foglalt fejlesztési irányok és az azokon belüli projektek megvalósulásának, hogy a települések önkormányzatai, illetve egyéb térségi szervezetek és vállalkozások rendelkezzenek a projekt finanszírozáshoz szükséges saját forrással.

A 2007-2013 közötti időszakban a Strukturális Alapok az alábbi három fő célkitűzést hivatottak megvalósítani:

1. Konvergencia
2. Regionális versenyképesség és foglalkoztatás
3. Európai Területi Együttműködés – ETE (SEES, CES, Interreg IVC, INTERACT2, ESPON, URBACT 2007-2013, Magyar- Szlovák határmenti együttműködés), amelyet a nemzetközi együttműködés szempontjából érdemes figyelembe venni.

A jelen program tartalmának megvalósulását támogató elsődleges forrásai az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT), mely 8 ágazati és 7 regionális programot foglal magában. Középmagyarországi régió Operatív Programja. A Középmagyarországi régió az egy főre jutó GDP értéke alapján 2007-től – az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1083/2006/EK számú Tanácsi Rendeletben meghatározott – „Regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzés hatálya alá tartozik. A támogatás szintje a régióban fokozatosan csökken, 2011-re eléri a „Regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzés átlagos, egy főre jutó támogatásintenzitási szintjét, s azután már nem vehet igénybe ERFA forrásokat.

Az Érdi kistérségben az ÚMFT operatív programjai közül a következők a relevánsak:

- Középmagyarországi régió Operatív Program (KMOP)
- Államreform Operatív Program (ÁROP)
- Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP)
- Környezet és Energia Operatív Program (KEOP)
- Közlekedés Operatív Program (KÖZOP)
- Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP)

Saját források

A pályázatok esetén szükséges önerő biztosítására rendelkezésre álló önkormányzati költségvetési források rendkívül szűkösek. A projektek megvalósulásának esélyeit növelendő

fontos, hogy a települések hozzájussanak a kiegészítő és társfinanszírozás különféle forrásaihoz.

A kistérségi feladatok ellátásához lehetőség van egy ún. Kistérségi Fejlesztési Alap kialakítására, mely a kistérség részét képező települések egyéni, arányos hozzájárulása révén jön létre. A Fejlesztési Alaphoz történő hozzájárulás az egyes települések bevételeihez köthető (pl. a helyi adóbevételek 1%-a). Az Alap létrehozása és fenntartása az egyes önkormányzatok kölcsönös együttműködésén alapulva a térségi szintű feladatok és fejlesztések ellátásához kapcsolódik.

Hitelek

Az utóbbi években a bankok által elérhetővé tett hitelforrások jelentős része az önkormányzati szférát célozza meg. A bankok közül elsősorban a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) emelhető ki. Ez egyrészt lehetővé teszi olyan települési, megyei vagy regionális jelentőségű fejlesztések megvalósítását, melyek régóta szerepelnek az önkormányzatok tervei között, másrészt viszont lehetőséget teremt kisebb, helyi vagy kistérségi fejlesztések megvalósítására is. A banki hitelek lehetőséget jelentenek az önerő finanszírozására, és az utófinanszírozás kapcsán felmerülő likviditási problémák megoldására, elsősorban áthidaló hitelek formájában.

Hitelek igénybevétele esetén szükséges az adósságszolgálat teljesítésének a megszervezése is, ami ugyan időben eltolva, de saját forrás lekötését jelenti.

Vállalkozói források

Az önkormányzatok nagyobb projektek (pl. művelődési ház stb. építése, illetve rekonstrukciója) esetén a projektek egyes, üzleti alapon működtethető elemeinek megvalósítására vállalkozókat vonhat be. A vállalkozói tőke bevonása azoknál a projektelemeknél feltétlen szükséges, amelyek nélkülözhetetlenek a befektetés működéséhez, de az önkormányzatok megvalósításukra nem pályázhatnak és működtetésük is csak vállalkozói keretek között folyhat hatékonyan.

A vállalkozói forrásbevonás esetén vizsgálendő, hogy a vállalkozói tőke megtérüléséhez szükséges-e – a működtetési időszakban – önkormányzati hozzájárulás a működtetéshez.

PPP konstrukciók

A magán források közcélú beruházásokba történő bevonásának napjainkban egyik elterjedt módja az ún. PPP (Public Private Partnership) konstrukciók alkalmazása. A PPP-modellben az állam a közszolgáltatás hosszú távú – jellemzően 20-30 éves – biztosítását rendeli meg a magánszférától. A magántársaság felelőssége az infrastruktúra tervezése, megépítése, működtetése, valamint (legalább részben) a projekt finanszírozása, míg a megrendelő állam és/vagy önkormányzatok szolgáltatási díjat fizetnek. A közsférabeli szerződő fél feladata a projekt definiálása, a szolgáltatás minőségének meghatározása, az árazási politika kialakítása és az ellenőrzési, monitoring feladatok ellátása. A PPP konstrukciók alkalmazása egyrészt jelentősen csökkenti a projektek önkormányzati és állami forrásigényét, másrészt adott

ágazatokban, területeken a projektek PPP-vel költséghatékonyabban, rugalmasabb módon és magasabb minőségi szinten valósíthatók meg.

Ingatlanlízing

Az ingatlanlízing megoldást jelenthet a forráshiányos önkormányzatoknak a területszerzés finanszírozási korlátainak áthidalásában. A különböző pénzügyi (a futamidő végén önkormányzati tulajdonszerzést jelentő) és operatív (tulajdonszerzéssel nem járó tartós bérlet) lízing konstrukciók segítségével a lízingelő önkormányzat úgy őrizheti meg likviditását, hogy banki hitelkeretei és egyéb biztosítékai változatlanul fennmaradnak. A lízingdíjak fix, tervezhető költségek, melyek az ingatlan használatával párhuzamosan, ütemezetten jelennek meg. Legtöbb esetben maga a finanszírozott ingatlan a fedezet, ezért további fedezetre nincs szükség.

1.1.3. A program kommunikálása – Társadalmassítás

Az Érdi Kistérség Többcélú Társulása Programja egymásra épülő intézkedéseket, tevékenységeket és az ezekhez kapcsolódó projekteket tartalmazza. A programelemek végrehajtása feltételezi a legszélesebb körű társadalmi konszenzust, hiszen a program csak úgy válhat valóban a kistérség minden lakójának javára, ha a helyi társadalom egészében és elemeiben megismerheti a programot és alkalma nyílik a projektek tervezését, végrehajtását követni, illetve befolyásolni. Ennek feltétele, hogy a program dokumentáció minél szélesebb körben váljék hozzáférhetővé a végrehajtásban érintettek számára.

Az egyik legszélesebb körben hozzáférhető információforrás a kistérség településein megjelenő helyi sajtótermékek, és más térségi kompetenciájú média, melyekben a program célrendszere, illetve az aktuálissá váló programelemek ismertetése történhet meg. A dokumentum teljes szövegét a programban javasolt kistérségi vonatkozású honlap egyik oldalaként javasolt hozzáférhetővé tenni. Az Internet hozzáférés révén mindenki számára biztosított a dokumentum elérhetősége.

Mivel a program közép és hosszú távú fejlesztési elképzeléseket tartalmaz, a támogatási feltételek változásával, új fejlesztési szempontok előtérbe kerülésével a program rugalmas bővítésére, módosítására lehetőséget kell biztosítani.

Fontos, hogy a kistérségben aktív szakmai szervezetek hozzáférhessenek a dokumentumhoz (elektronikus formában), hogy kialakítsák stratégiájukat a programhoz történő kapcsolódásukat illetően. A szakmai szervezetek és professzionizálódó civil szervezetek véleménye és javaslatai mellett a helyi társadalom javaslatainak beépítésére is módot kell adni, amely a Kistérségi Iroda által biztosított fórumokon keresztül érvényesülhet.

Az alábbiakban az Érdi kistérség helyzetértékelésére alapozott SWOT analízisből levezetésre került célfa tartalmazza a kistérség hosszú távú jövőképét, és az átfogó és speciális célok rendszerét, amely a jövőkép fontossági szempontok szerinti bontása.

A kistérség fejlesztési koncepciója megnevezi azokat a prioritásokat (stratégiai feladat csoportokat), amelyek hozzájárulnak ez egyes megjelölt célok megvalósításához. A mátrixban jelölésre kerültek a prioritások által érintett célok. A fő prioritások kifejtése adja az Érdi kistérség területfejlesztési koncepcióját, részletes feladatokra történő bontása pedig a koncepcióból levezetett területfejlesztési programot.

1.2. SWOT ANALÍZIS

Erősségek	Gyengeségek
<p>A kistérség kiváló közlekedés-földrajzi adottságokkal rendelkezik, három páneurópai közlekedési folyosó is áthalad rajta;</p> <p>A közúti-vasúti közlekedési alágazat – a fővonalak tekintetében – megfelelő hálózati ellátottságú és műszaki kiépítettségű;</p> <p>A térség és közvetlen környezete Magyarország dinamikusan fejlődő térsége;</p> <p>A kistérség érintett a szuburbanizáció által, így népességszáma folyamatosan emelkedik;</p> <p>Magas az aktív népesség foglalkoztatottsági aránya;</p> <p>A népesség képzettségi struktúrája rendkívül kedvező;</p> <p>A térség a legnagyobb létszámú és vásárlóerejű piac (Budapest és agglomerációja) középpontjában fekszik;</p> <p>A külföldi működőtőke befektetések szempontjából jók az adottságok;</p> <p>A kistérség rendelkezik mindazokkal a tényezőkkel, amelyek a kedvező vállalkezési környezet kialakulásához szükségesek;</p> <p>A kistérség több ipari területtel és ipari parkká fejleszthető gazdasági területtel rendelkezik;</p> <p>A kistérség vállalkezési szempontból országos viszonylatban fejlettnak mondható;</p> <p>A kistérségben a társas vállalkezések részaránya magas, jelentősen meghaladja a megyei és az országos értéket;</p> <p>A kistérség településeinek lakásállománya fiatalos</p> <p>A kistérség településein a vezetékes víz, a gáz, valamint a villamos energia ellátás hálózatai közel teljes mértékben kiépültek;</p> <p>A kistérségben kielégítő a kommunikációs infrastruktúra hálózatok lefedettsége;</p> <p>A térség külső részein a még jelentős zöldterületek a rekreációs turizmus számára nyújtanak lehetőséget;</p> <p>A rendezvényturizmus a kistérségben egyre jelentősebb turisztikai ágazat;</p> <p>A Duna mentén jelentős, turisztikai célú fejlesztésekre alkalmas területek vannak;</p> <p>A kistérség települései intenzív, elsősorban kulturális jellegű kapcsolatokat tartanak fenn külföldi testvérvárosokkal;</p>	<p>A meglévő közlekedési hálózatok, s a ráépülő közforgalmú közlekedés nem támogatja a kistérség települései közötti szorosabb együttműködést, a főváros centrikusság dominál a közlekedésben;</p> <p>A kistérség úthálózatának minősége folyamatosan romlik;</p> <p>A települések belterületén hiányosak a közlekedés biztonságát javító elemek;</p> <p>Az ingázás, illetve a turizmus során is számításba vehető vízi közlekedés kikötői infrastruktúrája kiépítetlen;</p> <p>A kiemelkedően kedvező képzettségi struktúra nem helyben hasznosul, hanem a fővárosban;</p> <p>A térség szellemi bázisát kihasználó tudásigényes iparágak vállalkezésainak száma alacsony;</p> <p>A jellemzően kereskedelmi, logisztikai és ipari egységek mellett alacsony a hosszú távú fejlődést megalapozó modern technológiák és a K+F tevékenység aránya;</p> <p>A szennyvíz- és a felszíni vízvezetés a kistérség több településén nincs megfelelően megoldva;</p> <p>Még mindig jelentősnek mondható a szálhalombattai Dunai Finomító levegő és vízszennyezése és tetemes az égetésből származó levegőszennyezés;</p> <p>Közösségi terek, kulturális kikapcsolódásra alkalmas helyek hiánya;</p> <p>A kistérségi turizmust támogató infrastrukturális elemek és hálózatok kiépítetlenek, a szálláshelykínálat hiányos;</p> <p>A térség turizmusban érdekelt szereplői közötti együttműködések szintje alacsony, nincs egységes turisztikai arculat;</p> <p>Az üzleti turizmus infrastruktúrája fejletlen;</p> <p>A rekreációs célú, természeti és örökség turizmus infrastruktúrája szintén viszonylag kialakulatlan és elmaradott;</p> <p>A közlekedési és ipari eredetű környezetterhelés rontja a rekreációs tevékenységek és a természetközeli turisztikai ágazatok fejlesztésének feltételeit;</p>

Lehetőségek	Veszélyek
<p>A kedvező közlekedéscsomóponti helyzet az EU források bevonásával együttesen lehetőséget jelent a logisztikai szerepkör mennyiségi és minőségi erősítésére;</p> <p>Az elővárosi vasút fejlesztése, illetve az autóbusz viszonylatok átszervezése az ingázás minőségi feltételeinek megteremtésére, a közúti forgalom nagyságának csökkentésére;</p> <p>Az elővárosi vasút fejlesztése lehetőséget teremt az ingázás minőségének javítására és a közúti forgalom nagyságának csökkentésére.</p> <p>Az M6 autópálya észak-déli irányú, európai jelentőségű közúti tengelye révén új gazdaságfejlesztési, logisztikai potenciál jelenik meg, amennyiben lesz M7-tel összekötött része</p> <p>A nemzetközi cégek központok jellemzően a növekedési pólusokban és azok közvetlen, még élhetőbb környezetet biztosító környezetében keresnek telephelyet;</p> <p>A nemzetközi logisztikai-disztribúciós cégek számára a kistérség Közép-Európa egyik legjobb adottságú területe;</p> <p>Budapest közelsége biztosítja a gazdaság fejlődéséhez szükséges tudásbázist, humán tőkét és üzleti infrastruktúrát;</p> <p>A települések meglévő kulturális programjainak továbbfejlesztése, kistérségi szintre terjesztése</p> <p>Érd MJV és Százhalombatta közigazgatási határán húzódik a Duna, mely a napi ingázáshoz és a térségi turizmushoz köthető személyszállítás, valamint a logisztikához kapcsolható áruszállítás terén számos lehetőséget rejt;</p> <p>A nemzetközi és a belföldi turizmus növekedésével párhuzamosan nő a tőke érdeklődése a turisztikai befektetések iránt;</p> <p>A kistérség a hazánk legjelentősebb turisztikai célterületének számító Budapest közvetlen szomszédságában fekszik;</p> <p>A budapestiek, valamint a hazai és külföldi üzletemberek rekreációs igénye folyamatos és növekvő;</p> <p>A jelentős termálvízvagyon (Érd, Százhalombatta) turisztikai hasznosítása nagy lehetőségeket teremt mind a rekreációs turizmus, mind a gyógyturizmus szempontjából;</p> <p>A térséget érinti a Duna-menti európai kerékpárút-hálózat</p> <p>A Közös Duna Program számtalan területen jelent lehetőséget a kistérség számára (pl. vízi személy- és áruszállítás)</p>	<p>A fenntartható fejlődés szempontjait figyelmen kívül hagyó, öncélú közlekedésfejlesztés esetén a növekvő tranzit- és célforgalom összes káros hatása a kistérséget terheli.</p> <p>A kistérségi-települési, területi szintű közlekedésfejlesztési szándékok nem találkoznak az ágazati fejlesztési tervekkel, egymás kedvező hatását kioltó fejlesztési elemek valósulnak meg;</p> <p>A települések térségi szinten nem kellően összehangolt fejlesztései nem kívánt versenyhelyzetet teremtenek azok között és gyengítik a térségen belüli kohéziót</p> <p>Továbbra is a kereskedelmi és logisztikai tevékenységet folytató nemzetközi nagybefektetők érkeznek a területre, ami rendkívül egyoldalúvá teszi a térség gazdaságát;</p> <p>A magasabb hozzáadott-értékű tevékenységek megjelenésének idejére jó eséllyel elfognak a kistérség területén;</p> <p>A multinacionális vállalatok megszüntetik helyi telephelyeiket a makrogazdasági okok és/vagy a világgazdasági körülmények alakulása miatt;</p> <p>A fokozatosan romló környezeti állapot miatt a turisták elkerülik a kistérséget;</p> <p>A kistérség közvetlen közelében van Budapest, amely Magyarország legjelentősebb rekreációs, turisztikai jellegű piaca</p> <p>Az ipari és egyéb gazdasági célú telephelyek, illetve lakóparkok további területi terjeszkedése gyengítheti a turisztikai potenciált;</p> <p>A Duna-menti fejlesztéseket az árvizek korlátozzák.</p>

1.3. AZ ÉRDI KISTÉRSÉG TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK CÉLRENDSZERE (CÉLFA)

Jövőkép:

A főváros kapujában fekvő Érdi kistérség mind földrajzi, mind közlekedési helyzetét kihasználva, fejlett gazdasággal és növekvő népességgel bíró térség, mely a szükségleteket teljes körűen kielégítő intézményi és infrastrukturális rendszerre alapozva lakosságának fenntartható magas életminőséget, a térségben működő vállalkozásoknak és a befektetőknek versenyképes üzleti környezetet nyújt, valamint a Duna-mente természeti és táji potenciáljával hatékonyan élve, rekreációs és idegenforgalmi szerepe is bővül.

Átfogó célok:

I. A kistérség infrastrukturális színvonala és ellátottsága fejlődjön, élve a térségi együttműködésből adódó előnyökkel

II. A közintézményi szolgáltatások elérhetősége, a lakossági alapellátás intézményi és szolgáltatási háttere javuljon

III. A kistérség legyen versenyképes térség, alakuljon ki a térségi adottságokra alapozó, fenntartható, több lábbon álló gazdaság

Specifikus célok:

1/1. A kistérség műszaki (kommunális és hálózati) infrastruktúrája elégítse ki a növekvő lakosság szükségleteit;
 1/2. A települések közötti és az agglomerációs reláció fizikai kapcsolatai erősödjenek, a közlekedési elérhetőség feltételei javuljanak;
 1/3. A települések szennyvízkezelő rendszereivel kapcsolatos hiányok szűnjenek meg;
 1/4. A csapadékvíz elvezető és tároló rendszer térségi szintű problémái megoldódnak;
 1/5. A hulladékgazdálkodás minőségi paramétereinek javuljanak.
 1/6. Az energiagazdálkodás hatékonysága és biztonsága javuljon

2/1. A bölcsődei szolgáltatás intézményi háttere fejlődjön;
 2/2. Az óvodai és általános iskolai kapacitások kielégítsék az igényeket;
 2/3. Az oktatás-nevelés és a kultúra magas színvonalú speciális szolgáltatásainak térségi hozzáférhetősége javuljon;
 2/4. Az egészségügyi szolgáltatások elérhetősége és minősége javuljon;
 2/5. A szociális ellátás hozzáférhetősége javuljon;
 2/6. A közművelődés háttérintézményei bővüljenek.
 2/7. A közrend és biztonság magas fokú legyen
 2/8. A kulturális programok kistérségi szinten javuljanak.

3/1. Erősödjön a térség tőkevonzó képessége, a helyi lehetőségeknek és igényeknek megfelelő mennyiség- és minőségorientált, környezettudatos gazdasági fejlődés váljon jellemzővé;
 3/2. Növekedjen a térség szellemi bázisát kihasználó tudásigényes iparágak gazdasági súlya;
 3/3. A gazdaságfejlesztés a helyi foglalkoztatás-növelésére és a veszélyeztetett foglalkoztatotti csoportok re-integrálására irányuljon;
 3/4. Magas színvonalú, a szükségleteknek megfelelő szakképzés jöjjön létre.
 3/5. A kistérség idegenforgalma, szabadidő-gazdasága mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt növekedjen, különös tekintettel a Duna-menti térségre;
 3/6. Közös marketing révén alakuljon ki és váljon ismertté a kistérség turisztikai arculata.

1.4. HOSSZÚ TÁVÚ (15-20 ÉVES) ÁTFOGÓ CÉL

A főváros kapujában fekvő Érdi kistérség mind földrajzi, mind közlekedési helyzetét kihasználva, fejlett gazdasággal és bővülő népességgel bíró térség, mely lakosságának fenntartható magas életminőséget, a térségben működő vállalkozásoknak és a befektetőknek versenyképes üzleti környezetet nyújt, fejlett, a szükségleteket teljes körűen kielégítő intézményi és infrastrukturális rendszerre alapozva, miközben fejlődési irányvonala a Duna-mente természeti és táji potenciál hatékony kihasználásával, rekreációs és idegenforgalmi szereppel bővül.

1.5. KÖZÉP TÁVÚ (7-8 ÉVES) TEMATIKUS CÉLOK

1. A kistérség infrastrukturális színvonala és ellátottsága fejlődjön, élve a térségi együttműködésből adódó előnyökkel

Az Érdi kistérségben a népességnövekedéssel az infrastruktúra-hálózat fejlesztés terén lépést kell tartani, illetve pótolni szükséges a korábban elmaradt infrastrukturális beruházásokat. Az egyes területeken súlyos infrastrukturális hiányosságok kijavítása szükséges ahhoz, hogy javuljon a kistérségben lakók életminősége. Ezen beruházások egy része térségi/kistérségi összefogás keretében hatékonyabban valósítható meg.

A kistérségben a közlekedési rendszer fejlesztése, a települések közötti kommunikáció javítása fontos cél. A kistérséget érintő nagytérségi infrastrukturális hálózatok felújítása (vasút) és kiépülése, bővítése (gyorsforgalmi utak) mellett a kistérség belső közlekedési hálózatának szerkezetfejlesztése is egyre sürgetőbb

Az Érdi kistérség mindezért a következő célokat tűzi ki:

1. A kistérség műszaki (kommunális és hálózati) infrastruktúrája elégítse ki a növekvő lakosság szükségleteit;
2. A települések közötti és az agglomerációs reláció fizikai kapcsolatai erősödjenek, a közlekedési elérhetőség feltételei javuljanak;
3. A települések szennyvízkezelő rendszereivel kapcsolatos hiányok szűnjenek meg;
4. A csapadékvíz elvezető és tároló rendszer térségi szintű problémái megoldódjanak;
5. A hulladékgazdálkodás minőségi paramétereinek javuljanak.
6. Az energiagazdálkodás hatékonysága és biztonsága javuljon

2. A közintézményi szolgáltatások elérhetősége, a lakossági alapellátás intézményi és szolgáltatási háttere javuljon

A lakosság életminősége több tényező függvénye, a településeken elérhető szolgáltatások mennyisége és minősége azonban alapvetően meghatározza azt. Az Érdi kistérségben kiemelt fontosságú a lakossági alapellátás intézményi és szolgáltatási színvonalának növelése. Mind az

oktatás-nevelés, mind az egészségügyi ellátás terén egyre több, elsősorban kapacitásbeli hiányosság mutatkozik, melyre a lakosságszám (jelenlegi és jövőbeli) dinamikus növekedése miatt a kistérségben komoly figyelmet kell fordítani. A fejlesztésekkel, bővítésekkel párhuzamosan új intézményi kapacitások kiépítése és minőségi fejlesztése válik indokolttá, minden vonatkozásban. E tekintetben hatékony kistérségi munkamegosztásra van szükség.

Életminőséget befolyásoló tényezőnek tekinthető a szabadidő hasznos eltöltésének lehetősége is. Ennek intézményesített formái gyakran csak a fővárosban érhetők el, pedig helyben egyre nagyobb igény mutatkozik a kulturális szolgáltatásokra. Kiemelt cél a helyi kulturális gazdaság infrastrukturális és intézményi fejlesztése a már meglévő elemekre alapozva. A kulturális programok terén is bővülő kistérségi együttműködésre van szükség.

Az Érdi kistérség mindezért a következő célokat tűzi ki:

1. A bölcsődei szolgáltatás intézményi háttere fejlődjön;
2. Az óvodai és általános iskolai kapacitások kihasználása javuljon;
3. Az oktatás-nevelés és a kultúra magas színvonalú speciális szolgáltatásainak térségi hozzáférhetősége javuljon;
4. Az egészségügyi szolgáltatások elérhetősége javuljon;
5. Szociális ellátás hozzáférhetősége javuljon;
6. A közművelődés háttérintézményei bővüljenek,
7. A közrend és biztonság magas fokú legyen
8. A kulturális programok kistérségi szinten javuljanak;

3. A kistérség legyen versenyképes térség, alakuljon ki a térségi adottságokra alapozó, fenntartható, több lábon álló gazdaság

Az Érdi kistérség földrajzi fekvését és elérhetőségét tekintve kedvező adottságokkal rendelkezik, gazdasági súlya viszont számottevően növelhető. Az Érdi kistérségnek ezért kitűzött célja a település töркеvonzó képességének erősítése, versenyképességének javítása és így a helyi gazdaság – elsősorban kis és középvállalkozások révén történő – dinamizálása. Ehhez a tudatos fejlesztéshez a kistérség települései befektetők vonzására alkalmas fejlesztési területekkel is rendelkeznek. A befektetővonzásban a térségi településeknek olyan stratégiát kell alkalmazniuk, melyek a magasabb hozzáadott értékű, tudásigényes tevékenységek, ágazatok megtelepedését motiválják. Szükséges, hogy a kistérség gazdasági struktúrája olyan irányba tolódjon el, mely versenyképes, a helyi adottságok kihasználásán, és a helyi munkaerő foglalkoztatásán alapul, s több pilléren nyugszik.

A helyi foglalkoztatás és a tudásigényes iparágak letelepedése akkor érhető el, ha a betelepülő és helyben levő vállalkozások számára megfelelő szinten képzett munkaerő áll rendelkezésre. Ehhez szükséges az oktatási-képzési rendszer kistérségi szintű összehangolása a befektetők igényeivel.

Fontos azoknak a társadalmi rétegeknek a foglalkoztatásba vonása is, melyek munkaerőpiaci integrációja eddig nem volt megfelelő – ebben a képzés szintén fontos szerepet kap.

Az Érdi kistérség kedvező környezeti adottságai, nagy összefüggő zöldfelületei, termálvízkészlete, a Duna-part kiaknázatlan lehetőségei, az aktív szabadidő eltöltésének számos változata, az építészeti és kulturális örökség illetve a kulturális programok jelentős, de nagyrészt kiaknázatlan turisztikai adottságnak tekinthetők. A területfejlesztés fontos pillére a szabadidő-gazdaság fejlesztése, mely a kistérség főváros-környéki fekvéséből, a kedvező megközelítésből, valamint elsősorban a Duna-menti területek rekreációra való alkalmasságából adódó potenciálokra épít. A meglévő turisztikai kínálatot fejleszteni és bővíteni, valamint minőségileg javítani szükséges, másrészt a megélénkülő idegenforgalmi érdeklődésre alapuló háttér-infrastruktúrát (pl. szállás- és vendéglátó kapacitás) is bővíteni kell. Mindezek, s a hatékonyabb turisztikai marketing hozzájárulnak a térség ismertségének és jó hírének növeléséhez, ami más ágazatokra is pozitív hatással lesz.

Az Érdi kistérség mindezért a következő célokat tűzi ki:

1. Erősödjön a térség tökevonzó képessége, a helyi lehetőségeknek és igényeknek megfelelő mennyiség- és minőségorientált, környezettudatos gazdasági fejlődés váljon jellemzővé;
2. Növekedjen a térség szellemi bázisát kihasználó tudásigényes iparágak gazdasági súlya;
3. A gazdaságfejlesztés a helyi foglalkoztatás-növelésére és a veszélyeztetett foglalkoztatotti csoportok re-integrálására irányuljon;
4. Magas színvonalú, a szükségleteknek megfelelő szakképzés jöjjön létre.
5. A kistérség idegenforgalma, szabadidő-gazdasága mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt növekedjen, különös tekintettel a Duna-menti térségre
6. Közös marketing révén alakuljon ki és váljon ismertté a kistérség turisztikai arculata.

1.6. AZ ÉRDI KISTÉRSÉG FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A mátrix azt jelzi, hogy a specifikus célokhoz a koncepció alapstruktúráját jelentő prioritások, miként járulnak hozzá. A hozzájárulás mértékét a színek jelzik.

Átfogó célok:	I. A kistérség infrastrukturális színvonala és ellátottsága fejlődjön, élve a térségi együttműködésből adódó előnyökkel						II. A köztisztviselői szolgáltatások elérhetősége, a lakossági alapellátás intézményi és szolgáltatási háttere javuljon						III. A kistérség legyen versenyképes térség, alakuljon ki a térségi adottságokra alapozó, fenntartható, több lábbon álló gazdaság							
<p>Specifikus célok:</p>	1/1. A kistérség műszaki (kommunális és hálózati) infrastruktúrája elégítse ki a növekvő lakosság szükségleteit;	1/2. A települések közötti és az agglomerációs reláció fizikai kapcsolatai erősödjenek, a közlekedési elérhetőség feltételei javuljanak;	1/3. A települések szennyvízkezelő rendszereivel kapcsolatos hiányok szűnjenek meg;	1/4. A csapadékvíz elvezető és tároló rendszer térségi szintű problémái megoldódnak;	1/5. A hulladékgazdálkodás minőségi paramétereinek javuljanak.	1/6. Az energiagazdálkodás hatékonysága és biztonsága javuljon	2/1. A bölcsődei szolgáltatás intézményi háttere fejlődjön;	2/2. Az óvodai és általános iskolai kapacitások kielégítsék az igényeket;	2/3. Az oktatás-nevelés és a kultúra magas színvonalú speciális szolgáltatásainak térségi hozzáférhetősége javuljon;	2/4. Az egészségügyi szolgáltatások elérhetősége és minősége javuljon;	2/5. A szociális ellátás hozzáférhetősége javuljon;	2/6. A közművelődés háttérintézményei bővüljenek.	2/7. A közrend és biztonság magas fokú legyen	2/8. A kulturális programok kistérségi szinten javuljanak.	3/1. Erősödjön a térség törekvő képessége, a helyi lehetőségeknek és igényeknek megfelelő mennyiség- és minőségorientált gazdasági fejlődés váljon jellemzővé;	3/2. Növekedjen a térség szellemi bázisát kihasználó tudásigényes iparágak gazdasági súlya;	3/3. A gazdaságfejlesztés a helyi foglalkoztatás-növelésére és a veszélyeztetett foglalkoztatotti csoportok re-integrálására irányuljon;	3/4. Magas színvonalú, a szükségleteknek megfelelő szakképzés jöjjön létre.	3/5. A kistérség idegenforgalma, szabadidő-gazdasága mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt növekedjen, különös tekintettel a Duna-menti térségre;	3/6. Közös marketing révén alakuljon ki és váljon ismertté a kistérség turisztikai arculata.
<p>Prioritások:</p>																				
<p>I. Kommunális és hálózati infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztése</p>																				
<p>II. Közlekedési hálózatok fejlesztése a szolgáltatások színvonalának emelése</p>																				
<p>III. Intézményi közszolgáltatások színvonalának és elérhetőségének térségi szintű fejlesztése, a működés gazdaságosságának erősítése</p>																				
<p>IV. Fenntartható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése</p>																				

1.7. A PROGRAM SZERKEZETE

Prioritások	Intézkedések	Tevékenységek
I. Kommunális és hálózati infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztése	<i>I./1. Szennyvízkezelés fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> Szennyvízcsatorna rendszerek és tisztítók fejlesztése
	<i>I./2. Vízrendezés és vízkárelhárítás</i>	<ul style="list-style-type: none"> Felszíni csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése
	<i>I./3. Ivóvíz szolgáltatás fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> Hálózati rekonstrukcióval egybekötött térségi ivóvíz szolgáltatás fejlesztése és a meglévő vízbázis hasznosítása
	<i>I./4. Szilárd hulladék kezelésének fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> Kommunális hulladék gyűjtésének és elhelyezésének infrastrukturális fejlesztése (Szelektív hulladékgyűjtési rendszer fejlesztése, kiépítése) Gyepmesteri szolgáltatás, illetve az elhullott állati tetemek begyűjtési rendszerének kistérségű szintű megoldása
	<i>I./5. Energiagazdálkodás térségi együttműködésben</i>	<ul style="list-style-type: none"> Kistérségi energiagazdálkodási feltételeinek megteremtése Kistérségi megújuló energia program kidolgozása, és az alternatív energiatermelés, hasznosítás előmozdítása
	<i>I./6. Közösségi Internet hozzáférés fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> Közösségi Internet-hozzáférési pontok, Teleházak kialakítása
II. Közlekedési hálózatok fejlesztése, a szolgáltatások színvonalának emelése	<i>II./1. A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> Az alsóbbrendű közúthálózat bővítése, belterületi szakaszok tehermentesítését is szolgáló, hiányzó útkapcsolatok kiépítése Közlekedésbiztonságot javító és a környezeti terhelés csökkentésével kapcsolatos fejlesztések
	<i>II./2. A közforgalmú közlekedés szolgáltatás színvonalának fejlesztése, a kapcsolódó közlekedési módok közötti integráció megteremtése</i>	<ul style="list-style-type: none"> Térségi autóbusz közlekedés színvonalának javítása, elővárosi vasúti ráhordó szerep erősítése Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése Vízi közlekedés fejlesztése
	<i>II./3. A kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> A kistérségi kerékpárút hálózat kiépítése Kerékpáros közlekedés kiegészítő infrastrukturális elemeinek kiépítése
III. Intézményi közszolgáltatások színvonalának és elérhetőségének térségi szintű fejlesztése, a működés gazdaságosságának erősítése	<i>III./1. Bölcsődei és a közoktatás intézményi alapellátásának térségi színű fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> Bölcsődei és közoktatási intézmények működési feltételeinek javítása és speciális nevelési igényű gyerekek képzési feltételeink javítása A pedagógiai szakmai szolgáltatások hiányának pótlása
	<i>III./2. Az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> A lakosság egészségi állapotának és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, racionalizálása, kihasználtság-vizsgálat, kistérségi egészségterv készítése Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (IKER) kiépítése
	<i>III./3. Szociális intézményhálózat térségi fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> Szociális ellátás kistérségi szintű szervezése

	<p><i>III./4. A kistérség kulturális és aktív szabadidő-eltöltést szolgáló infrastruktúrájának fejlesztése</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A kistérség kulturális intézményeinek infrastrukturális és programfejlesztése, összehangolása ▪ A kistérség sportlétesítményeinek fejlesztése, összehangolása, kihasználtság-vizsgálata
	<p><i>III./5. Közrendvédelmi együttműködés</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közrendvédelmi együttműködés kistérségen belüli fejlesztése
	<p><i>III./6. A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése és a térségi együttműködések fejlesztése</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kistérségi elektronikus média kialakítása a települési médiumok együttműködésének ösztönzése (honlap, tv) ▪ Nemzetközi és belföldi kapcsolatok kistérségi együttműködésben történő fejlesztése ▪ Civil szervezetekkel való együttműködések ösztönzése
<p>IV. Fenntartható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése</p>	<p><i>IV./1. Gazdasági-logisztikai funkcióra szánt területek hasznosításra történő előkészítése és térségi szintű menedzselése</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gazdasági-logisztikai hasznosításra szánt területek rendezési vonatkozású átalakítása ▪ Hasznosításra szánt területek specializált infrastrukturális fejlesztése – különös tekintettel a logisztikai és innovatív tevékenységekre ▪ Kistérségi gazdasági ingatlan kataszter készítése ▪ Gazdasági jellegű marketing tevékenység folytatása
	<p><i>IV./2. Az innovatív tevékenységek gazdasági súlyának növelése a térségben</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Térségi innovációs központ létrehozása ▪ Kapcsolatépítés a budapesti képzőhelyekkel és kutató központokkal, helyi kutatási bázis fejlesztése
	<p><i>IV./3. A helyi kis és közepes vállalkozások versenyképességének, együttműködésének javítása</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vállalkozói adatbázis létrehozása ▪ Térségi és tevékenység alapon szerveződő fórumok szervezése
	<p><i>IV./4. A humánerőforrás kereslet és kínálati oldalának nagyobb fokú összehangolása</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Munkaerőpiac strukturális egyensúlyának megteremtése a térség gazdasági és érdekvédelmi szereplőinek együttműködésével ▪ Közcélú foglalkoztatás (közmunka) növelése kistérségi együttműködésben ▪ A szakképzés közép és felsőfokú szintjének intézményi fejlesztése
	<p><i>IV./5. A kistérség turisztikai potenciáljának tágabb térségbe integrált, értékszemléletű kiaknázása</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Turisztikai vonzerők és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése ▪ Komplex turisztikai programcsomagok kialakítása ▪ A turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek és a turisztikai marketing fejlesztése

2. AZ ÉRDI KISTÉRSÉG TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

2.1. I. PRIORITÁS: KOMMUNÁLIS ÉS HÁLÓZATI INFRASTRUKTÚRA KOMPLEX TÉRSÉGI FEJLESZTÉSE

Az Érdi kistérség hagyományosan az egyik legkedveltebb agglomerációs célterület a Budapestről kitelepülő illetve a főváros munkaerőpiacán megjelenő vidéki lakosság számára, mely elsősorban kedvező földrajzi elhelyezkedésének, kiváló közlekedési kapcsolatainak, valamint a viszonylag széles körű szolgáltatási ellátottságának köszönhető. A kistérség lakónépessége és a települések lakófunkciójú területe a rendszerváltás idején állapothoz képest számottevően megnövekedett, s ezzel együtt a kommunális infrastruktúrára és a szolgáltatásokra vonatkozó mennyiségi és minőségi igények is jelentősen növekedtek. A nagymérvű népességrobbanás bekövetkezte előtti – gyakran amúgy is alacsony szinten kiépített – infrastrukturális hálózatoknak a terhelése viszonylag rövid idő alatt jelentősen megnövekedett. Az újabb és újabb területek beépítésével az infrastrukturális hálózatok bővítése számos esetben nem tudott lépést tartani, ami bizonyos kommunális infrastrukturális elemeket illetően (pl. a szennyvízkezelés, vízrendezés) jelentős lemaradások és hiányosságok kialakulásához vezetett. Emellett új szükségletek is megjelentek, melyek kielégítése szintén fontossá vált. Korunk információs társadalmának fokozatos kiépülésével és a globalizálódó gazdasági viszonyok között a magasabb életminőség biztosításának alapját jelentő kommunális és hálózati infrastruktúra fejlesztése nélkülözhetetlenné vált a települések versenyképességének megőrzésében.

A problémák megoldása számos esetben új szemléletet követel meg a települések vezetőitől. Nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjanak a kistérségi együttműködés keretében megvalósított projektek. A települési szinten kezelt, egyéni megoldások gyakran nem elég költséghatékonyak, míg a települési összefogással megvalósított fejlesztéseknél a mérethatékonyság jobban érvényesül. A legtöbb esetben a különböző közszolgáltatások racionális és hatékony ellátása (pl. a hulladékgazdálkodási rendszerek, az ivóvíz-szolgáltatás, a gyepmesteri szolgáltatás stb.) csak több településre kiterjedve, illetve megszervezve valósítható meg, ezért célszerű a **közszolgáltatások közös igénybevételének folyamatos vizsgálata**. A településeknek szükséges megvizsgálni az adott projektre vonatkozó együttműködési lehetőségeket, és kistérségi, vagy adott esetben néhány település összefogásával létrejövő együttműködés keretében megvalósítani az aktuális fejlesztési elképzeléseket. Különösen akkor, ha ezek a rendszerek a települések, illetve a kistérség határain is átnyúlnak. A települések saját hatáskörében végrehajtott fejlesztések mellett a konkrét esetekben a kistérségi összefogással megvalósított fejlesztési projekteknek kell előtérbe kerülniük. Az Érdi kistérségben ilyen projektre példa az Érd, Diósd és Tárnok együttműködésével megvalósuló **szennyvíztisztító telep rekonstrukció és szennyvízelvezető rendszer fejlesztés**. Hasonló térségi együttműködésre van lehetőség a **hulladékkezelés** területén, s csak térségi összefogással valósítható meg eredményesen a

vízrendezés és vízkárelhárítás. Az **ivóvíz-szolgáltatás** terén a térségi együttműködés számottevően javíthatja a költséghatékonyságot. Kistérségi szintű összefogás keretében jelentős költségmegtakarítás és csökkenő függőség érhető el az **energiagazdálkodás** terén történő fejlesztéssel és racionalizálással, mely egyrészt olcsóbb intézményi ellátást, másrészt az alternatív megoldások előtérbe helyezését eredményezi.

A kommunális infrastruktúra fejlesztése mellett lényeges az információs társadalom alapelemének, az **internetes hálózatoknak a kiépítése és közösségi szinten elérhető pontjainak kiépítése.** Azokon a településeken, ahol széles rétegek számára nem válik elérhetővé az Internet, ott a lakosság többsége nem lesz képes megfelelni az információs társadalom által támasztott kihívásoknak. A közösségi Internet hozzáférés biztosítása hozzájárul az esélyegyenlőség elvének érvényesítéséhez is.

Intézkedések:

1. Szennyvízkezelés fejlesztése
2. Vízügy és vízkárelhárítás
3. Ivóvíz szolgáltatás fejlesztése
4. Szilárdhulladék kezelésének fejlesztése
5. Energiagazdálkodás térségi együttműködésben
6. Községi Internet hozzáférés fejlesztése

2.2. II. PRIORITÁS: KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOK, ILLETVE SZOLGÁLTATÁSOK MEGERŐSÍTÉSE

A lakosság helyváltoztatási igényét a közlekedési rendszerek szolgálják ki. A kedvező elérési, utazási feltételek megteremtése hozzájárul a társadalmi-gazdasági kapcsolatok dinamizálásához, mivel a közlekedés szorosan kapcsolódik a társadalom, a gazdaság számos funkciójához. Az elérési viszonyokon, szállítási lehetőségeken keresztül biztosítja a kommunikációs kapcsolatok fizikai formáját, s befolyásolja azok fejlődését.

Az Érdi kistérség közlekedésföldrajzi helyzete kiváló, az autópályák és vasúti fővonalak jelenléte, valamint a főváros szomszédsága a gazdasági potenciál és életminőség szempontjából is meghatározó, összességében **kiváló logisztikai csomópont.** Az M7-M0-M6 gyorsforgalmi utak számos előnyt jelentenek a térség számára: egyrészt megkönnyítik a térségben élők mobilitását, másrészt közvetlenül vonzzák a térségbe a potenciális befektetőket (amennyiben ehhez megfelelő ingatlankínálat társul). A kistérségi fejlesztési program olyan feladatokra fókuszál, amelyek a gyorsforgalmi utak, a vasúti fővonalak, a Duna, az országos közlekedési csomóponti szerepkör előnyeinek felerősítésére és hátrányainak kiküszöbölésére irányul. Ez elsősorban a mobilitást, az ingázóforgalom magasabb színvonalú kiszolgálását, a települések tranzitforgalmának

csökkentését, a kistérség belső kohézióját erősítő haránt irányú kapcsolatrendszer fejlesztését, az elkerülő utak kialakítását, a nagy forgalmi terheléshez igazodóan a közlekedésbiztonság fokozását, valamint a környezeti terhelés csökkentését célozza.

A prioritás magába foglalja a **közforgalmú tömegközlekedéssel**, azon belül az autóbusz, az elővárosi vasút és a vízi közlekedéssel kapcsolatos fejlesztési javaslatokat, valamint a települések térségi hálózatba történő szervezését elősegítő **alsóbbrendű közúthálózat és elkerülő utak** bővítését. A kistérségi alsóbbrendű közúthálózat sűrűségének növelése, új elkerülő utak megépülése, a települések kapcsolatainak javítása hatékonyan támogatja a piaci igényekhez igazodó munkaerő-áramlást, valamint a közösen, társulási alapon működtetett szolgáltatások és intézmények jobb elérhetőségét is biztosítja. A haránt irányú közlekedési kapcsolatok hiánya (utak, tömegközlekedési viszonylat) éppen a szabad munkaerő mobilitását gátolja, s az ingavándor-forgalmat a túlterhelt fővárosi irányokra terheli. A közlekedési hálózatok és arra alapozottan a közforgalmú tömegközlekedés fejlesztése a kistérség kohézióját is szolgálja. A Duna, mint közlekedési folyosó (VII. korridor) kihasználása is nagyobb szerepet kap a közforgalmú vízi közlekedés feltételeinek kialakításával.

A térségi szintű hálózatépítés eszköze a **kerékpárút-hálózat** és járulékos infrastrukturális elemeinek (tárolók, beállók stb.) kiépítése. A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételei megteremtésének közép-, illetve hosszú távú megvalósításának indoka, hogy kettős funkciót képes betölteni a kistérség életében. Egyrészt biztosítja az egymás közelében lévő települések viszonylatában a hivatásforgalmú kerékpáros közlekedés feltételeit, másrészt bekapcsolható az elsősorban turisztikai célokat szolgáló nagytérségi, régiós hálózatokba, és beépíthető a kistérség turisztikai programjába.

Intézkedések:

1. A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek javítása
2. A közforgalmú közlekedés szolgáltatás színvonalának fejlesztése, a kapcsolódó közlekedési módok közötti integráció megteremtése
3. A kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése

2.3. III. PRIORITÁS: INTÉZMÉNYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK SZÍNVONALÁNAK ÉS ELÉRHETŐSÉGÉNEK TÉRSÉGI SZINTŰ FEJLESZTÉSE, A MŰKÖDÉS GAZDASÁGOSSÁGÁNAK ERŐSÍTÉSE

A kistérségnek aktív szerepet kell vállalni az egyes feladat-ellátási rendszerek szervezésében, különösen a humán szolgáltatások terén, mint a közoktatási ellátás, az egészségügyi és szociális ellátás, a gyermekjóléti ellátás, a közművelődés. Emellett kistérségi szinten kell gondoskodni többek között a pedagógiai szakszolgáltatásról, pedagógiai szakmai szolgáltatásról. Az Érdi Kistérségi Többcélú Társulásnak is elsődleges célja a közsolgáltatások magasabb szakmai színvonalon történő ellátása.

A kistérségnek egységes koncepciót kell kialakítani az e területeken történő funkciómegosztásra, melyben minden település bizonyos területeken térségi szintű feladatokat lát el. A növekvő népesség, s azon belül is a fiatalkorúak és az időskorúak számának emelkedése minden településen hasonló kérdésként jelentkezik. Az intézményi ellátás területén illetve egyes szolgáltatások szervezésének területén térségi program kidolgozására van lehetőség, melynek keretében megtörténhet a társulási szinten szerveződő feladat-ellátási csoportok programozása.

A prioritás a hosszú távú igényekre alapozva javasolja **bölcsődei** ellátó helyek létrehozását, mely közvetetten a munkaerő-gazdálkodásra is hatással van. A nevelési intézmények működési feltételeinek javításával, szükség esetén kapacitásuk bővítésével tompítani kell a jelenleg nagyarányú települések közötti ingázást.

A programban fontos hangsúlyt kap az **oktatási-nevelési** kapacitások térségi szinten történő hatékony kihasználása és minőségi fejlesztése. Előbbi a demográfiai prognózisok alapján jelentős (fejlesztési) feladatként jelentkezik, utóbbi pedig a diákság helyben tartását erősíti.

További térségi szintű fejlesztésre javasolt a **pedagógiai szakszolgálati ellátás**. Fontos feladat a térségben élő speciális nevelési igényű gyerekek állapotának és ezzel nevelési igényeinek felmérése és minél nagyobb arányban történő helyi szintű ellátása.

Az **egészségügyi ellátás** területén összehangolt ellátásszervezésre van szükség, kistérségi alapon szerveződő ellátó rendszer révén törekedni kell a lehető legmagasabb fokú integrációra. Kistérségi együttműködésben kell megvalósítani a járóbeteg szakellátást.

Kistérségi munkamegosztás keretében javítható a **szociális ellátás** színvonala és hozzáférhetősége. A szociális szolgáltatások lakosságszám szerint vannak az önkormányzatokra feladatként megállapítva, mely a kisebb településeken nem teszi lehetővé egyes speciális

szolgáltatások hatékony fenntartását. Fontos a hiányosságok feltárása, az elvárások és meglévő szolgáltatások összevetésével az egyes ellátási feladatok térségi szintű kezelése. A kistérségben új fejlesztési irányként jelenik meg az alkonygazdasághoz kapcsolódó ellátórendszerek színvonalának javítása, melyet a rekreációs fejlesztésekkel is szinkronba kell hozni.

A prioritás magába foglalja a kistérség **kulturális gazdaságának** hálózatos fejlesztését (intézmények és civil szervezetek közös fellépése, programszervezés és marketing) valamint az aktív szabadidő eltöltést lehetővé tevő rekreációs és sportlétesítmények megújítását, fejlesztését. Ezáltal csökkenthető a kistérség fővárostól való függése, s a helyi létesítmények kihasználtabbakká és fenntarthatókká válnak. A kistérség rekreációs funkcióját a meglévő adottságok hatékonyabb kihasználásával a főváros népessége számára is vonzóvá kell tenni.

A kistérségen belül ki kell dolgozni a hatékony és gyors információáramlás hátterét, javítani a **kommunikációt**. Ennek alapjává egy kistérségi honlap válhat, de fontos szerepet kaphatnak a települési televíziók is, melyek a térségi információk bázisát képezik. A rendszer elősegítheti az intézményi szolgáltatások összehangolását, s a civil szféra irányába is kommunikációs csatornát képez, felgyorsítva és hatékonyabbá téve az ügyintéztést.

Intézkedések:

1. Bölcsődei és a közoktatás intézményi alapellátás térségi szintű fejlesztése, a működés gazdaságosságának erősítése
2. Az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítása
3. Szociális intézményhálózat térségi fejlesztése
4. A kistérség kulturális és aktív szabadidő-eltöltést szolgáló infrastruktúrájának és programjainak fejlesztése
5. Közrendvédelmi együttműködés kistérségen belüli fejlesztése
6. A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése és a térségi együttműködések fejlesztése

2.4. IV. PRIORITÁS: A FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

A növekvő számú lakosság életminőség javításának gazdasági alapját meg kell teremteni, melyhez helyi bevételekre, s ahhoz a befektetői, üzleti környezet javítására van szükség. A tőkevonzó képesség szintje alapvetően meghatározza a gazdaság teljesítőképességét, s a növekedés hosszútávú fenntarthatóságát. Az Érdi kistérségben a tőkevonzás alapja a kedvező relatív földrajzi helyzet, a jó elérhetőség, a jelentős szabad kiejánlható terület, a megfelelő összetételű és nagy számban rendelkezésre álló munkaerő.

Az Érdi kistérségben – a Százhalombattán meglévő ipari potenciál mellett – elsősorban kereskedelmi, logisztikai és egyéb szolgáltató tevékenységű gazdasági szervezetek betelepülése történt. Ennek megfelelően a kistérségre elsősorban a szolgáltató jellegű, alacsony hozzáadott értéket produkáló tevékenységek váltak jellemzővé. Ugyanakkor a szuburbanizáció révén Budapestről kiáramló népesség magasabb képzettségi szintjéből fakadó struktúrája egyre kevésbé mutat összhangot a helyi igényekkel. Ennek következtében az indokoltnál jóval erősebb az ingázó népesség aránya.

A gazdasági növekedés külföldi működő tőkebeáramlásra alapozott formája a Budapesti agglomeráció más területeihez képest kevésbé volt jellemző (kivételt elsősorban a Százhalombattán az iparba történt külföldi befektetések jelentettek). A nemzetközi jelentőségű úthálózat-fejlesztések (M0, M6) ebből a szempontból új perspektívákat nyitnak meg a kistérség települései előtt. Az új gazdasági kihívások (területekkel kapcsolatos speciális igények, helyben kínált szolgáltatások, gazdasági szereplők magasabb fokú szervezetségi szintje) egységesebb fellépést várnak el a kistérség településeitől a gazdaságfejlesztés területén is.

A térség gazdasági struktúrájának minőségi átalakítása egységes igényként jelenik meg, így a program gazdasági vonatkozású prioritásában is megjelenik a kistérség egységes fellépése.

Meghatározó kérdés a **gazdasági hasznosításra szánt területek előkészítése és értékesítési stratégiája**. A program kiemelt jelentőséget tulajdonít e területek rendezési vonatkozású és infrastrukturális előkészítésének, hiszen a területek relatív helyzete mellett egyre fontosabb szemponttá válik az a hozzáadott érték, amit ezek a fejlesztések jelentenek. A többletérték hatással van a betelepülő cég minőségi, tevékenységi paramétereire. Az alaposabb előkészítés – ami befektetésekkel jár – hosszabb távon egy magas hozzáadott értéket termelő gazdasági szervezet megtelepedésével mindenképpen előnyösebb. Fontos lenne olyan térségi rendszer kialakítása, mely a befektetőknél is ismertté teszi a kistérség még kijánlható területeit. Ennek eszközeként javasolt létrehozni a kistérségi területi katasztert, amely egy csomagban kijánlva a térségen belül kínálhat területi alternatívákat, ezáltal hozzájárul a befektetők térségben tartásához. A kínálati csomag közvetítéséhez fontos a partnerek keresése, a rendszeres kapcsolattartás. Az egységes fellépés feltételezi a térségi image kialakítását, ami nem zárja ki a települések specialitásainak hangsúlyozását, sőt a diverzifikált befektetői igények miatt megkívánja azt.

A fenntartható dinamikus gazdaság kiépítésének alapfeltétele a magas hozzáadott értéket közvetítő, **minőségorientált fejlesztések előnyben részesítése**. A program e területen a hosszútávon piacképes, állandó fejlesztéseket folytató szolgáltató és termelő beruházások előnyben részesítését javasolja (pl. logisztikai tevékenység csomagoló, disztribúciós tevékenységgel kiegészítve stb.).

A befektető vonzás mellett a prioritás hangsúlyt fektet a helyi **kis és közepes vállalkozások** (kkv) életképességének javítására. Egyrészt a kkv-k információhoz való hozzájutásának segítségével (pl. forráskeresés, munkaerőtoborzás, képzés, gazdaságfejlesztési információk stb.), másrészt a vállalkozások működési hatékonyságának javítása révén növeli versenyképességüket a hazai és nemzetközi piacokon is. Nagy szerepet kap a vállalkozói együttműködésekben, klaszterekben, beszállítói hálózatokban való részvétel támogatása, a partnerkeresés hatékonyságának javítása.

A fenntartható gazdasági hálózatok kiépítésének feltétele a humán erőforrás megfelelő számban és struktúrában történő biztosítása. A kistérségre jellemző a nagyfokú „keresztbe ingázás”, mely jelzi, hogy a munkaerő kereslet és kínálat nincs összhangban. Szükségszerű a keresleti oldal igényeinek pontos ismerete és erre alapozva a **képzési, átképzési** struktúrák folyamatos frissítése. A programban nagy szerepet kap a munkaerőpiac szereplőinek rendszeres kapcsolattartása, valamint a szakképzés színvonalának és kínálatának folyamatos bővítése.

A gazdaságfejlesztési prioritáson belül a program ágazati szintű intézkedésben foglalkozik a **turisztikai és rekreációs kínálat** tágabb térségbe történő integrálásával, feltételrendszerének fejlesztésével, ami megfelelő forrásallokáció és menedzsment esetén a kistérség egyik jelentős bevételi forrásává válhat.

Intézkedések:

1. Gazdasági-logisztikai funkcióra szánt területek hasznosításra történő előkészítése és térségi szintű menedzselése
2. Az innovatív tevékenységek gazdasági súlyának növelése a térségben
3. A helyi kis és közepes vállalkozások versenyképességének javítása
4. A humán erőforrás keresleti és kínálati oldalának összehangolása
5. A kistérség turisztikai és rekreációs potenciáljának kihasználása

2.5. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁK

2008-ban elkészült Érd MJV Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS), melyet Érd Megyei Jogú Város Közgyűlése 101/2008. (IV. 24.) KGY. határozatban elfogadott. S folyamatban van a szintén 2008-ban elkészített Százhalombatta IVS-ének elfogadása is.

Az IVS tartalmi követelményei és az azokkal kapcsolatos szakpolitikai elvárások az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által 2007-ben kiadott Városrehabilitáció 2007-2013-ban című kézikönyvben található. Ennek felülvizsgálatával, 2009. január 28-i dátummal készült el a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium felügyeletével a Városfejlesztési kézikönyv második, javított kiadása.

Az integrált városfejlesztési stratégia középtávú, stratégiai szemléletű, de megvalósítás orientált tervezési dokumentum, amely meghatározza a városok középtávú városfejlesztési tevékenységeit. Az integrált városfejlesztési stratégia tematikus szempontokat integráló, területi alapú tervezési szemlélettel készül. Célja az egyes városrészekre vonatkozó célok kitűzése, és annak középtávon való érvényesítése. Területi alapon hangolja össze a különböző szakpolitikai megközelítéseket (pl. gazdaságfejlesztés, környezeti fejlesztés, közlekedésfejlesztés, társadalmi célok megvalósítása, stb.), összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait az önkormányzat városfejlesztésben meghatározó és döntéshozó szerepe mellett. Az integrált megközelítés további eleme, hogy a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, megvalósítási és fenntartási módját is összefüggéseiben kezeli. Az integrált városfejlesztési stratégia minden város számára eredményes eszköz fejlesztéseinek összehangolása, optimalizálása céljából.

Az IVS teljesen lefedi a várost, mindegyik városrészrel kapcsolatban megállapításokat tesz, és kiemel olyan, középtávon különösen fontos városrészeket, amelyek koncentrált városfejlesztési tevékenységek kulcsfontosságú területei lesznek. Az elemzés elsődleges célja ezen koncentráció megalapozása.

Az IVS a településmérettől és -szerkezettől függően jelöl ki akcióterületeket, amelyek a városfejlesztés gócpontjai, kiemelkedő fejlesztési célterületei lesznek középtávon (7-8 év). Az akcióterület nem csak a városrehabilitáció célterületeit tartalmazza (tehát azon területeket, ahol a városi szövet megújításra kerül), hanem azon zöldmezős fejlesztéseket is, amelyek új beépítést eredményeznek. Az akcióterület azon területeket jeleníti meg, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, tehát közvetlen ráfordítással vagy más eszközzel részt vesz a fejlesztésben. Fontos, hogy a megvalósítandó fejlesztések volumene ne szakadjon el a reális lehetőségektől, azokat a stratégia tervezése és megvalósítás során folyamatosan értékeljék. A városfejlesztési akció olyan összetett tartalmú önkormányzati fejlesztés végrehajtását jelenti, melyet a város önkormányzata meghatározott idő alatt, meghatározott

műszaki, gazdasági, társadalmi és városépítészeti eredményekkel, meghatározott pénzügyi paraméterekkel (kiadásokkal és bevételekkel) valósít meg. Az akcióterületi tervezés a közszféra és a magánszféra strukturált együttműködésére épül. Az integrált városfejlesztési stratégiában az akcióterület kijelölése indikatív, melynek pontosítására lehetőség – s a legtöbb esetben szükség – van az akcióterületi terv elkészítése során.

Az Érdi IVS összefoglalása¹

Jövőkép: Érd, mint regionális és lokális szolgáltató és szabadidő központi funkciót ellátó kertváros, egy mikroregionális információs, szolgáltató-transzfer, szabadidő és turisztikai központ

Átfogó célok: két fő hangsúly jelenik meg: a Városi pólus, illetve a Mikro-térségi központi szerep, melyek részben átfedik egymást.

I. Összetett városi-pólusok, lokális szolgáltatói központ

A város társadalmi átalakulásával összhangban a jelenlegi városközpont, vagy központok – alközpontként működő - szimbolikáját újjá kell teremteni, funkcióváltását kell menedzselni. Animálni kell a fejlődés során újraformálódó közterületeket, eseményekkel és rendezvényekkel vonzóvá, akciódússá tenni a belváros erre alkalmassá tehető részeit. A megújulást a városhasználók és a látogatók tudomására kell hozni, a hozzáférést és megismerést információs rendszerekkel is könnyíteni kell. Érd városának megvannak a képességei és lehetőségei ahhoz, hogy meglévő kereskedelmi, oktatási és szolgáltató szerepeire támaszkodva ki tudja fejleszteni intézményi lokális szolgáltató funkcióit, meg tudja erősíteni információ és tudásgazdaságát.

II. Mikro-térségi központtá válás

Érd hosszú távú céljának meghatározásakor hangsúly helyeződik a Térségi Központ fejlesztésre, azaz a város mikro-regionális központi szerepének erősítése és a kistérségi központ feladatainak városon belüli bővítése. A városnak a környezetével és a lehetséges városkooperációval együtt megvan az a kritikus tömege is, amellyel egy ilyen városi pozíciót fenntarthatóan működtethet és megvan az a szellemi, innovációs potenciálja, amelyre építheti. Meglévő potenciáljainak (elhelyezkedése, innovációs adottságai stb.) hasznosításával ki kell törjön alvóvárosi mivoltából.

Középtávú célok:

A.) Érd legyen erős helyi gazdasággal rendelkező település, mely elsősorban a szolgáltatások, kereskedelem, ipar és logisztika erősítésére törekszik, melynek gazdasága mindenkor kihasználja helyi adottságait és a térségi helyzetéből adódó lehetőségeket, a meglévő és fejlesztendő területi és infrastruktúraadottságokat. A térséggel együttműködő olyan helyi gazdaságra van szükség, amelynek különböző méretű egységei egyaránt képesek alkalmazkodni a változó piaci,

¹ Készítette: Ecorys Magyarország Kft. 2008

kereskedelmi, szolgáltatási és gazdasági, valamint környezeti követelményekhez, ahol jó befektetni.

B.) Érd legyen gazdaságilag, társadalmilag egyaránt fenntartható emberi léptékű kertvárosias település; megfelelő életminőséget biztosító, lakható város

C.) Érd legyen a térrész szabadidő bázisa, alapozva a vízparti és természeti környezet adottságaira, kihasználva az ezzel létrehozható Duna-parti térségi vonzerőt

D.) Érd legyen a kistérség, térrész idegenforgalmi (konferencia-, vendéglátás, szolgáltatás) és sportközpontja

E.) Érd legyen a kistérség, térrész, turisztikai, és sport-, központja, a térség mikrotérségi központja

F.) Érd legyen a térség egyik erős intézményi és igazgatási, központja, amely kitörési lehetőséget biztosít a város számára, mindenkor kihasználva hagyományait, lehetőségeit, meglévő és fejlesztendő adottságait, a rendelkezésre álló forrásait.

Érd városrészei és városrészi céljai

Érd városrészi céljai

1.) Parkváros: Minőségi lakókörnyezet és szolgáltató alközpont

- kertvárosias lakó területfejlesztés mellett kereskedelmi és szolgáltató területek, valamint közösségi intézményi funkciók elhelyezése (oktatás, nevelés)
- vegyes, elsősorban gazdasági funkcióbővítés
- kereskedelmi-gazdasági területek bővítése
- bevásárlóközpont létesítés
- életminőség-javítás
- oktatási-nevelési intézmények fejlesztése (a Teleki Iskola helyén Oktatási Centrum létrehozása, a Bem téri átépítés óvodai
- férőhelyek bővítése, a Darukezelő utcában óvoda építés, az Aradi utcában bölcsőde bővítés és felújítás)
- a közösségi élet tereit megteremteni (a meglévő Községi Ház helyett modern közösségi életre alkalmas civil szolgáltató ház)
- a pontszerűen elhelyezkedő hátrányos helyzetű lakosság integrációjának segítése

2.) Érdliget-Kutyavár: Községi tér

- kisebb alközpont jellegű, helyi igényeket kielégítő fejlesztés (a volt strand, és a kemping területe, Duna u.-Temes u.- Topolya u.-Tápió u. által határolt terület)
- funkcionálisan: kulturális, vendéglátó, és közösségi, valamint a kiegészítő kiskereskedelmi és szolgáltató létesítmények kialakítása
- a területen található park rehabilitációja
- kertvárosias lakóterület minőségi fejlesztése

3.) Tusculanum: Sport- és szabadidőközpont

- multifunkcionális központ intézményi és szabadidő funkcióval, valamint a kapcsolódó kereskedelmi és szolgáltató létesítmények kerülnek kialakításra
- aktív, avagy extrém sporttevékenységre alkalmas zöldterületek
- falusias és kertvárosi lakóterületi fejlesztések

4.) Ófalu-Újfalú: Térségi turisztikai központ és gazdasági-szolgáltatói alközpont

- Budapest felé véderdő, a Duna felé rekreációs létesítmények elhelyezése
- városi léptékű fejlesztés: sétálóutca projekt és a rászervezett helyi igényeket kielégítő kiskereskedelmi fejlesztések
- a szabadterületek, közterületek hozzáférhetőségének kialakítása
- idegenforgalmi és közösségi fejlesztések
- kereskedelmi – és gazdasági létesítmények, logisztikai központ: Érdi Gazdasági, Logisztikai Park kereskedelmi – és gazdasági létesítmények, logisztikai központ
- a Tepecs övezet feltáró közúti fejlesztések, csomópontok kialakítása
- megfelelő gyalogos kapcsolatok kialakítása a városközpont részei között

- komplex funkcionális mix: idegenforgalmi, kulturális, vendéglátó, és közösségi, valamint kiskereskedelmi és szolgáltató létesítmények kialakítása
- közterületek és park rehabilitációja
- a városközponti szerep erősítése
- térségi és regionális központ szerepkör erősítése
- az identitáshordozó elemek fejlesztése
- idegenforgalmi vonzerő növelés
- belvárosi intézmények, munkahelyek és ingatlanfejlesztések számának növelése
- a vállalkozói aktivitás dinamizálása
- a szegregáltan élők hátrányos helyzetének oldása

5.) Tisztviselő- és Újtelep: Ipari-gazdasági központ

- kulturális, vendéglátó valamint kiskereskedelmi és szolgáltató létesítmények kialakítása
- aktív zöldfelületek fejlesztése
- kerékpárút-hálózat fejlesztése
- központi szerepkör: szálloda, konferenciaközpont
- park kialakítása, véderdősáv telepítés
- gazdasági létesítmények, logisztikai központ kialakítása
- kertvárosias lakóterületi fejlesztés
- agrárfunkciók kialakítása

A Százhalombattai IVS összefoglalása²

Jövőkép: Százhalombatta jelentős vonzáskörzettel, fejlett, sokszínű gazdasággal rendelkező, lakosságában gyarapodó, mozgalmas belső társadalmi életet élő környezettudatos kisváros, ahol a városközpont vonzereje, gazdasága lendületesen fejlődik, és a közösségi életminőség fenntartásában nagy szerepet játszik az önkormányzat jövedelemtermelő befektetéseinek a hozadéka. Dinamikus fejlődési központ, ahol a fejlődés motorja, nem kizárólag a helyi nagyvállalati szektor. A társadalmi konfliktusok erőssége és száma növekszik, a befektetések megtérülése kedvező, a város fejlődésének új motorja a külső- gazdasági, társadalmi- kapcsolat erősítésében rejlik.

Átfogó cél:

Minőségi társadalmi-természeti környezet kialakítása, versenyképes, fenntartható gazdasági fejlődés biztosítása

² Készítette: ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft. 2008

Tematikus célok:

I. Tematikus cél: Természeti környezet védelme, fejlesztése

A város ipari üzemek általi környezeti terhelése nem növekedhet, és törekedni kell a kibocsátások csökkentésére és kontrolljának fenntartására. A város imázs megváltoztatásában fontos szerepet kell, hogy kapjon a zöldfelületi fejlesztések további növelése, ezzel mintegy ellensúlyozandó a városról kialakult negatív „ipari város, magas környezetszennyezés” képet.

II. Tematikus cél: Társadalmi kohézió erősítése

A város társadalmi életében nagyobb szerepet kell kapnia az összetartozásnak, a lokálpatriotizmusnak. A cél annak az elérése, hogy a kedvező, gazdasági, szociális feltételeket sikerként tudják a helybeliek megélni. A fókuszba kell helyezni a közösségi terek, az oktatás, a kulturális rendezvények fejlesztését.

III. Tematikus cél: Térségi szerepkör erősítése

A város nem tölti be azt a szerepet a térségben, amit alapján elérhetne. Az önálló célként való megjelölését indokolja még az a tény, hogy

A térségi szerepkör erősítése fontos társadalmi-gazdasági kérdés. A város beruházásainak kihasználtságát a térség lakosságának vonzásával lehet növelni. Százhalombattának gazdasági erőforrásainak, energiáinak megfelelő helyre kell pozicionálnia magát a Budapesti Déli Agglomerációban.

IV. Tematikus cél: Szolgáltatói szektor fejlesztése

Százhalombatta ipari város a szolgáltató szektor arányaiban kisebb mértékben van jelen a gazdasági életben, mint a térség városaiban. A helyi gazdaság élénkítésének, a fenntartható gazdasági fejlődés biztosításának egyik fontos feltétele az, hogy a város fejlett helyi szolgáltató szektorral rendelkezzen. Kiemelt helyett foglal el ebben a városközponti beruházás, a város kulcsterületének fejlesztése, vonzásának erősítése, továbbá a turizmus/ turisztikai, oktatási, egészségügyi, egyéb lakossági szolgáltatások fejlesztése.

V. Tematikus cél: Helyi ipar fejlesztése az önkormányzati ipari park bővítésével

Az ipari park projekt sikere jelzi, hogy a főváros mellett élénk érdeklődés van az ipari létesítmények, területek iránt. Erre a piaci igényre építve fejleszteni kell az ipari parkot, hozzájárulva a város gazdasági életének, foglalkoztatási helyzetének diverzifikálásához, az egyoldalú foglalkoztatási szerkezet oldásához.

Százhalombatta városrészi, akcióterületi céljai

Százhalombatta városrészei

1.) Városcsözpont (a városfejlesztés kiemelt kulcsterülete – Újváros)

- Korszerű több funkciós főter, sétáló utca,
- Koncentrált vendéglátó ipari jelenlét az új városcsözpontban/bevásárló utca kkv szolgáltatókkal.
- Közigazgatás szolgáltatásainak fejlesztése.
- Turizmus/ Konferenciaközpont
- Közlekedés fejlesztése (pakolók).
- Városcsözponti lakások
- Humányszolgáltatások (művelődési ház, oktatás-tornaterem)

2.) Vasútállomás és környéke (tömegközlekedés – Újváros)

- Vasútállomás és buszpályaudvar felújítása
- Kerékpártárolók, ingyenes személygépkocsi parkolók kialakítása
- Gyalogosforgalommal érintett terület akadálymentesítése
- Üzleti szféra részére kiskereskedelmi, vendéglátóipari ingatlanok kialakítása

3.) Téglagyári völgy- Régészeti park (turisztikai vonzerő – Óváros)

- Régészeti park bővítése II. ütem
- Téglagyári völgyben zöldövezeti beruházás

4.) Lakóövezet bővítése Botond utca (lakófunkciók – Óváros)

- Közművek kiépítése
- Zöldövezet fejlesztése

5.) Városi Szabadidő Központ bővítése (rekreáció – Dunafüred)

- Strand fejlesztése
- Termálfürdő kiépítése
- A strand, termálfürdő kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése
- Sportpályák felújítása
- Szálláskínálat fejlesztése
- Zöldövezeti beavatkozás

6.) Önkormányzati ipari park bővítése (ipar – Ipari városrész)

- Ipari park bővítése
- BATTA INTECH Vállalkozói és Szolgáltató Központ II. ütem fejlesztése
- Kamionparkoló kialakítása

Diósd és Tárnok fejlesztési stratégiája

Integrált Városfejlesztési Stratégiát városokra készítenek, de hasonló elvek alapján lehetőség van községek esetében is a területi alapú tervezési szemlélet alkalmazására.

Tárnok Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete 240/2008. (XI. 20.) határozatában fogadta el a Településfejlesztési Konceptiót. Diósd még nem rendelkezik ilyen dokumentummal, 2009. évben kívánja a Képviselőtestület azt elkészíttetni.

Az Érdi Kistérségi Fejlesztési Konceptió és Program keretében a két nagyközség tekintetében az IVS tematikájának megfelelően (Tárnok esetében a településfejlesztési konceptióhoz illeszkedve) meghatározzuk a település jövőképét, fejlesztési célrendszerét, valamint ajánlást fogalmazunk meg a fejlesztési akcióterületek lehatárolására.

Diósd fejlesztési célrendszere

Jövőkép: Diósd lakosainak magas színvonalú életminőséget, nyugodt, egészséges lakókörnyezetet nyújtó kertvárosi település, ahol a lakosok igényeit kielégítő szolgáltatások széles körben rendelkezésre állnak.

Középtávú célok:

A helyi lakosságot kiszolgáló intézményi és rekreációs célú létesítmények, szolgáltatások fejlesztése

A műszaki infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztése

A település szerkezeti fejlesztése, a településközpont fórum jellegének javítása

Rövid távú specifikus célok és prioritások:

Szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztése

- Egészségügy terén térségi együttműködés Érddel
- Oktatás terén térségi együttműködés Érddel
 - Óvodafejlesztés
- Szociális ellátás
 - Időskorúak ellátásának fejlesztése
 - Szociális ellátás terén térségi együttműködés Érddel, Százhalombattával
- Közigazgatás
 - e-közigazgatás
- Rekreáció, sport
 - Sportlétesítmény-fejlesztés
 - Kulturális és szabadidős funkciófejlesztés a kőfejtő területén

Infrastrukturális fejlesztések

- Szennyvízkezelés és csatornázás (kistérségi együttműködés keretében)
- Felszíni csapadékelvezetés (kistérségi együttműködés keretében)
- Elérhetőségi feltételek javítása, közúti közlekedés fejlesztése
- Utak szilárd burkolattal való ellátása
- Helyi tömegközlekedés kialakítása együttműködésben Érddel
- Szelektív hulladékgyűjtés (kistérségi együttműködés keretében)

Diósd fejlesztési akcióterületei

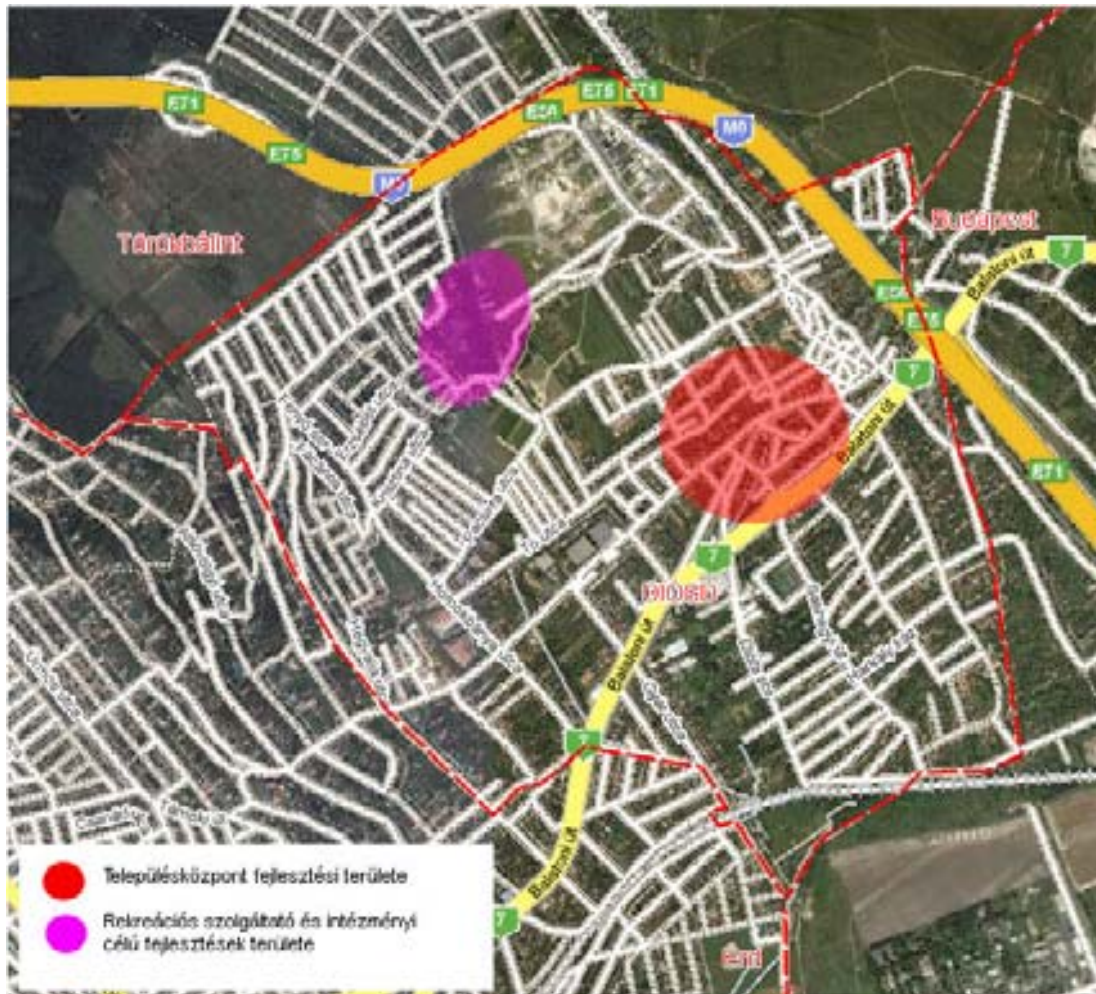
1.) Településközpont fejlesztése

- Kereskedelmi, igazgatási, kulturális-művelődési funkciókkal rendelkező központ megújítása, vonzó környezet kialakítása
- Zöldfelületek fejlesztése
- Szolgáltatóház létesítése és a szolgáltatások megjelenésének ösztönzése

2.) Rekreációs szolgáltató és intézményi fejlesztések célterülete (Sportlétesítmények, kőfejtő, múzeum, pincék területe)

- Sportlétesítmény-fejlesztés
- Kulturális és szabadidős funkciófejlesztés a kőfejtő területén
- Programok kialakítása
- Kiszolgáló létesítmények fejlesztése
- Idősek otthonának kialakítása

Diósd fejlesztési akcióterületei

Tárnok fejlesztési célrendszere

Jövőkép: Tárnok kedvező adottságait kihasználva, a csendes lakókörnyezet megőrzésével, lakosainak nemcsak lakó- hanem növekvő számban munkahelyet is biztosít, s növekvő színvonalon kielégíti azok szolgáltatások és rekreáció iránti igényeit.

Középtávú célok:

- A településkép formálása, valódi településközpont kialakítása, a lakosság társadalmi kohéziójának javítása
- A település lakosságmegtartó képességének javítása a helyi gazdaság fejlesztése révén
- A lakosságot kiszolgáló intézményi és rekreációs célú létesítmények, szolgáltatások fejlesztése
- A műszaki infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztése

Rövid távú specifikus célok és prioritások:

A környezet természeti és épített értékeinek védelme, minőségének javítása, a településkép arculatának kialakítása

- Rendezett, esztétikus településközpont és alközpont kialakítása
- Összefüggő zöldfelületi rendszer kialakítása
 - Erdőterületek növelése, minőségi javítása
 - Természetvédelem
 - Épített örökség védelme

Az infrastruktúra hálózatok kiépítése

- Új útkapcsolatok megnyitása
- Kerékpárút-hálózat kiépítése (kistérségi együttműködés keretében)
- A fejlesztésekhez kapcsolódó infrastruktúra-hálózat teljes kiépítése
- Szennyvízkezelés térségi szintű fejlesztése (kistérségi együttműködés keretében)
- Felszíni vízelvezető hálózat kiépítése (kistérségi együttműködés keretében)
- Szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megoldása (kistérségi együttműködés keretében), illegális lerakók felszámolása, komposztálás megszervezése

A helyi adottságokat kiaknázó gazdasági struktúra kialakítása, munkahelyteremtés

- Munkahelyteremtés és iparfejlesztés
- Mezőgazdasági termékek helyi feldolgozási szintjének emelése
- Lakosságot ellátó kereskedelmi hálózat, kisipari szolgáltatások bővítése
- Idegenforgalom fejlesztése
 - Szőlőhegyi pincesorok felújítása
 - Állandó borkiállítás, helytörténeti kiállítás

- Lovas turista bázis és lovastúra útvonalak kialakítása
- Térségi turisztikai programok kialakítása
- Vendéglátás fejlesztése (szálláshelyek, vendéglők)

A szociális és egészségügyi ellátás javítása

- Egészségügyi alapellátás színvonalának javítása
- Egészség ház bővítése
- Gyógyszertár kialakítása
- Bölcsőde létesítése
- Idősek szociális ellátásának fejlesztése – bentlakásos otthon létrehozása, közösségi élet fejlesztése

A szolgáltatások működési feltételeinek javítása

- Oktatás
 - Új általános iskola építése
 - Szakképzés, felnőttképzés feltételeinek megteremtése
- Sport
 - Rendezett sportcentrum megvalósítása
 - Programok szervezése
- Rekreáció
 - Rekreációs területek kialakítása, fejlesztése (játszóterek, parkok, horgászto stb.)
- Kultúra
 - Fesztiválok, kulturális események szervezése

Identitástudat erősítése

- Hagyományőrzés
- Civil szervezetek, egyesületek szerveződésének támogatása
- Szegregálódási folyamatok megállítása az Öreghegyen

Tárnok fejlesztési akcióterületei

1.) Településközpont fejlesztési területe

- Rendezett, esztétikus új településközpont kialakítása
- A fejlesztésekhez kapcsolódó infrastruktúra-hálózat teljes kiépítése
- Új általános iskola és egyéb intézmények építése

2 a-b.) Alközpont fejlesztési területe

- Lakosságot ellátó kereskedelmi hálózat, kisipari szolgáltatások, ellátórendszerek bővítése
- Szakképzés, felnőttképzés feltételeinek megteremtése

3.) Gazdasági célú fejlesztés területe

- Munkahelyteremtés és iparfejlesztés

4.) Rekreációs célú fejlesztések területe

- Összefüggő zöldfelületi rendszer kialakítása
- Rekreációs területek kialakítása, fejlesztése
- Szőlőhegyi pincesorok felújítása
- Lovas turista bázis és lovastúra útvonalak kialakítása
- Turisztikai programok kialakítása
- Vendéglátás fejlesztése (szálláshelyek, vendéglők)
- Szegregálódási folyamatok megállítása az Öreghegyen

3. AZ ÉRDI KISTÉRSÉG TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

3.1. I. PRIORITÁS: KOMMUNÁLIS ÉS HÁLÓZATI INFRASTRUKTÚRA KOMPLEX TÉRSÉGI FEJLESZTÉSE

3.1.1. Intézkedés: Szennyvízkezelés fejlesztése

Az intézkedés célja:

Az intézkedés célja a kistérségben keletkező folyékony hulladék jogszabályoknak megfelelő, környezetbarát módon történő kezelésének elérésével a kistérségi környezet további szennyezésének megszüntetése, a természeti értékek megőrzése, illetve a lakókörnyezet minőségének a javítása.

Az intézkedés indokoltsága:

A kistérség településein a szennyvizek kezelése nem megfelelően megoldott, Érd MJV, Tárnok és Diósd településeken a csatornázottság mértéke meglehetősen alacsony. A lakosság által épített különböző magán csatornapótló létesítmények sok esetben nem felelnek meg a hatályos építési előírásoknak, és ezekből a folyékony hulladék el tud szivárogni. Az ily módon elszikkasztott szennyvizek a talajt, a felszín alatti és a felszíni vizeket egyaránt szennyezik.

A kistérség területén a csatornázottság hiánya mellett ugyancsak jelentős problémaként jelentkezik, hogy a már megtisztított szennyvíz minősége különösen Érden, és Százhalombattán nem felel meg a környezetvédelmi előírásoknak. Megállapítható tehát, hogy a kistérségben a csatornázottság hiányából, vagy technológiai hiányosságokból fakadó, jelentős szennyvízkezelési problémák vannak. Ezek a településeken a jelenlegi szennyvízkezelési mód rendkívül környezetszennyező és -károsító folyamat, amely nagymértékben veszélyezteti a térség meglévő természeti értékeinek, életkörüzetének megőrzését. Ezért a kistérségben keletkező folyékony hulladék EU-s normáknak is megfelelő, környezetbarát módon történő kezelését mihamarabb ki kell alakítani.

Az intézkedés tartalma:

A fejlesztési intézkedés keretében a szennyvízkezelés kistérségi infrastruktúrájában fellelhető kiépítési hiányosságok és elmaradások megszüntetésére kerül sor.

Az intézkedés várható hatása:

Az intézkedés megvalósulásának eredményeképpen megszűnik a környezet jelentős mértékű szennyezése, illetve a felszín alatti és felszíni vizek veszélyeztetettsége. Ezáltal a térség természeti értékei nem károsulnak, a települések lakókörnyezeti minősége javul.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenység:

- Szennyvízcsatorna rendszerek és tisztítók fejlesztése

3.1.1.1. Tevékenység: Szennyvízcsatorna rendszerek és tisztítók fejlesztése**A tevékenység célja és indoklása:**

A fejlesztési tevékenység célja, hogy a kistérség településein környezetbarát, az előírásoknak megfelelő módon, és hosszú távra biztosítva legyen a szennyvízkezelési szolgáltatás. Ennek környezeti és gazdasági haszna akkor érvényesül a legjobban, ha a lakosság számára mindenhol hozzáférhető és igénybe is vett rendszer fog működni.

A 7/2005. (III. 1.) számú KvVM rendelet szerinti besorolás alapján Százhalombatta a felszín alatti víz szempontjából érzékeny, míg Érd, Tárnok és Diósd a fokozottan érzékeny és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik. A jelentős lakóterületi és gazdasági fejlesztésekből adódó többletterhelés és a meglévő szennyvíztisztítók kapacitási és technológiai problémái, valamint a csatornázatlanságból adódó szennyvíz-elszivárgás komoly veszélyforrás a felszíni és felszín alatti vizekre, ivóvízbázisokra. Mindezekből adódóan a szennyvízkezelési rendszer kiépítése és – ahol ez ésszerű –, együttes, térségi szintű kezelése fontos és időszerű feladat.

Fejlesztési javaslatok:

A térség szennyvízkezelési problémáinak megoldása, a csatornázottság szintjének valamint a kapcsolódó szennyvíztisztító kapacitásnak térségi növelése, ezáltal a vonatkozó környezetvédelmi és egyéb előírásoknak való megfelelés miatt Érd, Diósd és Tárnok együttesen, Százhalombatta önállóan pályázattal Kohéziós Alapból történő fejlesztésekre. Érden, Diósdon, Tárnokon a közös projekt révén nagyarányú csatornahálózat-fejlesztés valósul meg, továbbá sor kerül a szennyvíztisztító telep rekonstrukciójára és bővítésére, míg Százhalombatta a saját projektje keretében a szennyvíztisztító telepének rekonstrukcióját kívánja végrehajtani.

A megvalósítás szereplői:

- Diósd, Tárnok, Érd MJV Önkormányzata,
- Érd és térsége Szennyvízelvezetési és Szennyvíztisztítási Önkormányzati Társulás
- Százhalombatta Önkormányzata,
- kivitelező és üzemeltető cégek

Monitoring:**Output indikátorok:**

- szennyvízelvezető rendszer fejlesztése megvalósul, Érd és térsége szennyvíztisztító telep rekonstrukciója és bővítése megtörténik,
 - csatornahálózat-hossz növekszik,
 - szennyvíztisztító-kapacitás megnő

- lezajlik Százhalombattai szennyvíztisztító fejlesztése.
 - kapacitásbeli fejlődés vagy szennyvíztisztítás foka
 - a tisztított szennyvíz minősége javul

Eredmények:

- a rákötési arány növekszik, ezáltal a magán derítők használata lecsökken, a jogszabályok által előírt, környezetbarát módon történik a szennyvizek kezelése.
- A rekonstruált, bővített tisztítók képesek lesznek az előírt határértékeket betartva kiszolgálni a települési igényeket

Hatások:

- Csökken, ill. megszűnik a felszíni és a felszín alatti vizek szennyezése, ezáltal megőrződnek a helyi természeti értékek, javul a lakókörnyezet minősége.
- A település felértékelődik, népességmegtartó és –vonzó képessége javul.
- a lakások komfortfokozata és így az ingatlanok értéke emelkedik

A finanszírozás forrása:

- Kohéziós Alap

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Érd MJV és vonzáskörzete	Érd és térsége szennyvíztisztító telep rekonstrukciója és bővítése és szennyvízelvezető rendszer fejlesztése	Érd és térsége Szennyvízelvezetési és Szennyvíztisztítási Önkormányzati Társulás	kistérségi	33,9 milliárd forint.	2013
Települési szint	Százhalombattai szennyvíztisztító fejlesztése	Százhalombatta	települési		2013

3.1.2. Intézkedés: Vízrendezés és vízkárelhárítás**Az intézkedés célja:**

A fejlesztési intézkedés célja a potenciális jövőbeni természeti katasztrófák kialakulásának elkerülése, az egyes településeket érintő felszíni vízfolyások által jelentett árvízveszély csökkentése, illetve a csapadékvíz- és belvízkárok lehetőség szerinti megelőzése.

Az intézkedés indokoltsága:

Napjainkban egyre inkább jellemzővé válik szélsőséges időjárási viszonyok kialakulása, melyek egyik gyakori jelensége a rövid idő alatt lehulló, rendkívül nagy mennyiségű csapadék előfordulása. A víz okozta vis major esetek lehetőségek szerinti kezelésére előre fel kell készülni, ezért a jövőbeli, súlyos következményekkel járó esetek elkerülése érdekében feltétlenül szükséges a fejlesztési intézkedésbe foglalt vízrendezési és vízkárelhárítási feladatok elvégzése.

A kisebb-nagyobb dombokkal, völgyekkel tagolt kistérségi tájon a mélyebben fekvő településrészek, illetve települések számítanak a felszíni vízvezetés szempontjából a legkényesebb területeknek (pl. Tárnok, Érd). A kistérségre jellemző egyre növekvő beépítés, a burkolt felületek méretének dinamikus növekedése a csapadékvíz földbe történő elszivárgásában, illetve elszikkasztásában résztvevő természetes zöldfelületek méretének jelentős lecsökkenését eredményezi. Ez a folyamat a lehulló csapadék területi lefolyását gyorsítja, következésképpen lecsökken a zöldfelületi elszivárgásra jutó idő, ami tovább fokozza a mélyebb részekben összegyűlő felesleges csapadékvizek okozta problémákat.

Az intézkedés tartalma:

Az intézkedés megvalósítása során a jelenlegi csapadékvíz elvezető rendszerek további kiépítése, valamint a meglévő hálózatok fejlesztése történik. Ugyancsak a vízkárelhárítás jegyében kerül sor árvízcsúcs csökkentő tározók, valamint ideiglenes elárasztásra alkalmas száraz szükség tározók, illetve záportározók létrehozására a kistérség adott településein. A felszíni vízfolyások medreinek rendezése és megtisztítása szintén a vízkárelhárítás-vízrendezés kérdéskörébe tartozik, ez is tartalmi részét képezi a fejlesztési intézkedésnek.

Az intézkedés várható hatása:

A fejlesztési intézkedés megvalósításának eredményeképpen a települések vízkár veszélyeztetettsége lecsökken, ezzel együtt a természeti erők iránti kiszolgáltatottságuk mértéke mérséklődik. A lakók vagyonbiztonsága növekszik, valamint a lakókörnyezet rendezettebbé, kulturáltabbá válik.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenység:

- Felszíni és csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése

3.1.2.1. Tevékenység: Felszíni és csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése**A tevékenység célja és indoklása:**

A fejlesztési tevékenység célja a települések csapadékvíz-elvezető rendszereiben tapasztalható kiépítettségi és működési hiányosságok megszüntetése. Célként fogalmazódik meg annak elérése, hogy a kistérség valamennyi településén és utcájában valamilyen típusú vízvezetési objektum vagy megoldás álljon rendelkezésre, illetve működjön.

További cél a feliszapolódott, feltöltődött befogadó vízfolyások medrének eredeti állapotba történő visszaállítása, illetve rendbetétele, ezzel a patakmedrekben összegyűlő és oda bevezetett felszíni vizek mederbe történő befogadásának a biztosítása. Valamint a felszíni vízfolyásokon levonuló árhullámok csúcsvízhozamának csökkentése, a hirtelen felgyülemelő felszíni és csapadékvíz többletek biztonságos módon, megfelelő helyre történő elvezetése.

A kistérség településeinek többségében komoly problémák figyelhetők meg a csapadékvíz-elvezető csatornákat, árkokat illetően. Ilyen közműveket ugyan a kistérség valamennyi településén építettek, azonban ezek állapota, burkoltsági foka számos helyen nem kielégítő, illetve alacsony. Emellett kiépítettségi hiányosságok is mutatkoznak a kistérség szinte valamennyi településén. A települési vízgyűjtők (pl. Érden, Tárnokon) átereszeinek szűk keresztmetszete és a mederfenék szintproblémái szintén fokozzák a gondokat.

A megfelelő csapadékvíz-elvezetés érdekében a csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése különösen aktuális, kistérségi ill. azon túlnyúló kezelésben megoldásra váró feladat.

Fejlesztési javaslatok:

A felszíni vízvezetési rendszerek akkor működhetnek megfelelően, ha elsőként a befogadó vízfolyások rendbe tétele megtörténik. Kiemelt uniós projekt keretében 2009-ben megindul az a fejlesztés, ami a kistérség települései közül az Érd, Tárnok és Százhalombatta felszíni vizét befogadó Benta-patak medrének rehabilitációját célozza. A Benta-patak medre a jelenlegi állapotában nem képes megfelelően elvezetni a térségben keletkezett csapadékot. Nagy mennyiségű csapadék esetén a patak elhagyja a medrét, és átmenetileg elönti a környező területeket, azaz helyi vízkár keletkezik. A meder-rehabilitációs program jelentősen csökkenti az érintett települések helyi vízkár-veszélyeztetettségét, javítja a patak vízszállító képességét, így az képes lesz biztonságosan elvezetni a csapadékvizet, és befogadni a többlet-vízhozamokat.

Diósd és Érd nagy része a Sulák-patak és mellékágai (Bara, Tepecs) vízgyűjtőjébe tartozik. Ezek vízszállító képessége beépítés, szemétkerakás, valamint a karbantartás hiánya miatt lecsökkent és ezért, valamint a meglévő és a további beépítések okán fokozódó terhelés miatt, meder-rehabilitációt igényelnek.

A vízvezetési rendszer megfelelő működéséhez a fenti projekteken túl, ill. azokhoz kapcsolódva ki kell építeni a hiányzó csapadékvíz-elvezető csatornaszakaszokat, illetve árkokat. Át kell építeni a nem megfelelő átereszeket, átfolyókat, áttemelőket, valamint a kistérség minden településén folytatni kell, illetve meg kell szervezni a rendszerelemek folyamatos karbantartását és tisztítását. Kiemelten fontos a meglévő árkok, csatornák rendszeres karbantartási munkája. Hiába jól kiépített egy vízvezető rendszer, ha a feliszapolódás vagy a kiöntött szemét, építési törmelék akadályozza a rendszer normális működését. Ebből a szempontból különösen érzékenyek a beépített műtárgyak, a nem megfelelően karbantartott átereszek például könnyen eltömődhetnek, ami súlyos problémák kialakulásának okozója lehet.

Általánosságban megállapítható, hogy nem az a cél, hogy a közterületekre hullott csapadék minél nagyobb része elvezetésre kerüljön a befogadóba, hanem az, hogy minél nagyobb része a talajba szivároгjon el, mint természetes állapotban. Ennek érdekében a lehetőségekhez képest

előnyben kell részesíteni a szikkasztó árkokat, illetve az átereszek átfolyási keresztmetszetének megfelelő megválasztásával kell csökkenteni az árkok vízelvezető képességét. Ugyanakkor szabályozni szükséges a telkekre hullott csapadékvíz közterületre történő kivezetését is. Célként fogalmazódik meg a csapadékvíz minél nagyobb részének a visszatartása házi összegyűjtéssel, magán szikkasztók előírt kialakításával.

Új utcák nyitásakor törekedni kell a rétegvonalakkal párhuzamos vonalvezetésre, megakadályozva ezzel a nagyesésű árkok kialakulását, amelyek rendkívül gyorsan vezetnek le a vizet az egyébként is túlterhelt völgyalji befogadóba. A rétegvonalakkal párhuzamosan vezetett utcák esetében övárkok kialakítására van lehetőség. Ezek építésének az a szerepe, hogy a fentről érkező csapadékvizeket felfogják és a rétegvonallal párhuzamosan elvezessék egy alkalmas befogadóba. Építésükkel tehermentesíthető egy rendszer, mivel át lehet vezetni a vizet egy másik befogadóba.

A vízmosásokat nem szabad ötletszerűen feltölteni, nem kell mindenáron a megszüntetésükre törekedni, hanem inkább azokat rendezett, bejárható és ezáltal fenntartható állapotba kell hozni.

A belterületi vízfolyások, nyílt belvízcsatornák és állóvizek meder és partrendezése a kármegelőzési funkción túlmenően olyan alapvető települési infrastruktúra is, amely az egészséges lakókörnyezet színvonalát emeli, településesztétikai jelentősége meghatározó. Ezért a fejlesztés végrehajtása során a biztonsági szempontok előtérben tartása mellett célszerű turisztikai megfontolásokat is figyelembe venni, és ennek megfelelően kialakítani a patakmedret és környékét (pl. tanösvények, sétautak kiépítése). Természetesen a kivitelezésre vonatkozó elképzelések véglegesítésekor a biztonsági szempontok mindenképpen elsőbbséget kell, hogy kapjanak, de nem szabad, hogy csak ez a szemlélet határozza meg a megfelelő megoldások megtalálását. A patakmedrek leburkolásának gyakorlata ezért nem javasolt, a kritikus pontokon (a nem kielégítő vízzállítóképességű szakaszokon) azonban ez néha elkerülhetetlen.

Ugyanakkor más, kevésbé árvízveszélyes helyeken, szakaszokon elégséges beavatkozást jelenthet a patakmeder eredeti állapotának kotrással és tisztítással történő visszaállítása, egy természetközeli állapot kialakításával. A mederrendezés során olyan burkolatokat kell tervezni, amelyek biztosítják a felszíni- és a talajvíz kommunikációját, valamint a természet közeli élőhelyek kialakulását és fennmaradását.

A települések egyes pontjain, a gyorsabb lefolyás megkönnyítése céljából a patakok burkolt mederben folynak, ezek állapotát és az esetleges további kiépítés lehetőségét meg kell vizsgálni. A patakmedrek oldalfalai is több helyen megerősítésre és/vagy magasításra szorulnak.

Az árvízcsúcs-csökkentő tározók kialakítása zsiliprendszerrel kiegészített völgyzáró gátak építésével történik. A tározók kialakítása először a földterületek megszerzésével kezdődik, ami adott esetben nagymértékben megemelheti a létesítési költségeket. Az érintett önkormányzatok feladata, hogy a települési szerkezeti tervekben már a vízrendezési tanulmánytervekben meghatározott céloknak megfelelően szerepeltessék a vízügyi objektumok megvalósítására kijelölt területeket. A kistérség területén belül az alacsony lejtésű, mélyen fekvő területen elhelyezkedő Tárnokon tervezik zsilippel működő, ideiglenes elárasztású szükségtározók kialakítását.

Záportározókat a nagy burkolt területet igénylő létesítmények környezetében célszerű létrehozni, de szükség esetén bárhol ki lehet ezeket alakítani, ahol a vízvezető rendszer kapacitása nem elégséges és van erre alkalmas terület.

A megvalósítás szereplői:

- Kistérségi Iroda,
- települési önkormányzatok,
- szakmai tervező vállalkozás,
- kivitelező vállalkozás,
- a települések lakói,
- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- területtulajdonosok

Monitoring:*Output indikátorok:*

- vízvezető-csatornák és árkok, vízügyi műtárgyak (pl. áttereszek) száma nő, minősége javul,
- kikotort, kitisztított és rendezett patakmedrek hossza nő,
- árvízcsúcs-csökkentő tározók száma nő
- szükségeltározók, záportározók száma, befogadó készsége nő.

Eredmények:

- A befogadó vízfolyások fogadóképisége növekszik,
- A patakmedrek megtisztulnak, kulturáltabb, rendezettebb formába kerülnek.
- Bizonyos mértékig szabályozhatóvá válik a levonuló árvizek vízhozama,
- Lehetővé válik a mederből kilépő árvizek és a csapadékvíz-elvezető rendszerből kilépő belvizek megfelelő helyre történő elvezetése.

Hatások:

- A csapadékvíz-elvezetési települési rendszerek működése jelentős mértékben javul, hatékonyabbá válik.
- Az árvizek és belvizek kialakulásának veszélye csökken, a lakókörnyezet minősége, valamint a települések környezetbiztonsága javul.

A finanszírozás lehetséges forrásai:

- KMOP 3.3.1/B Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Benta-patak rehabilitációja	Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	kistérségi	739 millió Ft	2009-2011
	Tepecs-Sulák rehabilitáció	Települési önkormányzatok (Érd, Diósd, Törökbálint)	kistérségi	3500 millió Ft	2010-2012

3.1.3. Intézkedés: Az ivóvízszolgáltatás fejlesztése***Az intézkedés célja:***

A fejlesztés célja a kistérség településein elérhető vezetékes ivóvízellátás megfelelő színvonalú, és költségű, hosszú távra szóló biztosítása, illetve a megnövekedett kistérségi ivóvízigény maradéktalan kielégítése, a kistérségben rendelkezésre álló kihasználatlan vízbázisok kitermelése a szükséges hálózati fejlesztések végrehajtása által.

Az intézkedés indokoltsága:

A lakosság részéről a megfelelő minőségű és mennyiségű ivóvízszolgáltatás igénye a legalapvetőbb emberi szükségletek közé tartozik. Ennek biztonságos módon, hosszú távra történő biztosítását minden települési önkormányzatnak meg kell oldania. A közszolgáltatás ellátásakor ugyanakkor, elsősorban a rendelkezésre álló helyi, kistérségi természeti erőforrások kihasználására, illetve ezek minél gazdaságosabb hasznosítására kell törekedni, ami gyakran csak térségi együttműködés keretében valósítható meg. A főváros agglomerációjához tartozó Érdi kistérség szinte valamennyi településének lakónépesség-száma az elmúlt évtizedben jelentősen emelkedett, amely tendencia várhatóan a közel jövőben is folytatódik majd. Ezzel párhuzamosan ugyanakkor a kiváló telephelyi adottságokat kihasználva a vállalkozások kistérségbe történő nagyarányú betelepülése is megfigyelhető. Az így jelentkező többlet vízigények maradéktalan és biztonságos kielégítése érdekében tehát, célszerű és egyben indokolt is a térségben elérhető vízbázisok minél teljesebb mértékű, racionális módon történő hasznosítása.

Az intézkedés tartalma:

A fejlesztés keretében a kistérség adott településein rendelkezésre álló, kihasználatlan vízbázisok kitermelésére kerül sor. Ennek eredményeképpen ki kell bővíteni a kistérségi ivóvízszolgáltatási együttműködést is. A vízbázisok hasznosítása, illetve az ivóvízszolgáltatás minőségének a javítása érdekében ugyanakkor szükség van bizonyos műszaki fejlesztések végrehajtására is.

Az intézkedés várható hatása:

A fejlesztés megvalósulásával a kistérségi ivóvízellátás minősége javul, mivel alacsonyabb költséggel biztosítható lesz az ellátás, ezért gazdaságosabbá válik, és hosszú távra megoldódik a növekvő kistérségi ivóvízigények biztonságos kielégítése. A térségben található helyi természeti erőforrások hasznosításának mértéke javul.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Hálózati rekonstrukcióval egybekötött térségi ivóvíz szolgáltatás fejlesztése, és a meglévő vízbázis hasznosítása

3.1.3.1. Tevékenység: Hálózati rekonstrukcióval egybekötött térségi ivóvíz szolgáltatás fejlesztése és a meglévő vízbázis hasznosítása**A tevékenység célja és indoklása:**

A fejlesztési tevékenység célja egy olyan vízellátó rendszer kiépítése, mely Százhalombatta biztonságos vízellátása mellett, a kistérség más települései (Érd, Tárnok) számára történő vízáradást is lehetővé tesz. Százhalombatta tulajdonában olyan víztermelő létesítmények vannak, melyek többlet kapacitását rentábilisan ki lehet használni a kistérség vízellátási gondjainak megoldására. Érd ivóvízellátásának költsége, s így a vízhasználati-díj összege Magyarország települései között a legmagasabbak közé tartozik. Ennek csökkentése a kistérségi együttműködés keretében megvalósuló hálózati fejlesztések eredményeként realizálható. A kedvező adottságok mellett ugyanakkor, az üzemeltetési oldalról komoly problémák is jelentkeznek a jelenlegi vízszállító távvezetékek elöregedése miatt. Az utóbbi években gyakran fordult elő csőtörés, és a kibontásnál előrehaladott korróziót lehetett észlelni. Az Ercsiben található vízbázis kútjaitól jövő távvezetékek egyike ugyanakkor azbesztcementből készült, melyben fenn áll a veszélye a rákkeltő azbeszt kioldódásának.

Százhalombatta és környezete vízellátási rendszerének vízbázisa az Ercsi kavicsterasz, aminek északi részén jelenleg 12 db, egyenként 2.100-2.500 m³/nap víztermelésre alkalmas, a város tulajdonában lévő kút található. Ugyan a kútsorból jelenleg kb. 13.500 m³/nap vízmennyiség termelhető ki biztonsággal, azonban meg van a reális lehetősége annak, hogy a kavicsterasz potenciális víztermelési kapacitásából 27.000 m³/nap) a közeljövőben már mintegy 16.000-17.000 m³/nap álljon rendelkezésre Százhalombatta és környéke vízellátásához.

Konkrét célként fogalmazódik meg, hogy a jelenleg Százhalombattán felhasznált 3.500 m³/nap és az Érdre már jelenleg is átadott 6.500 m³/nap mennyiségeken túl még potenciálisan rendelkezésre álló további, közel 6.000-7.000 m³/nap kitermelhető vízmennyiség nemcsak Érd, hanem Tárnok, valamint a szomszédos Budaörsi kistérségbe tartozó Sós-kút és Pusztazámor települések vízellátását javítsa.

Fejlesztési javaslatok:

A Százhalombattai Önkormányzat tulajdonában lévő SZÁKOM Kft. 2003-ban adott megbízást a Mélyépterv Kft.-nek a „Százhalombatta város és környezete vízellátásának fejlesztési és vízminőség javító programja” néven futó projektjének elvi vízjogi engedélyezési tervének és megvalósíthatósági tanulmányának az elkészítésére, mely dokumentáció 2004 elejére készült el. Még ugyanennek az évnek a végére az említett vállalkozás a három fázisra ütemezett projekt I. ütemére a vízjogi létesítési engedélyezési tervet is elkészítette. A tervekben megszületett megoldások kiválasztásánál az egyik legfőbb szempont az volt, hogy Százhalombatta és az Érdi térség (Érd, Tárnok, Sóskút, Pusztazámor) vízellátásának megoldására több ütemre bontható projektet és ezekhez kapcsolódó pályázatokat lehessen előkészíteni. Az ütemezés fő szempontja pedig a lehetőleg legkorábban megvalósítható üzleti célú vízáradás, majd az ezáltal termelt eredményből a következő ütemek folytatása, részbeni finanszírozása volt.

I. ütem:

A MOL telepről indítva egy új, kb. 360 m³/óra teljesítményű szivattyúüzemmel táplált, mintegy 18 km hosszúságú, új (D 400 KM-PVC) expressz nyomóvezeték kiépítése Érd Mecseki úti tározóig. A vonal egyelőre az Ercsiről feladható vízmennyiséghez igazodva kb. 3.500 m³/nap mennyiségig lenne kihasználva (az új vonal végső teljesítménye kb. 7.000 m³/nap).

II. ütem:

Az Ercsi Vízbázis kútjaitól a MOL telepi SZÁKOM vízműig terjedő tranzitvezeték felújítással egybekötött fejlesztése, annak érdekében, hogy a kúttelepről a teljes kitermelhető vízmennyiség (Q=20.000 m³/nap) a vízmű-telepre, illetve a kb. 7.000 m³/nap vízmennyiség az Érdi térségbe eljuthasson (kiegészítve a kutak berendezéseinek szükséges felújításával). A százhalombattai hálózat áteresztőképességének a fokozása.

III. ütem:

Vas-mangántalanító létesítése a MOL területén lévő SZÁKOM Vízműnél.

A megvalósítás szereplői:

- SZÁKOM Kft.,
- Érd és Térsége Víziközmű Kft
- a projektben érintett önkormányzatok (az Érdi kistérségben **Százhalombatta, Érd MJV, Tárnok**, a Budaörsi kistérségből Sóskút, Pusztazámor, az Ercsi kistérségből Ercsi),
- kivittelező vállalkozások

Monitoring:*Output indikátorok:*

- újonnan kiépített ivóvíz-vezetékek és a hozzájuk kapcsolódó gépészeti berendezések (pl. szivattyúk, vízmennyiségmérő akna, lengésvédelmet biztosító légüstház, vas-mangántalanító berendezés, stb.)

Eredmények:

- Kb. 7.000 m³/nap vízmennyiség átadása Érd és térségének, ezzel Tárnok, Sóskút és Pusztazámor települések közvetlenül Százhalombattáról lesznek ellátva. Ezzel a megoldással nemcsak az említett, hanem további, Érdről ellátott települések (pl. Diósd) vízellátása is kedvezőbben alakul. A Százhalombattát ellátó elavult azbesztcement vezeték kiváltása.
- Az ivóvízellátás költsége az érintett települések lakói számára csökken. A rendelkezésre álló helyi természeti erőforrás az egész kistérséget és azon túli területeket is érintve hasznosul.

Hatások:

- Érd és térségének vízellátási gondjai megoldódnak.
- Az ivóvízszolgáltatás minősége és biztonsága javul.
- A lakosság közműterhei mérséklődnek

A finanszírozás lehetséges forrásai:**Projektelképezések, projektek:**

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Százhalombatta város és környezete vízellátásának fejlesztési és vízminőség javító programja	SZÁKOM Kft.	kistérségi	A három ütem összesen cca. 3 milliárd Ft	rövid távon, 1-2 éven belül
	"Érd Megyei Jogú Város vízellátási rendszerének rekonstrukciója az ellátásbiztonság javítása érdekében"	Érd MJV Önkormányzata	települési	7 059 000 CHF	2010. január - 2012. december

3.1.4. Intézkedés: Szilárd hulladék kezelésének fejlesztése

Az intézkedés célja:

A szilárd hulladék kezelés alapvető infrastrukturális hátterének megteremtése, annak érdekében, hogy a hulladékgazdálkodási folyamat kulturált körülmények között, megfelelő keretek biztosításával történhessen. Továbbá a hulladékgazdálkodási tevékenység racionálisabb és hatékonyabb működésének a kialakításával a hulladékgazdálkodási rendszer átalakítása az újrahasznosítási szempontok erőteljesebb érvényesülése érdekében.

Az intézkedés indokoltsága:

A kistérség több településének szilárd hulladék kezelésében vannak olyan szegmensek (pl. az állati tetemek kezelése vagy a szelektív hulladékgyűjtés), ahol jelentős hiányosságok és lemaradások tapasztalhatóak, illetve van olyan, a hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó közszolgálati tevékenység (gyepmesteri teendők ellátása), ami nem működik megfelelően, vagy nincs kulturáltan megoldva.

Százhalombattán jelenleg nincsenek meg a feltételei a település hosszú távú hulladékgazdálkodási tevékenységének, a hulladékelhelyezés 2012. május 31-ig biztosított. Amennyiben a város nem kíván új hulladéklerakó kazettát építeni, 2010-2012 között elkerülhetetlen lesz egy átrakóállomás megépítése, amely segítségével gazdaságosabbá tehető egy távolabbi hulladéklerakóra való szállítás (pl. Pusztazámorra).

Tárnokon a hulladékgazdálkodási tevékenység nem elég hatékony, mivel az újrahasznosítási szempont (szelektív gyűjtés) nem tud kellőképpen érvényesülni. Egy eredményes és hatékony térségi, illetve helyi hulladékgazdálkodás megvalósítása tehát a települések alapvető érdeke, amit a kistérség minden településén érvényesíteni kell, hiszen ez a lakosság életkörülményei javításának is egyik elemi feltétele.

Az intézkedés tartalma:

Kistérségi együttműködésben kerül megoldásra az elhullott állati tetemek és kóbor állatok begyűjtése és elhelyezése. A fejlesztési intézkedés további tartalmi részébe tartozik különböző hulladékkezelési létesítmények létrehozása, valamint technológiai gépek és berendezések beszerzése. A szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése Tárnok településre valamint a települési együttműködés a szelektív gyűjtés terén, amely hatékonyságnövelő, költségcsökkentő megoldás lehetne leginkább Tárnok és Diósd esetében.

Az intézkedés várható hatása:

A feltételek megteremtésével, valamint az újrahasznosítási szempont érvényesülésével egyrészt a racionális hulladékgazdálkodás hosszú távon biztosítottá válik, másrészt a tevékenység hatékonysága is javul. A kistérségi összefogásnak köszönhetően a hulladékgazdálkodási tevékenység szervezettebbé válik, ezáltal színvonala emelkedik, ami a lakosság életkörülményeinek javulását eredményezi.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Kommunális hulladék gyűjtésének és elhelyezésének infrastrukturális fejlesztése (Szelektív hulladékgyűjtési rendszer fejlesztése, kiépítése)
- Gyepmesteri szolgáltatás, illetve az elhullott állati tetemek begyűjtési rendszerének kistérségű szintű megoldása

3.1.4.1. Tevékenység: Kommunális hulladék gyűjtésének és elhelyezésének infrastrukturális fejlesztése**A tevékenység célja és indoklása:**

A hatályos Uniós és hazai előírások és programok (Országos Hulladékgazdálkodási Terv, Közép-Magyarországi Régió Területi Hulladékgazdálkodási Terve, KEOP „Egészséges, tiszta települések” prioritás, Települési Szilárd Hulladékgazdálkodás Fejlesztési Stratégiája 2007-2016 stb.), törekvései és céljai a helyi és térségi hulladékgazdálkodási terveknek az alapjául szolgálnak. Ebből kifolyólag a fejlesztési tevékenység céljaként a kistérségi hulladékgazdálkodási rendszer – újrahaznosításra való törekvés jegyében történő – további átalakítása, ennek érdekében a szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése, valamint a hulladékgazdálkodási tevékenység hosszú távra történő biztosítása fogalmazódik meg. A hulladékkezelés tekintetében továbbra is elsődleges cél a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése, amit a szelektív gyűjtés és az újrahaznosítás lehetőségének fejlesztése tesz lehetővé.

A kistérség mindegyik településének rendelkeznie kell saját, vagy több település összefogásával elkészített közös hulladékgazdálkodási tervvel, amely a jogszabályoknak megfelelően tartalmazza az adott településen szükséges beruházásokat.

Az EU kötelezettségből adódó feladatok a megelőzés, hasznosítás és a biztonságos ártalmatlanítás területén, összetett módon jelennek meg, amit a KvVM által kidolgozott program (Települési Szilárd Hulladékgazdálkodás Fejlesztési Stratégiája 2007-2016) a következőképpen fogalmaz meg (*dőlt betűvel az EU kötelezettségből adódó feladatok*):

Megelőzés:

- az összes hulladék képződésének 2000. évi szinten tartása (a települési szilárd hulladék képződésben a növekedés a GDP növekedési rátájának felét ne érje el)
- a lakossági szerves hulladékok házi-komposztálásának elterjesztése
- az újrahazsnálat ösztönzése

Hasznosítás:

- a települési szilárd hulladék 40%-ának hasznosítása 2009-ig, 50%-ának hasznosítása 2013 végéig (anyagában vagy termikus úton)
- a lerakott hulladék biológiailag lebomló szerves anyag³ tartalmának a 1999/31/EK irányelvben foglaltak szerinti csökkentése az 1995. évi szinthez képest (az ehhez szükséges

³ A biológiailag lebomló szerves anyag kifejezést a továbbiakban **szerves hulladék**nak nevezzük. Mivel a szerves hulladék magában foglalja a papír-hulladékot is, ezért a továbbiakban **bio-hulladék**nak nevezzük a papír-hulladékot nem tartalmazó, illetve a papír-hulladék elkülönítését követően fennmaradó szerves hulladékot.

elkülönített bio-hulladék és papír-hulladék begyűjtésének, illetve hasznosításának és előkezelésének – komposztálás, MBH, biogáz-előállítás stb. – fejlesztésével⁴

- *a csomagolási hulladékok 53%-ának hasznosításához szükséges elkülönített gyűjtés biztosítása 2008-ra, a csomagolási hulladékok 60%-ának hasznosításához szükséges elkülönített gyűjtés biztosítása 2012-re* (ebből 2008-ra legalább 15%, 2012-re legalább 20% a lakossági közszolgáltatás keretében, a gyártói felelősség alapján működő rendszerekkel és a gyártók (forgalmazók) termékdíj fizetési kötelezettsége alóli mentességi feltételekkel integrálva)⁵
- *a háztartási elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak 4/kg/fő/év mennyiségben történő begyűjtése* (nagyreszt a gyártói felelősség alapján, a forgalmazók visszavételi kötelezettségére építve)
- *a gumiabroncs-hulladék lerakásának teljes tilalma (2006-tól)*, visszavételi kötelezettség bevezetése 2013-ig (az ebből következő elkülönített gyűjtés és feldolgozás biztosítása, nagyreszt a gyártói felelősség alapján, a forgalmazók termékdíj fizetési kötelezettsége alóli mentességi feltételekre építve)
- *az ólomakkumulátorok 2008-ra 90%, 2013-ra 95% fölötti elkülönített begyűjtésének biztosítása* (nagyreszt a gyártói felelősség alapján, a forgalmazók termékdíj fizetési kötelezettsége alóli mentességi feltételekre építve)
- *a hordozható elemek és akkumulátorok hulladékainak 2008-ig legalább 15%-os, 2013-ra legalább 25%-os begyűjtése* (nagyreszt a gyártói felelősség alapján, a forgalmazók visszavételi kötelezettségére építve)
- az önkormányzati egészségügyi intézmények hulladékkezelésének fejlesztése, beleértve a lakossági gyógyszer-hulladék elkülönített begyűjtését is
- a lakossági és az önkormányzati építési-bontási hulladékok elkülönített begyűjtésének és feldolgozásának fejlesztése
- a szelektív gyűjtés eszközeinek biztosítása a lakosság legalább 60%-a részére 2009-re, 80%-a részére 2013 végére

Biztonságos ártalmatlanítás:

- a települési szilárd hulladék lerakási arányának 60%-ra csökkentése 2009-re, 50%-ra csökkentése 2013 végére
- *a lerakásra vonatkozó követelményeket ki nem elégítő településhulladék-lerakók bezárása*, a bezárt lerakók folyamatos rekultiválása
- az állami, illetve önkormányzati felelősségi körbe tartozó állati hulladék begyűjtő és kezelő rendszerek fejlesztése, a korszerűtlen, *nem megfelelő kezelő-létesítmények (döggutak,*

⁴ A hulladéklerakásáról szóló 1999/31/EK irányelv alapján **2006, 2009 és 2016** évekre kell a lerakásra kerülő települési hulladék biológiailag lebontható részét ütemezetten csökkenteni, **az 1995-ben képződött mennyiséghez képest 25, 50, illetve 65% arányban.**

⁵ A csomagolásról és csomagolási hulladékokról szóló 94/62/EK irányelv előírta, hogy a tagországok legkésőbb 2001-ben a **csomagolási hulladék legalább 50%-ának hasznosítását valósítsák meg, oly módon, hogy a hulladék legalább 25%-a anyagában hasznosuljon, ezen belül pedig a papír, az üveg, a fém és a műanyag csomagolási anyagok anyagában történő hasznosítása egyaránt legalább 15% legyen. Magyarország a Csatlakozási Szerződésben ezen arányok teljesítésére 2005 végéig kapott átmeneti mentességet.** A 2004/12/EK és a 2005/20/EK irányelv szerint a **csomagolási hulladék legalább 60%-át kell hasznosítani, oly módon, hogy a hulladék legalább 55%-a anyagában hasznosuljon.**

dögtemető(k) megszüntetése egyéb lakossági veszélyes hulladékok (festékek, növényvédőszer, háztartási vegyiárak stb.) elkülönített begyűjtésének fejlesztése.

Fejlesztési javaslatok:

Az előzőekben vázolt célok és indokoltságok lapján a kistérségben a jövőben a következő hulladékgazdálkodási infrastruktúra kiépítésével, ill. meglévők lehetséges kihasználásával kell számolni:

Hulladékkezelő létesítmények: tárnoki komposztáló telep kihasználása (Érd, Tárnok, Diósd számára), építési hulladékok esetében a tárnoki kötőüzem használata (Érd, Tárnok, Diósd, Százhalombatta számára), Tárnokon szennyvíziszap-lerakó építése (Érd, Tárnok, Diósd, Százhalombatta számára), hulladékátrakó építése (Százhalombatta)

Szelektív gyűjtési létesítmények: hulladékgyűjtő sziget kialakítás (minden településen), hulladékudvar kialakítás (Tárnok, Diósd)

A hulladékok szelektív gyűjtésének megoldásával és hasznosításra történő átadásával, továbbá a zöldhulladékok gyűjtésével és a komposztálótelep fejlesztésével jelentős hulladékmennyiség kerül ki a lerakásra/átrakásra kerülő hulladékok köréből, így az ömlesztett, háztartási hulladékot fogadó lerakók élettartama megnő. A zöldhulladék felhasználásának, a komposztálás mellett egy másik módja, mint megújuló energiaforrásként biomassza-erőműben történő hasznosítása, ami a nem megújuló források csökkenésével egyre fontosabb szerephez jut.

A szelektív hulladékgyűjtés keretében a kihelyezett szigetekkel és azok rendszeres ürítésének megoldásával, a hulladékudvarok működtetésével és mindezek mellett a lakosság körében való tudatosítással, a környezettudatosság növelése érdekében végzett PR tevékenység megvalósításával, illetve marketing eszközök (pl. kisebb tájékoztató kiadványok terjesztése, vagy szemléletformáló és tájékoztató programok szervezése) alkalmazásával lehet a kívánt eredményeket elérni.

Egy adott településen a zavartalan szelektív gyűjtés érdekében, a megfelelő területi lefedettséghez 1.000 lakosonként lehet számolni egy gyűjtősziget kihelyezésével. Ez alapján Érd 64, Százhalombatta 18, Tárnok 9, Diósd 9 db. gyűjtőszigettel kell, hogy rendelkezzen⁶. Ennek az elérése abban az esetben realizálható, mikorra a lakosság körében és tudatában a szelektív hulladékgyűjtés alapeszméje általánossá válik. Mindeddig az önkormányzatok a gyűjtőszigetek számának fokozatos növelését rendszeres igénykövetés mellett, a kihasználtság mértékéhez igazíthatják.

⁶ 2007-es népességszámmal számolva

A megvalósítás szereplői:

- települési önkormányzatok,
- szakmai tervező vállalkozás,
- kivitelező vállalkozás,
- működtető vállalkozások
- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- SZÁKOM Százhalombattai Kommunális Szolgáltató Kft
- Érd-Kom Kft.
- Érdi Közterület-fenntartó Intézmény
- Fővárosi Közterület-Fenntartó Rt.

Monitoring:*Output indikátorok:*

- hulladékkezelő létesítmények száma nő,
- technológiai gépek és berendezések színvonala javul

Eredmények:

- A hulladékgazdálkodási tevékenység során intenzíven érvényesül az újrahasznosítási szempont, a lerakásra kerülő hulladék mennyisége csökken.
- Az eredményes hulladékgazdálkodás feltételei hosszú távra biztosítottá válnak.

Hatások:

- javul a hulladékgazdálkodás hatékonysága,
- csökken a környezeti terhelés,
- javul a lakókörnyezet minősége.

A finanszírozás lehetséges forrásai:**Projektelképzelések, projektek:**

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Százhalombatta hulladék-gazdálkodási rendszerének átalakítása, hulladékátrakó építése	SZÁKOM Kft.	települési	Kb. 120-130 millió Ft	rövid távon, 2010-ig bezárólag
	A szelektív hulladékgyűjtés bevezetése Tárnok településen	Tárnok önkormányzata	települési	kb. 3 millió Ft felmerülő működési költségek 2.5 millió Ft	rövid távon, folyamatban van

3.1.4.2. *Tevékenység: Gyepmesteri szolgáltatás, illetve az elhullott állati tetemek begyűjtési rendszerének kistérségű szintű megoldása*

A tevékenység célja és indoklása:

A fejlesztés célja, hogy a kistérségben elhullott állatok tetemei, valamint a gazdátlan, kóbor állatok begyűjtése és elhelyezése a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kulturált módon, megszervezett formában történjen.

A kóbor, gazdátlan kutyák száma a térségben több százra becsülhető és mivel a kistérség sűrű és rendkívül forgalmas úthálózattal rendelkezik, ezért nagyon gyakoriak a kisállatok elütésével, illetve elpusztulásával járó balesetek. Az érintett településeknek mielőbb megoldást kell találniuk, az önkormányzati feladat (gyepmesteri teendők ellátása) jogszabályoknak megfelelő, hosszú távú ellátásának biztosítására, melyet közös összefogással, térségi szinten képzelnek el.

Fejlesztési javaslatok:

Érden a Sirius Állat- és Természetvédelmi Közhasznú Alapítvány működteti az Érd és Százhalombatta között a 6-os főút mellett található telepet. Az érdi gyepmesteri telep és állatmenhely a gazdátlanná vált ebek átmeneti elhelyezésére szolgál, működése a hatályos állatvédelmi és állategészségügyi jogszabályoknak, előírásoknak megfelel. A gyepmesterek által begyűjtött állati tetemek, a megfelelő kezelést biztosító hűtőkonténeres átmeneti tárolás után a tököli fehérjefeldolgozó, az ATEV telepére kerülnek.

Az előírások alapján kialakított gyepmesteri telep létrehozása és az elhullott állati tetemek előírások szerinti kezelését biztosító hűtőkonténerek beszerzése magas költségekkel jár, viszont a kérdéssel valamennyi önkormányzatnak foglalkoznia kell. Ugyanakkor a kihasználtság szempontjából gazdasági okokból sem éri meg önmagában egy relatíve kis lélekszámú település számára a beruházás végrehajtása.

Százhalombatta, Tárnok és Diósd esetében az Érdi rendszerhez való intézményesített csatlakozás jelenthetné a megoldást.

A kistérségi együttműködésben végzett tevékenységhez folyamatos egyeztetés alapján elkészített tanulmánytervvel fel kell mérni, hogy a jelenlegi feltételek milyen távra nyújtanak megoldást, és milyen közös fejlesztéseket igényelnek (pl. menhelybővítés, gyűjtőkonténerek kihelyezése), ill. milyen további feltételek teljesülése esetén (pl. állatorvosi) vagy ügyeleti rendszeri szervezési, és szervezeti felépítéssel valósítható meg egyáltalán kistérségi szinten a tevékenység. Az egyeztetések koordinálásában nagy szerep jut a kistérségi irodának.

A megvalósítás szereplői:

- Kistérségi Iroda,
- települési önkormányzatok,
- a kistérségben alkalmazott gyepmesterek,
- szakmai tervező vállalkozás, kivitelező vállalkozás,
- Állategészségügyi Szolgálat
- Sirius Állat- és Természetvédelmi Közhasznú Alapítvány

Monitoring:*Output indikátorok:*

- kibővített állatmenhelyi férőhelyeinek száma
- kihelyezett hűtött gyűjtőkonténerek száma

Eredmények:

- kistérségi szinten megszervezésre kerül a gyepmesteri közszolgálat,
- csökken a kóbor állatok száma a kistérségben,
- az állati tetemek begyűjtése megfelelő időben és módon történik.

Hatások:

- a gyepmesteri szolgálat színvonala és hatékonysága, ezáltal a lakókörnyezet minősége a kistérség minden településén javul.

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	A gyepmesteri szolgáltatás kistérségi ellátásának tanulmányterve	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	kistérségi	cca. 1 millió Ft	rövid távon, egy éven belül
	Az állatmenhelyi kapacitások bővítése	Sirius Állat- és Természetvédelmi Közhasznú Alapítvány	kistérségi		

3.1.5. Intézkedés: Energiagazdálkodás térségi együttműködésben***Az intézkedés célja:***

Az önkormányzatok kistérségi összefogásával az energiagazdálkodás gazdaságosabbá és környezettudatosabbá válásának elősegítése. A függőség mértékének csökkentése és a működtetés kistérségi szinten történő racionalizálása.

Az intézkedés indokoltsága:

A települési önkormányzatok által működtetett intézmények, és egyéb közszolgáltatások (pl. közvilágítás) energiaigénye és ennek költsége nagy teher a helyi költségvetésben. Az energiaárak növekedése és az, hogy az intézmények dologi költségeinek közel 80%-át teszi ki ez a költségelem, az önkormányzatok esetében racionalizálást és az energiával való gazdálkodás átgondolását igényli.

Az alternatív energiaforrások (földhő, termálvíz, napenergia, szélenergia) hasznosítása az energiafüggőség csökkentése és a hosszú távú, környezettudatos, életkörülményeket javító településpolitika iránti igény miatt is indokolt. Egyes esetekben alternatív energiák használata nem csak költségcsökkentő, de bevételi forrás (energiapiacra való értékesítés) is lehet.

Az intézkedés várható hatása:

A kölcsönösen előnyös közös érdekek érvényesülésével az energiagazdálkodás racionalizálódik, a költségek mérséklődnek. A kistérségi érdekérvényesítés előnye, hogy szervezett és összehangolt energiagazdálkodás érhető el, amely a költségek csökkenése és az energiabiztonság javulása révén hozzájárul a lakossági életkörülmények javulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Kistérségi energiagazdálkodási feltételeinek megteremtése
- Kistérségi megújuló energia program kidolgozása, és az alternatív energiatermelés, hasznosítás előmozdítása

3.1.5.1. Tevékenység: Kistérségi energiagazdálkodási feltételeinek megteremtése***A tevékenység célja és indoklása:***

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény teljes terjedelmében 2009. július 1-jén lép hatályba. Az Önkormányzatok 100m³/h-feletti fogyasztók, így számukra ekkortól kötelező a szabad-piaci szolgáltatásra való áttérés. A közös kistérségi fogyasztóként kedvezőbb árban tudnak megegyezni a szolgáltatóval a települések, mint egyenként.

A települési kiadások csökkentése és racionalizálása a kistérségi összefogást, annak módjának és feltételeinek kidolgozását teszi szükségessé. Ehhez mérten a tevékenység célja a kistérség települései közötti együttműködési lehetőségeinek felmérése, megállapodás kistérségi közös energiavásárlásról valamint az energiahatékonyság növelése a vizsgált településeken.

Érd MJV 2008 augusztusában többségi (51%) tulajdonú céget alapított RFV-ÉRD Energia Non-profit Kft. néven, melynek hosszú távú (15 év) feladata a város energetikai problémáinak kezelése, intézményeinek energetikai üzemeltetése, karbantartása és hőszolgáltatása, összességében az intézményi energiahatékonysággal kapcsolatos feladatok szakszerű ellátása.

Fejlesztési javaslatok:

Valamennyi önkormányzatnak foglalkoznia kell a költségeinek hatékonyabb elosztásán, és azon lehetőségek számbavételén, amelyek ezt elősegítik. Kistérségi összefogásban az energiapiacra, együttes vásárlóként előnyösebb beszerzési árat lehet elérni a szolgáltatóknál, így javasolt megállapodást kötni kistérségi közös energiavásárlásról.

A kistérség településeinek folyamatos egyeztetése alapján elkészített tanulmánytervvel fel kell mérni, hogy a jelenlegi feltételek alapján milyen módon és milyen struktúrában (pl. RFV-ÉRD Energia Non-profit Kft.-be történő betársulással) valósítható meg a kistérségi energiagazdálkodási együttműködés, a kistérség településein belül az energiahatékonyság növelése.

A megvalósítás szereplői:

- Kistérségi Iroda,
- települési önkormányzatok,
- szakmai tervező vállalkozás,
- szabadpiaci (gáz) szolgáltató

Monitoring:*Output indikátorok:*

- Elkészül egy kistérségi energiagazdálkodási terv
- Megállapodás születik a kistérségi közös energiavásárlásról

Eredmények:

- Önkormányzati társulás az energiaszolgáltatóknál jobb alkupozícióval kedvezőbb szolgáltatási árban tud megegyezni
- Együttes, összehangolt döntésekkel a települési energetikai kiadások racionalizálódnak

Hatások:

- Az együttműködésből realizált önkormányzati megtakarítások a települések egyéb fejlesztéseire fordíthatók, ami összességében a lakossági életminőség javulása irányába hat.

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Megállapodás kistérségi közös energiavásárlásról	Érdi Kistérségi Többcélú Társulás	kistérségi		azonnali
	Kistérségi energiagazdálkodási terv	Érdi Kistérségi Többcélú Társulás	kistérségi		

3.1.5.2. Tevékenység: Kistérségi megújuló energia program kidolgozása, és az alternatív energiatermelés, hasznosítás előmozdítása

A tevékenység célja és indoklása

A természeti adottságok kínálta lehetőségek optimális települési, kistérségi kiaknázása és a környezetkímélő technológiák elterjesztése.

A gazdasági fejlődés az energiaigényeket folyamatosan növeli. Az energiahordozók nyomott árszintjének mesterséges fenntartása pazarló felhasználási szokások kialakulásához vezetett, melyre az olajár-robbanás hívta fel a figyelmet. A fosszilis energiahordozók emberi léptékben nem megújuló energiaforrások: mennyiségük rohamosan csökken, felhasználásuk során pedig környezetet károsító anyagok szabadulnak fel, melyek napjainkra globális változásokhoz vezettek. A készletek véges volta és a kedvezőtlen környezeti hatások vezettek a megújuló energiaforrások

előtérbe kerüléséhez, melyek szennyezőanyag kibocsátás szempontjából igen kedvező tulajdonságokkal bírnak. Ugyanakkor az energiaigények közel 90%-át ma is fogyó energiaforrások felhasználásával elégítik ki Magyarországon.

A megújuló energiaforrások közé tartozik a napenergia, a szélenergia, a különböző formában megjelenő biomassa, a geotermikus energia és a vízenergia. Felhasználási lehetőségeik széleskörűek: lakossági, mezőgazdasági, turisztikai, közlekedési, ipari területeken; fűtés, gőztermelés, melegvíz-készítés, szárítás, aszalás, villamosenergia-termelés, motorhajtás céljára. Hasznosítási lehetőségeiket befolyásolja az adott terület földrajzi helyzete, helyi adottságai, a gazdasági környezet, politikai tényezők, technikai és technológiai tényezők és a társadalmi környezet.

Érd városa 79/2008. (III. 27.) sz. közgyűlési határozattal támogatta a Közép-Magyarországi Bioenergetikai Klaszter és a Közép-Magyarországi Energianövény Termelői Csoport létrehozását. A határozat egyben intézkedést is megfogalmaz az alapításokkal kapcsolatban.

Fejlesztési javaslatok

A fent ismertetett okok miatt javasolt a kistérség lehetőségeinek felmérése, és a hosszú távú, környezettudatos és a külső forrásoktól kevésbé függő és gazdaságos lehetőségek feltárása egy megújuló energiákra összpontosító program kidolgozásán keresztül.

A kistérség közintézményeiben ezáltal elérhető az alternatív fűtési rendszerek kialakítása, amely beruházások pályázati támogatás igénybevételével rövidebb távon megtérülnek és hosszabb távon jelentős megtakarítást jelenthetnek a településeknek.

A megvalósítás szereplői

- Kistérségi Iroda
- települési önkormányzatok

Monitoring

Output indikátorok:

- kistérségi megújuló energia program elkészül
- program végrehajtásából adódó fejlesztések száma

Eredmények:

- a térségben a megújuló energia hasznosítási lehetőségei ismertté válnak, a közintézmények működtetési költségei csökkennek

Hatások:

- az alternatív energia hasznosításának terjedése
- életminőség javulása, intézmények fenntarthatóbb működésének elősegítése

A finanszírozás lehetséges forrásai

- KEOP

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Kistérségi megújuló energia program kidolgozása	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	kistérségi, települési	cca. 2 millió Ft	2009-2010

3.1.6. Intézkedés: Közösségi Internet hozzáférés fejlesztése**Az intézkedés célja**

Az intézkedés célja az esélyegyenlőség biztosítása a technológiákhoz való hozzáférés terén.

Az intézkedés indokoltsága

Egy térség versenyképessége nagyon sok tényezőn múlik, melyek egyike a kommunikációs infrastruktúra jelenléte. Az információs kor kínálta lehetőségek kihasználásához a technológia hozzáférhetősége elengedhetetlen. A szélessávú ellátottság fejlesztése nemzeti szinten is meghatározó feladat, amelyet az Európai Közösségek Bizottsága által 2008. november 28-án kiadott Európai Gazdasági Helyreállítási Terv „*High-speed Internet for all*” akciópontja is részletez. Ebben a tagország figyelmét felhívja egy egyeztetett szélessávú stratégia kidolgozására és célul tűzi ki 2010-re a 100%-os szélessávú Internet lefedettség elérését, további támogatást nyújtva a gyengén ellátott vagy magas létesítési költséggel kiszolgálható térségek lefedésének finanszírozásához.⁷

A korszerű technológia ismeretének hiánya gyakran eredményezi, hogy a felhasználók nem ismerik a bennük rejlő lehetőségeket. A szélessávú Internet-hozzáférés lehetőségének biztosítása a felhasználás széles körű elterjedését önmagában nem eredményezi, ugyanis hosszú távon is valószínűsíthető, hogy lesznek olyan felhasználók, akik műszaki vagy anyagi okok miatt nem tudnak otthonukból internetezni. Mindenkinek lehetnek azonban olyan ügyei, melyek hatékony elintézéséhez szükséges az Internet, ezért fontosak a lakosság rendelkezésére álló nyilvános és közösségi hozzáférési pontok.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés a közösségi Internet-hozzáférési lehetőségek körének bővítését tartalmazza, hozzáférési pontok kialakítását azokon a településeken, ahol ilyen még nem létesült.

⁷ Forrás: HTE: "Szélessávon mindenkinek" A hazai szélessávú ellátottság intenzív fejlesztése

Az intézkedés várható hatása

A közösségi Internet-hozzáférési pontok biztosítják ezen a téren az esélyegyenlőséget, kiszélesítik a lehetőségeket a megváltozott munkaképességűek, fogyatékkal élők és hátrányos helyzetűek számára, lehetővé teszik a társadalmi-gazdasági folyamatokba való aktívabb bekapcsolódást.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Községi Internet-hozzáférési pontok, Teleházak kialakítása

3.1.6.1. Tevékenység: Községi Internet-hozzáférési pontok, Teleházak kialakítása

A tevékenység célja és indoklása

Az intézkedés célja az esélyegyenlőség biztosítása a technológiákhoz való hozzáférés terén.

Országos szinten a közösségi Internet-hozzáférés biztosítása érdekében indult 1995-ben a Teleház program, majd 2004-ben az eMagyarország pontok kialakításának programja. Az Érdi kistérségben jelenleg 9 ePont működik. A lefedettség nem teljes körű, teleház nem található egyik településen sem és Tárnokon még ePont sincs. A meglévő közösségi pontokon túl léteznek feltételeken használható internetező helyek, mint pl. a Százhalombattai Ifjúsági Klub, amely tagjai számára térítésmentes hozzáférést biztosít; és Internet kávézók is, amelyekben ugyan bárki hozzáférhet a világhálózathoz, ám segítséget nyújtó szakértő személyzet nélkül a teljesen kezdők számára nem biztosítanak megfelelő körülményeket a tanuláshoz.

Fejlesztési javaslatok

Minden településen legalább egy, szélessávú hozzáféréssel rendelkező, megfelelően felszerelt **közösségi hozzáférési pont** kialakítása. Ezek az információs kultúrához és szolgáltatásokhoz biztosítják a lakossági hozzáférést, és egyben a térségi információs hálózat csomópontjait is jelentik.

A tudásházak felvállalhatják a helyi információs központ szerepét is, részt vehetnek az információs társadalomra való felkészítésben (oktatás, továbbképzés), biztosíthatják az infrastruktúrát a távtanuláshoz, távmunkához, szerepet vállalhatnak a közösségi élet szervezésében és alkalmasak hagyományos irodai szolgáltatások nyújtására is. Fontos, hogy a szolgáltatásokat a helyi lakosság kedvező feltételek mellett vehesse igénybe és a helyszínen – szükség esetére – rendelkezésre álljon hozzáértő segítő. A Teleházak kialakításánál, működtetésénél a civil szervezettel való együttműködés számos esetben jó megoldásnak bizonyul, ezért ezt minden településen érdemes figyelembe venni.

A funkciók koncentrálása érdekében és a feladatok komplexitása miatt célszerű a közösségi hozzáférési pontokat a művelődési házzal és/vagy könyvtárral egy épületben és funkcionálisan is egybekapcsoltnak elhelyezni. A nyilvános és közösségi hozzáférési pontok hálózatának bővítésébe az iskolák is bekapcsolódhatnak a rendelkezésre álló eszközparkjukkal.

A megvalósítás szereplői

- önkormányzatok
- civil szervezetek

Monitoring:**Output indikátorok:**

- minden településen legalább egy, szélessávú internet kapcsolattal rendelkező közösségi hozzáférési pont
- Teleházak, ePontok száma

Eredmények

- munkahelyteremtés
- távmunka infrastrukturális hátterének megteremtése

Hatások

- növekszik a lakossági felhasználás aránya
- javul az esélyegyenlőség
- javul az információkhoz való hozzáférés lehetősége
- munkahelyteremtés (távmunkahely)
- távoktatási centrumok kialakulása

A finanszírozás lehetséges forrásai

- Miniszterelnöki Hivatal pályázatai (KIHOP)

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	közösségi hozzáférési pontok kialakítása	települési önkormányzatok	település (Tárnokon)	közösségi hozzáférési pontok létesítése 10 millió Ft/db (építkezés nélkül) – meglévő intézménybe és kiépített hálózatra telepítve a költségek a berendezés árára csökkenthetők: munkaállomásonként 165-315 ezer Ft (112-140 ezer Ft/számítógép + szoftver 0-125 ezer Ft + 50 ezer Ft/számítógépasztal és szék)	2009-2010.
Települési szint	Teleházak kialakítása	települési önkormányzatok	települési (minden település)	-	2009-2010.

3.2. II. PRIORITÁS: A KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOK FEJLESZTÉSE, A SZOLGÁLTATÁSOK SZÍNVONALÁNAK EMELESE⁸

3.2.1. Intézkedés: A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek javítása

Az intézkedés célja

- A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek, kapcsolatrendszerének javítása
- A településközi együttműködések magasabb színvonalú támogatása, kiszolgálása az úthálózat révén
- A kistérség természeti-környezeti állapotának megőrzése, javítása
- A települések tehermentesítése a tranzitforgalomtól
- A települések közlekedésbiztonságának növelése
- A belterületi utak fejlesztése
- A közforgalmú buszközlekedés viszonylatszervezésének úthálózat általi támogatása, kiszolgálása
- Az elővárosi vasútközlekedés igénybevételének elősegítése
- A közforgalmú tömegközlekedés integrációjának közúthálózati támogatása

Az intézkedés indokoltsága

Az Érdi kistérség kiemelkedően kedvező közlekedésföldrajzi helyzete ellenére a Budapest központú, sugaras rendszerű közúthálózati struktúra minden hátrányát elszenvedi. A kistérség sajátos „tölcsérszerepénél” fogva gyakorlatilag a Dunántúl főváros irányú közlekedésének délnyugati forgalomgyűjtő területe. A hatalmas forgalmi terhelést a kapacitáshatárukot elért gyorsforgalmi utak nem képesek levezetni, a kistérség mellékúthálózata pedig alkalmatlan a gyorsforgalmi utak tehermentesítésére.

A települések belterületi útszakaszai (néhány kivételtől eltekintve), illetve az alsóbbrendű utak rossz minőségűek (földutak, s a meglévő szilárd burkolatú utak állapota sem megfelelő).

Az intézkedés révén választ kell adni a szuburbanizációs folyamat által gerjesztett közlekedési kihívásokra, illetve a kistérség belső kapcsolatrendszerének hiányosságaira.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedésen belüli tevékenységek keretében számos közútfejlesztési javaslat kerül megfogalmazásra, melyek illeszkednek a kitűzött célokhoz és elősegítik azok elérését. Így hangsúlyosan foglalkozik a csomóponti és egyéb közúthoz köthető fejlesztésekkel, melyek egyrészt közlekedésbiztonsági, másrészt a hálózat kapcsolatrendszerének, a hálózatosság kiteljesedését erősítő szempontok alapján jutnak kiemelt szerephez. Az intézkedés összefüggéseiben próbál választ adni az egyéni és közforgalmú közlekedés viszonyrendszerében feltárt hiányosságokra, valamint javaslataival illeszkedik az elővárosi vasúti és autóbusz

⁸ A fejlesztési javaslatokat tartalmazó térkép a fejezet végén található.

szolgáltatás, valamint a kapcsolódó fejlesztések integrációjához, miközben a környezeti szempontok érvényesítésére is törekszik.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés várható hatásaként kiszélesedik a kistérség települései közötti közúti kapcsolatrendszer, a hálózatosság erősödésével pedig jelentősen könnyebbé válik a települések elérhetősége, miközben rövidülnek az utazási idők. A települések belterületi szakaszai mentesülnek az átmenő forgalom terhe alól, illetve a minőségi fejlesztések révén komfortosabb utazási feltételeket nyújt a közúthálózat. A kapcsolódó fejlesztések nyomán megnövekszik a közlekedés biztonsága a települések belterületén, s azon belül a különösen balesetveszélyes csomópontokban. A közúthálózat hatékonyan lesz képes kiszolgálni az integrált közforgalmú tömegközlekedés által támasztott feltételeket, mely révén érvényesülni fog a fenntartható fejlődés elve.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Az alsóbbrendű közúthálózat bővítése, a belterületi szakaszok tehermentesítését is szolgáló, hiányzó útkapcsolatok kiépítése
- Közlekedésbiztonságot javító és a környezeti terhelés csökkentésével kapcsolatos fejlesztések

3.2.1.1. Tevékenység: Az alsóbbrendű közúthálózat bővítése, a belterületi szakaszok tehermentesítését is szolgáló, hiányzó útkapcsolatok kiépítése

A tevékenység célja és indoklása

A kistérségen belüli közlekedési kapcsolatrendszer bővítése nemcsak a települések közötti társadalmi-gazdasági kohézió és együttműködés erősítése érdekében fontos, de a kistérség „tölcsér-effektust” magán hordozó közúthálózatának haránt irányú elemekkel való oldását is eredményezi. A kistérség közúthálózatát meghatározó Érd MJV forgalomáramlási súlypontot új transzverzális irányú utak kiépítésével szükséges ellensúlyozni, minek következtében éppen e központi terület forgalma csökkenthető. Mivel a meglévő közúthálózat számos szakasza elérte kapacitáshatárát, ezért szükséges új utak kiépítésével, a meglévők korszerűsítésével a hálózatosságot javítani.

Fejlesztési javaslatok

Autópályák elérését javító csomóponti fejlesztések

- Az M7 autópálya tárnoki csomópontja jelenleg csak a Budapest felé, illetve onnan érkező forgalmat szolgálja ki, a balatoni irányt nem. A tárnoki csomópont átépítése, és ezzel teljes értékűvé válása folyamatban van. A fejlesztést a NIF Zrt. koordinálja, a kistérségből közvetlenül érintett település, Tárnok, melynek önkormányzatával a kapcsolattartás folyamatos. A tervek szerint a beruházás megvalósítása 2009-ben elindul.

- Az M7 autópálya Érd, Iparos úti csomópontja forgalomtechnikailag már nem képes zökkenőmentesen kiszolgálni az autópályára történő le- és felhajtást, mivel meglévő kiépítettsége okán az érdi becsatlakozás igen körülményes. A fejlesztési lehetőségek között szerepel egy Budapest irányú közvetlen felhajtó ág, ill. a felhajtást segítő körforgalom kialakítása az Iparos úton.

Gyorsforgalmi utakkal kapcsolatos megállapítások

- M0 – Az autóút tervezett kapacitását messze meghaladó forgalmat szolgál ki, ezért a kistérséget érintő szakaszán 2x3 sávusra történő bővítése kezdődik meg 2009-ben, mely a tervek szerint 2012-ig valósul meg. A kistérségen belüli hiányos haránt irányú utak miatt nem csak a tranzitforgalom, de a helyi célforgalom is itt bonyolódik. Az M6 becsatlakoztatásával az M0 terhelése tovább nőtt, ezért a kistérségben szükséges az M0-t tehermentesítő, haránt irányú útvonalak biztosítása.
- M100 – Magyarország gyorsforgalmi úthálózatának nagytávú (2034-ig szóló) fejlesztési koncepciójának nem végleges fejlesztési javaslatai között megjelenik egy Százhalombatta/M6-M7-M1-M10/Esztergom(Szlovákia) nyomvonal, mely elsősorban Budapest nyugati elkerülését szolgálja, ugyanakkor fontos haránt irányú kapcsolatot jelöl ki, tehermentesítve a kistérségen áthaladó tranzitforgalomtól az M0-t és az alsóbbrendű utakat, belterületi szakaszokat. Az M100 gyorsforgalmi út bizonytalan sorsa, és ennél fogva előre nem kalkulálható idejű megvalósulása miatt egy másik nyomvonalon, településeket elkerülve, főútparaméterekkel kiépített kisebb léptékű útfejlesztéssel szükséges megoldani a haránt irányú kapcsolat kiépítését (ld. a közúthálózati fejlesztéseknél).

Közúthálózati fejlesztések

- Érd – Százhalombatta városok régi településrészeit összekötő út kiépítése mintegy 4,8 km hosszúságban. A meglévő földút szilárd burkolattal való ellátásával és szélesítésével kiépítendő út 3,4 km-es szakasza Érd MJV, míg 1,4 km-es szakasza Százhalombatta közigazgatási területére esik. Az útfejlesztés elsősorban a két szomszédos település közötti kapcsolatok javításában kiemelt jelentőségű. E fejlesztéshez kapcsolódóan javasolt Százhalombattán kiépíteni egy belső, területfeltáró utat, mely a volt téglagyárnál a tervezett dunai személyforgalmi kikötőt, a régészeti parkot felfűzve köti össze az 51116 j. úttal (az erőmű északi részénél csatlakozva hozzá), s általa a 6 sz. főúti csomópontot. Az új út a lakott területek elkerülésével biztosítja a város kiemelt turisztikai célpontjának elérését.
- Az Érdi kistérség haránt irányú közúthálózatának és kapcsolódó elemeinek javaslata:
 - Új közút kiépítése szükséges a tárnoki M7 csomóponttól Tárnok elkerülésével az M6 százhalombattai csomópontig, ennek részei:
 - A) Érd – Százhalombatta közigazgatási határánál épült ki az M6 autópálya egyik csomópontja, mely a 6 sz. főút, illetve 51309 j. út révén Százhalombatta város egyik közvetlen autópálya kapcsolatát adja. Ugyanakkor e csomóponthoz kapcsolódóan javasolt kiépíteni Tárnok felé, a 7 sz. főúttal egy közvetlen összeköttetést is, mely a 81104 j. (Dózsa

Gy. út) és a 7 sz. főút csomópontjába csatlakozna. A Dózsa Gy. útnál körforgalom kiépítése javasolt a forgalom szabályozására érdekében.

B) A Tárnok - Százhalombatta összekötő út folytatásaként javasolt Tárnok lakott területét elkerülő út kiépítése az M7 autópálya tárnoki csomópontjáig. Az elkerülő út nyomvonalevezetésénél fontos figyelembe venni, hogy amennyiben a kistérséget átszelő haránt irányú útvonal, illetve a tárnoki M7 autópálya csomópont teljes körűen megvalósul, úgy azon jelentős forgalom várható, ezért törekedni kell Tárnok új beépítésű lakóterületének elkerülésére, azaz külön megvizsgálandó, hogy a meglévő út mennyiben képes a fenti célt szolgálni, hol lehet a jelen nyomvonal felhasználásával, s hol új út kiépítésével számolni. Tárnok településrendezési tervében megjelenik egy új elkerülő út, melynek nyomvonala a belterület délnyugati határa mentén, a lakott területeket elkerülve, a Zámor patakka párhuzamosan halad, s innen csatlakozik a meglévő autópálya csomóponthoz.

- A jelenleg kiépítés alatt álló, M7 tárnoki csomópont, 8104 j. út közötti útszakasz átadásával egy másik haránt irányú kapcsolat is létjogosultságot nyer a kistérségben (amely egyben a szomszédos Budaörsi kistérség települései közül Sósút és Biatorbágy elkerülését is segíti). Az alternatíva vizsgálata és elfogadása programozáson kívüli feladat, csak kapcsolódási irányt javasol. Ez alapján az új út nyomvonala, a 8104 j. út iménti fejlesztéssel kialakuló, sósúti csomópontjától indul és fűzi fel Érd MJV észak-nyugati városrészét (Ötvös u.), Idamajort és csatlakozik be a törökbálinti bevásárlóközpont (Cora). A kb. 7 km hosszú út a 8104 j. úttól meredeken kapaszkodik fel az érdi tetőre, egyes szakaszokon akár 8-10%-os emelkedővel, majd hasonló eséssel éri el a Hosszúréti-árkot.

A kistérség valamennyi településén vannak olyan közlekedésfejlesztési igények (területfeltáró, gyűjtő-elosztó, összekötő utak kiépítése, járdaprogram, útrekonstrukció, szilárd burkolatú utak kiépítése), melyek fontos, jellemzően helyi, települési szándékokat testesítenek meg, miközben térségi kapcsolatrendszerben való szerepük kevésbé markáns. Ezek megvalósítása természetesen támogatandó, ugyanakkor a kistérségi program esetükben – a megvalósítás területi egyensúlyát hangsúlyozva – csupán fejlesztési ajánlással élhet, néhány kivételtől eltekintve, nem nevesítve az igényeket konkrétan.

- Érden a Tárnoki út, Kossuth L. út fejlesztése fontos új, kelet-nyugati irányú kapcsolati elemet jelent a két szomszédos település között, továbbá fontos Érd észak-déli irányú gerincútjainak és a kapcsolódó néhány kiemelt, területfeltáró útjának fejlesztése (pl. Bajcsy Zs., Lócsei, Felsővölgyi u., valamint a Kolozsvári és Kalotaszegi utcák). További igény Érd és a XXII.ker. (Nagytétény) határán a 6 és 7 sz. főutak összekötése.
 - Diósdon a 7 sz. főút tehermentesítése a Törökbálinti határút fejlesztésével és bekötésével Érden a Bajcsy-Zs. útba.
 - Tárnok-Gyúró közötti földút fejlesztése.
- A kistérségi állami kezelési közutak közel fele a „nem megfelelő” és „rossz” minősítésű kategóriába tartozik, ezért kiemelt feladatot jelent a meglévő hálózat folyamatos rekonstrukciója.

- Egyes települések belterületi, nem közművesített, illetve üdülőövezeti részein magas a földutak aránya. Ezek szilárd burkolattal való ellátása egyrészt a közművesítési feladatok lezárultával, másrészt a településfejlesztési koncepciók szuburbanizációs folyamatra vonatkozó irányelveinek figyelembevételével történhet meg.

A megvalósítás szereplői

- KHEM, UKIG
- Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság
- Kistérségi Iroda
- helyi önkormányzatok
- Pest Megyei Területfejlesztési Tanács
- Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács
- Közlekedési felügyelet
- NIF Zrt.
- Közép-dunántúli régió, és Fejér megye, valamint a szomszédos kistérségek fejlesztési tanácsai
- A fejlesztés által területileg illetékes környezet- és természetvédelmi hatóságok
- A fejlesztés által területileg érintett erdő- és vadásztársaságok
- A fejlesztés nyomvonalán régészeti feltárást végző múzeum
- A fejlesztés nyomvonala által kiszolgált vállalkozások, illetve érintett földtulajdonosok

Monitoring:

Output indikátorok

- kiépült, új közutak hossza
- korszerűsített közutak hossza
- szilárd burkolattal ellátott önkormányzati utak hossza
- korszerűsített önkormányzati utak hossza
- teljes értékű autópálya csomópont létesül Tárnoknál és átalakul Érden az Iparos úti csomópont

Eredmények

- Javul a kistérség belső elérhetősége, csökkenek az elérési idők (perc).
- Csökken a belterületeket terhelő átlagos napi forgalom (jármű/nap).
- A közutak minősége javul, a „nem megfelelő” és a „rossz” kategóriába tartozó utak aránya csökken.

Hatások

- Csökken a belterületek környezeti terhelése.
- Az elérhetőség javulásával erősödik a települések közötti kohézió.
- A gépjárművek amortizációja lassul, csökkennek a fenntartási költségek.
- Lehetséges negatív hatás, hogy a belterületekről elmaradó forgalom az éppen a tranzitforgalomra alapozó kereskedelmi és vendéglátó-ipari vállalkozások bevételeit csökkentheti.

Projektelképzelések, projektek

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	M7 autópálya tárnoki csomópont fejlesztése	NIF Zrt.	Országos folyamatban	10 millió Ft	2009-2010
	M7 autópálya érdi, Iparos úti csomópontjának fejlesztése	NIF Zrt	országos	műszaki tartalomtól függő	2010
	Új külső haránt irányú út kiépítése a M7 (tárnoki csomópont) – 7 sz. főút(Tárnok elkerülő) – M6(százhalombattai csomópont)	UKIG, Magyar Közút Kht. Pest és Fejér megyei Igazgatóság	országos	cca 1-1,5 milliárd Ft	2009-2013
	8104 j. út (Sóskút)-Érd-Idamajor-M0 (Cora)	UKIG, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	országos, regionális	600-700 millió Ft	2009-2013
Kistérségi szint	Érd – Százhalombatta régi településrészeit összekötő út	Érd MJV, Százhalombatta önkormányzata	kistérségi, települési	450 millió Ft	2009-2010
	Érden a Tárnoki út teljes kiépítése, valamint Kossuth L., Bajcsy Zs., Lőcsei, Felsővölgyi u. fejlesztése	Érd MJV, Tárnok, (Törökbálint) önkormányzata, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	100-120 millió Ft, valamint műszaki tartalomtól függően	2009-2010
	Diósdon a 7 sz. főút tehermentesítése a Törökbálinti határút fejlesztésével és bekötésével Érden a Bajcsy-Zs. Útba (1,5 km)	Érd, Diósd önkormányzata, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	műszaki tartalomtól függően	2009-2010

3.2.1.2. *Tevékenység: Közlekedésbiztonságot javító és a környezeti terhelés csökkentésével kapcsolatos fejlesztések*

A tevékenység célja és indoklása

Az előbbi tevékenységben részletezett fejlesztési javaslatok legtöbbje (pl. belterületi szakaszok tehermentesítése, útminőség javítása) közvetve vagy közvetlenül a közlekedésbiztonság javítását is szolgálják. Ugyanakkor látni kell, hogy egyes, a közlekedésbiztonságra lokálisan kedvezően ható fejlesztések eredményeképp az úthálózat más szakaszain, pontjain olyan forgalmi változások indukálódhatnak, melyek kialakulása nem volt számításba véve, de kezelését utólag szükségszerűen meg kell oldani. Egy csomópont biztonságosabbá tétele egyrészt megoldható helyben alkalmazott műszaki beavatkozással (körforgalom, felüljáró, forgalmi lámpás kereszteződés kialakítása, beláthatóság javítása, kanyarodó sáv kialakítása, csomópont áthelyezés stb.), de közvetve az itt áramló forgalom csökkentésével, elvezetésével is érhető el javulás.

A kistérség területén áthaladó autópálya- és kapcsolódó túlterhelt úthálózat biztonsági vonatkozásai mellett számos olyan környezeti hatást jelent, amely a lakosság komfortérzetére van kellemetlen hatással. Ilyen hatás például a zajterhelés. A már meglévő zajvédő falak hossza nem elegendő ahhoz, hogy a pálya szomszédságában élők komfortérzetét ne rontsa jelentősen. Emellett a belterületen áthaladó tranzitforgalomnak más káros környezeti hatásai is vannak, mint például a légszennyezés, rezgések általi épületkárok stb., mely hatások a tehermentesítő utak kiépítésével, sebességkorlátozó intézkedésekkel csökkenthetők.

Fejlesztési javaslatok

Általános csomóponti fejlesztések

- Érd MJV -Tárnok közigazgatási határában, a 8104 j. út és a Vadlúd utca csomópontjának rendezése, körforgalom kiépítése. A projektre az építési engedélyt várhatóan 2009-ben kiadják.
- Tárnok déli belterületi határában, a 7 sz. főút és a 81104 j. út (Dózsa Gy. út) csomópontjának komplex rendezése szükséges, mert egyrészt jelen kiépítettségében nem felel meg a forgalmi követelményeknek, másrészt további javasolt út (Tárnok-Százhalombatta összekötő út) is ebbe a csomópontba csatlakozik. Az optimális csomópont kialakítására külön forgalmi tervet kell készíteni.
- Az elővárosi vasút fejlesztésével a vonatok járatsűrűsége megnő, ezért a kistérség néhány helyen meglévő szintbeni vasúti-közúti átkelőknél állandósuló forgalmi torlódásokkal és fokozott balesetveszéllyel kell számolni. Ezért törekedni kell ezen átkelők lehetőség szerint külön szintű kereszteződéssé történő átalakítására (pl. Tárnok). Fontos, hogy a programban javasolt, új közutak kiépítésénél már a tervezésnél vegyék figyelembe a szintbeni vasúti kereszteződések elkerülését.
- Fontos a külön intézkedésben kidolgozott kerékpáros utak, kerékpáros útvonalak, kerékpár sávok kialakítása, kiépítése. A kistérségben jelentős a turisztikai célú mellett a hivatásforgalomból származó kerékpáros közlekedés is, mely komoly balesetveszélyt jelent a túlterhelt közutakon. A

kerékpáros forgalom „levétele” a közutakról (külön kerékpárút építése), vagy más megoldásokkal járműforgalomtól való elkülönítése (pl. kerékpársáv kialakítása) javítja a közlekedésbiztonságot. Törekedni kell arra, hogy a fejlesztésekkel optimálisan együttesen legyenek kielégíthetők a hivatásforgalmú és turizmushoz kapcsolódó kerékpáros forgalom biztonsági igényei. (Lásd 3.2.3. *Intézkedés: Kistérségi kerékpárút hálózat építése*)

- Közlekedésbiztonsági szempontból kiemelkedő a gyalogosforgalom. Ezért a gyalogos átkelőhelyek biztonságos kiépítése, elsősorban az átmenő forgalommal erősen terhelt útszakaszokon, oktatási, egészségügyi, kulturális intézmények mellett, vagy kiemelt gyalogos áramlási irányokhoz kapcsolódóan válik indokolttá. Az átkelőhely kialakítás helyére, műszaki tartalmára vonatkozó javaslattételre a mindenkori forgalmi helyzet pontos felmérését követően, külön tervek alapján kerülhet sor. Ugyanakkor a kistérségben indokolt valamennyi településre kiterjedő közlekedésbiztonsági akcióterv kidolgozása, mely alapján a kistérség közösen pályázhat azok megvalósítására.
- A közlekedés általi környezeti terhelés csökkentésére szintén szükséges a kistérség egészére kiterjedő akcióterv kidolgozása, mely pontosan feltárja az akut problémákat és azokra megfelelő választ kínál. Az egyes településeken felmerülő egyedi problémák közös érdekek menti és pályázati rendszerben való kezelése célszerű. Így például vasút és a lakott területek közötti vagy a nagy forgalmú közutak és a lakott területek között zajvédő fal kiépítése, vagy a már meglévők felújítása, pótlása ilyen feladat.
- A gépkocsik belterületi szakaszokon mérhető sebessége gyakorta meghaladja a megengedhető legnagyobb sebességet, ennek okán a kistérségnek javasolt kezdeményeznie sebességmérő-jelző radarok kihelyezését egyes belterületi szakaszokon.
- A tehergépkocsik esetében a 7,5 tonnás korlátozás bevezetése, fenntartása csökkenti a zajterhelést és a rezgések általi épületkárosodást. A javasolt tehermentesítő szakaszok is ehhez a célhoz járulnak hozzá.
- A kistérség több településének belterületén vannak olyan forgalmas, balesetveszélyes keresztezések, melyek forgalomtechnikai eszközökkel való biztonságosabbá tétele támogatandó. E fejlesztések szükségszerűségét a közútkezelő értékeli és önkormányzati szerepvállalás mellett megvalósításában is részt vesz. E fejlesztési igények nagy száma és jellemzően települési érdekek okán a kistérségi programban tételesen nem jelennek meg (a projektelképzések táblázata néhányat nevesít ezen igényekből!).

A megvalósítás szereplői

- KHEM, UKIG
- Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság
- Kistérségi Iroda
- helyi önkormányzatok
- Pest Megyei Területfejlesztési Tanács
- Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács
- Közlekedési felügyelet
- MÁV Zrt.

- Volánbusz Zrt.
- NIF Zrt.
- Közép-dunántúli régió, és Fejér megye, valamint a szomszédos kistérségek fejlesztési tanácsai
- A fejlesztés által területileg illetékes környezet- és természetvédelmi hatóságok
- A fejlesztés által területileg érintett erdő- és vadásztársaságok
- A fejlesztés nyomvonalán régészeti feltárást végző múzeum
- A fejlesztés nyomvonala által kiszolgált vállalkozások, illetve érintett földtulajdonosok

Monitoring:*Output indikátorok*

- közúti csomópontok száma
- biztonságosabbá átalakított szintbeni vasúti-közúti átkelők száma
- újonnan kialakított gyalogos átkelőhely
- kiépült és felújításra került zajvédő falak hossza
- kihelyezett sebességmérő-jelző radarok száma

Eredmények

- Csökken a balesetek száma (db), azon belül a balesetek súlyossága (könnyű, súlyos, halálos).
- A főút- és vasútvonalak menti lakóterületek zajterhelése csökken (tartósan 60 dB alatti zajterhelés)

Hatások

- Nő a lakosság biztonság- és komfortérzete.
- A zaj- és rezgésártalomra visszavezethető megbetegedések, illetve épületkárok csökkennek.

Projektelképzelések, projektek

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
	Gyalogos átkelőhelyek kialakítása	Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság, érintett önkormányzatok	kistérségi, települési		2009-2010
	Zajvédőfal építése, meglévők felújítása	NIF Zrt.	országos, regionális		2009-2010
	Sebességmérő-jelző radarok kihelyezése	kistérség, érintett település	kistérségi, települési	a költségek nem vagy megegyezés szerint terhelik a kistérséget vagy az adott település önkormányzatát	2009-2010
Érd MJV- Százhalmabatta és vonzaskörzete	A 8104 j. út és a Vadlúd utca csomópontjában körforgalom kiépítése	UKIG, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	30 millió Ft	Folyamatban van
	Tárnok déli belterületi határában, a 7 sz. főút és a 81104 j. út csomópontjának komplex rendezése	UKIG, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	regionális, megyei	Az optimális megvalósítás műszaki tartalma külön terv alapján, így nem becsülhető	2008-2013

3.2.2. Intézkedés: A közforgalmú közlekedés szolgáltatási színvonalának fejlesztése, a kapcsolódó közlekedési módok közötti integráció megteremtése

Az intézkedés célja

- A közforgalmú tömegközlekedésben részt vevők számarányának növelése
- A járatsűrűség, a menetrend, az utazási költségek optimalizálása
- A viszonylatszervezés tekintetében a mindenkor kistérségi igények kielégítése a jelenlegi tömegközlekedési-rendszer felülvizsgálatával
- Utasbarát szolgáltatási színvonal kialakítása, illeszkedve a Budapesti Közlekedési Szövetség (BKSZ) céljaihoz
- A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek, kapcsolatrendszerének javítása
- A kistérség természeti-környezeti állapotának megőrzése, javítása
- A közforgalmú tömegközlekedés integráció elősegítése
- Vízi közlekedésben rejlő lehetőségek kihasználása

Az intézkedés indokoltsága

A kistérségben a közforgalmú közlekedési szolgáltatók költség-haszon szempontú, közös érdekeket nélkülöző üzemeltetése miatt térben és időben egyenetlen a szolgáltatási színvonal.

Az intézkedés révén biztosítani szükséges, hogy a kistérség lakossága a fővárossal való kapcsolatban az egyéni közlekedéssel szemben a közforgalmú közlekedést helyezze előtérbe. Mindezek eredőjeként a szuburbanizációs folyamatra is kielégítő közlekedési választ kell adni. Mindezek mellett a vízi közlekedési folyosó, mint meglévő potenciál a jövőben szintén komolyabb figyelmet érdemel.

Ugyancsak megoldást kell találni a szomszédos kistérségek közötti közösségi közlekedés hiányosságaira.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedésen belül a kistérség lakossága által igénybe vett tömegközlekedési módok infrastrukturális, és a szolgáltatások színvonalát érintő fejlesztése szerepel. Az intézkedés kiterjed az egyes tömegközlekedési módok közötti koordinált üzemeltetési feltételek megteremtésére, megcélozza – jogszabályi és együttműködési keretek mellett – egy kistérségi igényeket jobban előtérbe helyező buszközlekedési szolgáltatás beindítását, valamint a Duna bekapcsolását az áru és személyforgalomba Érdnél.

A helyi és helyközi járatok járatsűrűségének javítása térségi kompetenciába tartozik, egyeztetés és érdekérvényesítés kérdése. Ebben az esetben valóban fontos a települések egységes fellépése, hiszen a térség lakosságának napi munkába járását érintő problémák akkor kapnak igazán hangot.

Az intézkedés várható hatása

A kistérségben a közforgalmú közlekedés komfortfokozata fokozatosan javul, miközben megvalósul a térségen belüli infrastrukturális alapfeltétele, az egyes közlekedési módok közötti harmonizáció. A közforgalmú közlekedés egyre nagyobb utazóközönséget szállít, tehermentesítve az egyéni közlekedéssel túlterhelt közúthálózatot.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Térségi autóbusz-közlekedés színvonalának javítása, az elővárosi vasúti „ráhordó szerep” erősítése
- Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése
- Vízi közlekedés fejlesztése

3.2.2.1. Tevékenység: Térségi autóbusz-közlekedés színvonalának javítása, az elővárosi vasúti „ráhordó szerep” erősítése**A tevékenység célja és indoklása**

Az elővárosi vasút fejlesztésével össze kell hangolni a helyi és helyközi járatok szervezését, viszonylatait, hogy megelőzhető legyen a Volánbusz Rt. szolgáltatási színvonalának csökkenése. A kistérségből kifelé, illetve az oda irányuló ingázó forgalom olyan jelentős, ami a közúthálózat túlterhelését eredményezi.

A kistérség belső, helyközi autóbusz közlekedését az úthálózat sugaras jellegéhez igazodó viszonylatszervezés jellemzi. A kistérség közforgalmú közlekedésében a Budapest irányú túlsúly meghatározó. A kistérségen belüli haránt irányú tömegközlekedési feltételek kedvezőtlenek, miáltal nem nyújt kellő utazási szabadságfokot a helyi lakosságnak (pl. Százhalombatta-Tárnok között).

Mivel a területi terveknek, fejlesztési programoknak nincs, vagy csak igen csekély ráhatása van például a tömegközlekedési szolgáltatók tevékenységére, éves fejlesztéseikre, ezért csupán ajánlások fogalmazhatók meg feléjük, illetve olyan feladatokra koncentrálhat, melyek megvalósításában a területi szereplők is hatékonyan részt vállalhatnak.

Fejlesztési javaslatok

- A kistérségben – e programban is javasolt –, a jövőben megvalósítandó közúthálózati fejlesztésekhez illeszkedően, előzetes tájékoztatást kell nyújtani, illetve egyeztetéseket kell kezdeményezni a Volánbusszal, hogy a tömegközlekedési szolgáltató időben átértékelhesse a kistérségi településeket érintő viszonylatokat, és rugalmasan alkalmazkodhasson az új területi igényekhez.
- A területi, társadalmi-gazdasági folyamatokhoz kapcsolódóan felmerülő, új igényeket elsősorban a Volánbusszal kialakítandó megállapodások keretében szükséges kielégíteni, melyre korábban is voltak és vannak példák a kistérségben. E települési érdekeken túlmutató, kistérségi szintű, vagy akár több, szomszédos kistérséget is érintő megállapodásokat úgy kell megkötni a szolgáltatóval, hogy amennyiben ez többletköltséget, netán veszteséget jelent a szolgáltatónak,

úgy ahhoz az érintett önkormányzatok, különböző területfejlesztési tanácsok, vállalkozások hozzájárulása is számításba vehető legyen.

- A közforgalmú tömegközlekedésre vonatkozó jogszabályi keretek⁹ közötti kiemelt feladatot jelent a kistérségen belüli vállalkozói alapú szolgáltatás megszervezése, mely nem ellentétes a Volánbusz szolgáltatói, gazdasági érdekeivel. Lényege a javaslatnak, hogy a kistérség települései között, vagy településen belül olyan viszonylatokon is lehetőség legyen igénybe venni menetrend alapján rendszeresen közlekedő buszjáratot, ahol a Volánbusz ilyet nem indít. Az igényekhez igazított kapacitású buszok (pl. mikrobusz) nemcsak kiegészíthetik a Volánbusz menetrendi hiányosságait, de rugalmas viszonylatszervezése révén a települések közötti, illetve településen belüli, jelenleg nem ellátott területeken is biztosítható lesz a szolgáltatás. Így például a települések központjától távolabb fekvő, új lakóterületeken, vagy ahol hosszabb gyaloglási idővel érhető el a legközelebbi buszmegálló, vasúti megállóhely, vagy az intézmények. (Nyilván pl. Érd esetében a helyi járatok, illetve viszonylatok bővítésének lehetősége összefüggésben van a település szilárd burkolatú útjainak hiányával.) Idekapcsolható az oktatási intézmények elérését biztosító iskolabusz-program kistérségi érdekek mentén való kiszélesítése is.
- A fentiekkel összefüggésben az autóbusszos tömegközlekedés esetében cél a helyi és helyközi közlekedés szigorú korlátjainak fellazítása, illetve a jogszabályi kötöttségek újragondolása.
- Mind a Volánbusszal kötendő, mind a vállalkozási alapú szolgáltatás beindításához és versenyképes üzemeltetéséhez (alacsony viteldíj biztosítása) célszerű normatív alapú támogatás nyújtása az önkormányzatok részéről. (Bár települési szintű az érintettség, de nem mindegyik település képes ezen arányosított költségeket kigazdálkodni, ezért megyei, régiós szintre kell emelni a támogatás kérdését. Mivel a probléma nem csupán az Érdi kistérségben van jelen, ezért program szinten külön célszerű kezelni.) A javaslat költsége a kiírás tartalmától és a beérkezett árajánlatoktól függ, az esetleges ártámogatás mértéke pedig a szolgáltatóval történő megállapodás kérdése.
- A szolgáltatások színvonalának emeléséhez szükséges a különböző közlekedési módok (busz-vonat-hajó) integrációját elősegítő járatracionalizálás, a kapcsolódó autóbussz-állomások, megállóhelyek kulturált állapotának megteremtése és fenntartása, ami magában foglalja még a pontos jelzések rendszerét, az olvasható és értelmezhető menetrend kihelyezését, esőbeállókat ülőhellyel, rendszeresen ürített szemetesládák kihelyezését is, továbbá tekintettel van a mozgáskorlátozottak egyedi igényeire. Javasolt, hogy a kistérségre jellemző, egységes látványelemek és formavilág jelenjen meg a felújított megállóknál.
- A különböző közlekedési módok integrációjának keretében biztosítani kell a vízi személyszállítás feltételeinek megteremtésével összefüggésben Százhalombattán és Érden tervezett kikötők autóbusszal való elérhetőségét. Az ingázók igényeihez igazított hajó és autóbussz menetrendek harmonizációjával biztosítható, hogy kikötőfejlesztések érdemben hozzájárulhassanak a főváros irányú közlekedés javításához. Az érdi és százhalombattai kikötőfejlesztések fontos elemei a kistérség turizmusfejlesztésének is, lehetővé téve a helyi vonzerők Budapest felőli elérését.

⁹ A közúti közlekedésről szóló 1998. évi I. tv. és a 49/2001. évi KöViM rendelet

- Fontos, hogy a kistérség vállaljon aktív szerepet az elővárosi vasúti közlekedésfejlesztéshez illeszkedően a szolgáltató járatracionalizálási, menetrend-összeállítási folyamatában és az új megállóhelyek területi elhelyezésében. Ezen felül, – ami nyilván nem a térségi szereplők, hanem a szolgáltatók kompetenciája – elengedhetetlen a szolgáltatási színvonal emeléséhez az irányításrendszer modernizálása és az autóbusz-állomány folyamatos korszerűsítése, tisztán tartása. A busz menetrend már a kényelmes vonat csatlakozáshoz van hangolva Mivel a vasúti közlekedés népszerűsége növekvő, ezért a Volán az Érd-Diósd-Budapest viszonylaton teljesítmény csökkenést tervez, a vasúti ráhordó vonalakat erősíti.
- Fontos kistérségi érdek, hogy a szolgáltatóval együttműködve létre jöjjenek az integrált közforgalmú tömegközlekedést alapjait jelentő intermodális közlekedési csomópontok. Javasolt, Százhalombattán és Tárnokon is egy intermodális alközpont létesítése.
- A kistérséget érintő új viszonylatok szervezésénél elsősorban olyan hiányzó haránt irányú, a fő utasáramlási tengelyeket összekötő járatok indítása szükséges, mely a belső kapcsolatrendszer megerősítését és a szomszédos térségekkel való összeköttetést szolgálja. Így indokolt az Érd-Diósd-Törökbálint-Budaörs viszonylat és a Biatorbágy-Tárnok-Százhalombatta viszonylat megszervezése. Megkezdődtek a tárgyalások a Törökbálint-Diósd- Budapest, Campona viszonylat kialakítására. Az Érd-Diósd-Budapest viszonylaton a járatok Diósdon korábban fel nem tárt területeket is feltárnának, és ezeket a járatokat Budapest-Etele térig közlekedtetnék. A viszonylatok átszervezésénél külön figyelemmel kell lenni a 4-es metró fejlesztésére, valamint az elővárosi vasút kiszolgálására az újonnan kialakítandó intermodális csomópontok kapcsán.
- Az autóbusz-közlekedés minőségi színvonalának javításához szükséges a menetidő betartását elősegítő forgalomtechnikai beavatkozások ésszerű keretek közötti megvalósításának támogatása. Így egyes szakaszokon javasolt gyorsabb haladást megengedő buszsávok kialakítása. Emellett az éjszakai járatok érdi kiterjesztése is támogatandó, természetesen a BKSZ-szel való külön megállapodás keretében.

A megvalósítás szereplői

- Kistérségi Iroda
- helyi önkormányzatok
- KHEM
- MÁV, Volánbusz, Budapesti Közlekedési Szövetség
- közlekedési hatóságok
- Pest Megyei Területfejlesztési Tanács
- Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács
- helyi vállalkozások
- a fejlesztések által érintett földtulajdonosok

Monitoring:

Output indikátorok

- kiépül a százhalombattai és a tárnoki intermodális közlekedési alközpont

- megkötöttek a Volánbusszal, vállalkozókkal a szolgáltatói megállapodások az új viszonylatok beindításáról
- korszerűsített buszmegállóhelyek száma

Eredmények

- Beindul a kistérséget érintően új irányú és egyéb térségi, települési érdekeket kiszolgáló viszonylat
- Az elővárosi forgalomban az autóbuszos személyszállítás részaránya megnő az egyéni közlekedés rovására
- Százhalombatta és Tárnok között csökken az átlagos utazási idő (perc).
- Csökken a különböző közlekedési módok közötti gyalogos átjárhatóság ideje (perc).
- Csökken a buszmegállók gyalogos elérési ideje
- A szolgáltató korszerűsítési programjának eredménye, hogy csökken az autóbusz-állomány átlagos kora (év).
- Az autóbuszos tömegközlekedés viszonylatai bővülnek

Hatások

- Csökken a környezeti terhelés.
- Javul a járatkihasználtság által nő a Volánbusz, a személyszállító vállalkozások gazdasági eredménye
- A közlekedési feltételek javulásával erősödik a szuburbanizáció, nő az ingázóforgalom.
- Kisebb ütemben nő a kistérségi közutak átlagos napi forgalma (jármű/nap, %).
- Csökken a közúti balesetek száma.
- A tevékenység végrehajtásának hatására a kistérségi szinten működtetett szolgáltatások elérhetősége javul és a térség lakosságára vonatkoztatott kihasználtsága növekszik.
- A települések közötti tömegközlekedés megszervezésével, mind a települések közötti munkavállalási célú ingázás mind pedig az informális személyes kapcsolattartás gördülékenyebbé válik.

Projektelképzelések, projektek

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Százhalombattai intermodális közlekedési alközpontok létesítése,	BKSZ (MÁV, Volánbusz, Tárnok)	országos, regionális	A pontos műszaki tartalom ismeretének hiányában nem becsülhető	2010-2015
	A tárnoki intermodális közlekedési alközpontok létesítése,	BKSZ (MÁV, Volánbusz, Tárnok)	Települési, regionális	A pontos műszaki tartalom ismeretének hiányában nem becsülhető	2010-2012

	Az autóbusz-állomások, megállóhelyek kulturált felújítása	BKSZ (Volánbusz, érintett települések)	kistérségi, települési	Egy megállóhely becsült átalakítási költsége 2-5 millió Ft	2009-2010
--	---	--	------------------------	--	-----------

3.2.2.2. *Tevékenység: Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése*

A tevékenység célja és indoklása

Az Érdi kistérség a főváros szuburbanizációs zónája. Az egyes közlekedési módoknak a helyben lakók – kiemelten főváros irányú – ingázását kellene kiszolgálni, azonban a közúti hálózat kapacitáskorlátjai miatt állandósult forgalmi dugók alakulnak ki. Ugyanakkor a kistérség maga is nagyszámban biztosít foglalkoztatási lehetőséget, így a befelé irányuló ingázás, illetve helyváltoztatás mértéke is egyre jelentősebb. A közúti forgalmi anomáliákat elsősorban a főváros szűk keresztmetszetű „befogadóképessége” okozza, ezért hiába a kistérség kiváló gyorsforgalmi ellátottsága, a forgalomáramlási problémáknak lényegében kistérségen kívüli okai vannak.

Nyilvánvaló, hogy ezen az áldatlan állapoton mindenképp az ingázók vasútra történő „áthelyezése” javítana, így a kistérség programjában külön tevékenységként kell megjeleníteni az elővárosi vasút fejlesztését. Mindezt annak tudatában kell megtenni, hogy a vasútfejlesztés nem a kistérségi szereplők kompetenciája¹⁰. A fejlesztési költségek nagyságrendjéből fakadóan a beruházások végrehajtása a MÁV feladatköre, ebből következőleg jelen programban csupán fejlesztési igények és ajánlások fogalmazhatók meg, azok konkrét megvalósulása túlmutat a területi szereplőkön. A kistérségi szereplők – főként az önkormányzatok – vasútfejlesztéshez kapcsolódó, kiegészítő feladatai azonban nem elhanyagolhatók, hiszen a beruházásokhoz szükséges területek biztosításával, a településrendezési kérdések ilyen értelmű harmonizálásával, a vasútállomások környékének és elérhetőségének fejlesztésével, a beruházások kommunikációjával, társadalmi elfogadottságának biztosításával hathatósan elő tudja segíteni a MÁV elővárosi vasútfejlesztési törekvéseit.

Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése Budapest és az Érdi kistérség településeinek alapvető, közös érdeke. Minőségi elővárosi vasúti szolgáltatás mindenképp a Budapesti Közlekedési Szövetség (BKSZ) keretein belül, a Volánbusszal együttműködve valósítható meg. A vasúti szolgáltatáson túlmenően szükséges egyéb, kiegészítő beruházások (P+R parkolók, utazási komfortjavító intézkedések stb.) megvalósítása is.

Fejlesztési javaslatok és kapcsolódó projektek

a minőségi elővárosi vasúti szolgáltatás megteremtéséhez szükséges:

- a kiszámíthatóságot megalapozó pontosság;

¹⁰ A vasútfejlesztés témájában a kistérségi kompetencia elsősorban a vasútállomások, vasúti megállóhelyek elővárosi forgalomhoz illeszkedő korszerűsítésében jelenhet meg, melyben a MÁV-val közösen indulhatnak források megszerzéséért.

A közforgalmú közlekedés szolgáltatói között a területi igényekhez igazodó, a fejlesztésekre rugalmasan reagáló, folyamatos menetrend-harmonizáció, abban folyamatos, aktív térségi szerepvállalás.

- a korszerű, tiszta, kényelmes elővárosi járműpark üzemeltetése;
A MÁV az elővárosi járműpark modernizálását az új motorvonatok forgalomba állításával biztosítja.
- a vasútállomásoknál, vasúti megállóhelyeknél a biztonságos fel- és leszállási körülmények;
A vasútállomások, vasúti megállóhelyek esetében peronok felújítása, meghosszabbítása, a gyalogos forgalom nem szintbeni elvezetésének megoldása, szükséges műtárgy-rekonstrukció.
- a közlekedési módok közötti gyors gyalogos átjárhatóság, intermodalitás;
Az intermodális közlekedési csomópontok lényege éppen az átjárhatóság egy helyen való megvalósításának biztosítása, ahol komplex szolgáltatás keretében lehetőség van a busz- és a vasútállomás, a gépkocsi és kerékpár-parkolók 5 perces gyaloglási idővel elérésére, valamint különböző kereskedelmi, vendéglátó-ipari és intézményi egységek is találhatóak. (mint pl. a már elkészült Érdi intermodális központ esetében)
- a vasútállomás kedvező elérhetősége a ráhordó forgalom megfelelő irányításával;
Része a közúthálózat egyéni és közforgalmú autóbusz közlekedés igényeihez szabott fejlesztése, az autóbusz viszonylatok irányított szervezése, a kerékpárutak kiépítése, a gyalogosforgalom biztonságos kiszolgálása.

MÁV fejlesztéseka vasútállomások, vasúti megállóhelyekre, átkelőkre vonatkozóan:

Érd állomás: Az állomás átépítése az EIB IV. projektcsomag része, mely tartalmazza a szigetperonok és peronaluljáró kiépítését, az új állomási biztosítóberendezés elhelyezését, az épület teljes rekonstrukcióját. A P+R parkoló alakítható ki a felvételi épület oldalán a kiszolgáló út és a MÁV határ között. A gyalogos aluljáró kiépítése is tervezett.

Tárnok állomás: A fejlesztési terv számol a rakodási létesítmények megtartásával, és az állomás keresztirányú bővítése miatt a felvételi épület elbontásával. Az átépítés során szigetperonok létesülnek gyalogos aluljáróval. A 150 férőhelyesre tervezett P+R parkoló a meglévő folytatásában építhető az üzlethelyiség mögötti még szabad vasúti területen.

Százhalombatta állomás: Szigetperonok és peronaluljáró létesítése, burkolatjavítás jelent feladatot, mert mind P+R, mind autóbuszos kapcsolat kialakítása megoldott.

Dunai Finomító állomás: Mivel utasforgalma igen alacsony csupán a peronok kisebb burkolatjavítása esedékes.

Külön-szintű átkelők létesítése: Érd, Bagoly utca és Érd, Szent István út

MÁV területek rehabilitációja

A MÁV és a kistérség közös feladatát jelenti a vasút melletti területekre, a vasúti megállóhelyek, utasperonok korszerűsítésére vonatkozó táj- és településképi rehabilitációs program kidolgozása. Ennek keretében felül kell vizsgálni a vasúti területek hasznosítási lehetőségeit, a visszataszító

látványelemek (szemét, elhagyott eszközök, hátsókeret lomok, gaz, grafitfelületek stb.) felszámolása, eltakarása céljából önkormányzati kezelésbe vonását annak érdekében, hogy a vonaton utazók a térségen áthaladva kedvezőbb benyomást kapjanak, javuljon az általános komfortérzet. Ide tartozó feladat a megállóhelyek környezetében utasbarát intézkedések (épületfelújítás, kerékpárőrzők, vizesblokkok, zöldfelületek, területrendezés) végrehajtása. A programnak ki kell térni a települési szabályozási tervek módosítási szükségességére, illetve a programban foglaltak megvalósíthatósági feltételeire, és a feladatra bontott költségek becslésére.

MÁV területek hasznosítása

A meglévő MÁV területek jelentős fejlesztési potenciált jelentenek a vasúttal érintett települések számára, amennyiben azok közös megállapodás alapján a vasútüzemből kivonásra, majd értékesítésre, vagy a MÁV-val közös projekt keretében hasznosításra kerülnek. Településfejlesztési és rendezési szempontból célszerű az érintett települések esetében, akár kistérségi kezdeményezésként áttekinteni, hogy mekkora, jelenleg MÁV kezelésében lévő területek vonhatók ki a vasútüzemből anélkül, hogy ellehetetlenítené a biztonságos szolgáltatást. Az így „nyert” területek fontos fejlesztési célterületet képeznek, illetve bekapcsolhatók az elővárosi vasútfejlesztés program egyéb elemeibe (P+R, B+R, állomás-megállóhely bővítés).

A fenti területek övezetátsorolása területrendezési feladat, ezért ezen kezdeményezéseket a helyi rendezési tervekben kell megjeleníteni.

A megvalósítás szereplői

- Kistérségi Iroda
- helyi önkormányzatok
- KHEM
- MÁV, Volánbusz, Budapesti Közlekedési Szövetség
- közlekedési hatóságok
- Pest Megyei Területfejlesztési Tanács
- Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács
- helyi vállalkozások
- a fejlesztések által érintett földtulajdonosok

Monitoring:

Output indikátorok

- kiépül a százhalombattai és tárnoki intermodális közlekedési központ
- a vasútállomások és megállóhelyek mellett kiépülő P+R parkolók férőhelyeinek száma
- felújított vasútállomások és megállóhelyek száma
- kidolgozásra kerül a vasúti területekhez kötődő táji- és településképi rehabilitációs program

Eredmények

- Az elővárosi forgalomban a vasúti személyszállítás részaránya megnő mind az egyéni közlekedés, mind közforgalmú tömegközlekedésen belül az autóbussz rovására.
- A kistérség településeiről csökken a főváros irányú átlagos utazási idő (perc).

- Csökken a különböző közlekedési módok közötti gyalogos átjárhatóság ideje (perc).
- Csökken a MÁV vasútüzemi területe a különböző célú hasznosítások következtében.

Hatások

- Csökken a környezeti terhelés.
- Javul a vasúti személyszállítás (MÁV) gazdasági eredménye.
- A közlekedési feltételek javulásával erősödik a szuburbanizáció, nő az ingázóforgalom.
- Kisebb ütemben nő a kistérségi közutak átlagos napi forgalma (jármű/nap, %).
- Csökken a közúti balesetek száma.
- Új fejlesztési területek jönnek létre.

Projektelképzelések, projektek

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	A MÁV és a kistérség közös feladatát jelenti a vasút melletti területekre, a vasúti megállóhelyek, utasperonok korszerűsítésére vonatkozó táj- és településképi rehabilitációs program kidolgozása	BKSZ (MÁV, érintett települések)	regionális, megyei, kistérségi	4-6 millió Ft	2010
	Elővárosi vasúti fejlesztések: 1. Bp-Pusztaszabolcs elővárosi vonalon 2. Bp-Székesfehérvár elővárosi vonalon			46 milliárd Ft 95 milliárd Ft	2010-2013 2010-2013

3.2.2.3. Tevékenység: Vízi közlekedés fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása:

Cél a Duna, mint alternatív közlekedési útvonal kiaknázása, elsődlegesen a térségi turizmushoz köthető személyszállítás, illetve a logisztikához kapcsolódó áruszállítás területén. A térség megközelíthetőségének és turisztikai vonzerejének növelése indokolja a hajóval történő megközelítés elősegítését és az ehhez szükséges infrastrukturális fejlesztések (kikötő) megvalósítását. A kiépülő infrastruktúra hosszú távon alternatívaként akár a napi ingázást is segítheti, hiszen az agglomerációs jelleg és az ehhez kapcsolódó ingázás, az utazók növekvő száma, a közúti és kötőtpályás közlekedés gondjai (dugók, késések, túlszűfolttság) e közlekedési formát is versenyképesé teheti. A MAHART 2008-tól kezdte meg Budapest és Százhalombatta-Dunafüred között a menetrend szerinti szárnyashajó járat üzemeltetését a nyári időszakban (májustól szeptember végéig), hétfőként egy hajópárral. Ennek a meglévő járatnak az érdi

kikötő megépülésével lenne egy új megállója, így Százhalombatta mellett a kistérség több települése is bekerülne a vízi úton elérhető települések közé és további (turisztikai) beruházásokat is generálna.

Fejlesztési javaslatok:

A tevékenység során javasolt Érden személyhajó kikötő (Óváros), hajóállomás (Harbor Park II) és egy motorcsónak és jachtkikötő (Beliczay-sziget) létesítésének lehetőségét megvizsgálni. A már amúgy is jó kikötői infrastruktúrával rendelkező Százhalombatta esetében az idegenforgalmi fellendítéshez szintén tervbe van véve egy jachtkikötő építése. Ugyanakkor meggondolandó, hogy a két szomszédos település esetében melyik a megfelelőbb helyszín a jachtkikötő létesítéséhez.

A megvalósítás szereplői:**Monitoring:***Output indikátorok:*

- Megépült érdi kikötő, hajóállomás és százhalombattai jachtkikötő
- Vízi közlekedést igénybe vevők száma

Eredmények:

- Vízi közlekedés szerepének felértékelődése
- A beruházások és a meginduló (bővülő) hajóforgalom a dunai közlekedési folyosó kapacitásait jobban hasznosítja

Hatások:

- A turisztikai, de akár kulturális és oktatási tevékenységet végző intézmények, szervezetek számára új lehetőségeket rejt a vízi közlekedési mód, hiszen akár bevételnövelés, akár programlehetőség (tanulmányi kirándulás) útján vagy egyéb módon fejtheti ki kedvező hatását. Hosszú távon a lakosság számára is alternatívaként jelenhet meg a napi ingázás terén.

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi, ill. annak határán átnyúló	Személyhajó kikötő építése Érd-Óvárosban	Érd önkormányzata	település		
	Beliczay-szigeten motorcsónak és jachtkikötő építése	Érd önkormányzata	település		
	Érdi hajóállomás építése (Harbor Park)	Érd önkormányzata és H.P. üzemeltetője	település		
	Jachtkikötő építése	Százhalombatta önkormányzata	település		

3.2.3. Intézkedés: Kistérségi kerékpárút-hálózat fejlesztése***Az intézkedés célja:***

- a helyi közlekedésben növekedjen a kerékpározás szerepe
- csökkenjen a települések környezeti terhelése
- bővüljenek a helyi lakosság rekreációs lehetőségei
- javuljanak az aktív turizmus infrastrukturális feltételei

Az intézkedés indokoltsága

A környezettudatos gondolkodás térnyerésével és a rekreációs tevékenységek iránti érdeklődés megnövekedésével párhuzamosan az elmúlt időszakban a kerékpáros közlekedés népszerűsége ugrásszerűen megnőtt, ami elsősorban azzal magyarázható, hogy a kerékpáros közlekedés a leginkább környezetbarát közlekedési mód, mivel csökkenti a gépjárműforgalmat és ezen keresztül a levegő- és zajszennyezést, s egyszersmind energia-megtakarítással jár. A kerékpáros közlekedésnek amellet, hogy kedvező hatással van a környezetre, és az életminőségre, számos pozitív gazdasági vonatkozású hozadéka is van, melyek közül kiemelkedik a turizmus fejlődéséhez való hozzájárulása.

Az Érdi kistérségben is egyre nagyobb igény mutatkozik a kerékpáros közlekedés iránt, azonban hiányosak a kerékpáros közlekedés fejlődésének infrastrukturális feltételei. A települések nagy része rendelkezik egy-egy kerékpárút szakasszal, de azok nem alkotnak egységes hálózatot, a nagy forgalom, mint baleseti veszélyforrás pedig elrettenti a kerékpárosokat a közutakon való kerékpározástól.

A kerékpárút-hálózatot elsősorban a helyi társadalom helyi közlekedési igényeinek kielégítése és aktív kikapcsolódása érdekében szükséges kiépíteni, mégis bázisát jelentheti az eredeti funkciót megőrző, de igény szerint az aktív turizmust is szolgáló fejlesztéseknek.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés a kistérségi kerékpárforgalmi rendszer kiépítésére irányul, magában foglalva a kerékpárút szakaszok, valamint a kerékpáros közlekedés kiegészítő infrastrukturális elemeinek kiépítését is.

Az intézkedés a kerékpárút-hálózat kiépítéséhez szükséges tervezési tevékenység (megvalósíthatósági tanulmányok, kiviteli tervek elkészítése) támogatását is megvalósítja.

Az intézkedés várható hatása

A kerékpárforgalmi hálózat kialakítása javítja a települések elérhetőségét, kedvező hatással van a forgalom biztonságára, és csökkenti a környezet motorizációs terhelését, mely utóbbinak a környezetileg nagymértékben terhelt Érdi kistérség vonatkozásában kiemelt jelentősége van.

A kistérségi kerékpárút-hálózat kiépülésének hatására csökken a helyi gépjárműforgalom, miáltal csökken a lakott területek zaj- és rezgésterhelése, valamint a közúti balesetek száma. Az egészséges életmód feltételeinek javulása az előzőekkel egyetemben a helyi lakosság életminőségének javulásához járul hozzá.

Az intézkedés megvalósulásával nemcsak a helyi lakosság környezetbarát közlekedési feltételei javulnak, hanem a kerékpáros turizmus infrastrukturális háttere is megeremődik. A kerékpárutak kiépítésével a nehezen megközelíthető, mindeddig feltáratlan, azonban turisztikailag értékes területek is bevonhatóvá válnak a turisztikai hasznosításba. A kerékpárút-hálózat kiépülésének köszönhetően bővül a kistérség turisztikai kínálata, fellendül a kerékpáros turizmus, melynek következményeként növekednek a turizmusból származó bevételek.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése
- Kerékpáros közlekedés kiegészítő infrastrukturális elemeinek kiépítése

3.2.3.1. Tevékenység: Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése**A tevékenység célja és indoklása**

A gépjárműforgalom mérséklésének, valamint az aktív életmód és a kerékpáros turizmus feltételeinek javítása, mint igény a kistérség valamennyi településén jelen van. Ezen igények kielégítéséhez a kistérséget érintő részekben már kiépült regionális és nemzetközi kerékpárforgalmi hálózatokhoz (EuroVelo 6) kapcsolódó további fejlesztésekre van szükség.

A tevékenység célja ennek megfelelően a meglévő koncepciók és elképzelések alapján a kistérség lakosságának közlekedési igényeit kiszolgáló és a turisztikai céloknak is megfelelő, a kistérség egészét behálózó kerékpárút-hálózat kiépítése.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenységhez kapcsolódó fejlesztési javaslatok a bel- és külterületi kerékpárút szakaszok hálózatalvú kiépítését irányozzák elő. Az átfogó, összefüggő rendszert alkotó kistérségi

kerékpárút-hálózati fejlesztési terv szerepét praktikusán a meglévő és aktuális helyi települési terveknek kell betöltenie, figyelembe véve a következő szempontokat:

A nyomvonalaknak alkalmasnak kell lenniük a településen belüli helyi igények, a regionális kerékpárforgalmi igények, továbbá a nemzetközi túra kerékpározási igények egyidejű kielégítésére. A kerékpárút-hálózat nyomvonalainak lehetőleg el kell kerülniük a nagy gépjármű forgalmú útpályákat, illetve át kell haladniuk a települések belterületén, érintve a közintézményeket, iskolákat, kereskedelmi létesítményeket, és fel kell fűzniük a természeti, történelmi és kulturális értékeket. Mindemellett fontos szempontként jelenik meg a már meglévő hálózati elemekhez, valamint a távlati úthálózati és kerékpárforgalmi hálózati elképzelésekhez való illeszkedés. Javasolt újragondolni a meglévő kerékpárút nyomvonalterveket és adott esetben az új igények alapján kialakuló nyomvonalakkal azok módosítása is elképzelhető. A tervezett kerékpárút-hálózatnak több irányban is kapcsolódnia kell a szomszédos térségek kialakított, illetve fejlesztés alatt álló kerékpárforgalmi nyomvonalaihoz, kiváltképp az EuroVelo 6 európai hálózathoz, annak Érden és Százhalombattán már kiépült nyomvonalához.

Javasolt kerékpáros útvonalak:

A kerékpáros útvonalak fejlesztése magában foglalja mind a kijelölést, mind a kiépítést. Az útvonalakon belüli egyes szakaszok pontos műszaki tartalmára vonatkozó javaslatok a települési tanulmánytervekben jelennek meg.

Fő kapcsolati irányok a kistérségen belül és annak környezetében kerékpáros útvonalakon:

- Törökbálint – Diósd
- Törökbálint – Érd részben a 8103 j. út mellett – Tárnok (több kapcsolati iránnyal a két település között) – Martonvásár
- Bp. XXII. ker. Nagytétény – Érd MJV (I. kapcsolati irány vasút mellett Érd központ; II. kapcsolati irány Duna part mentén) – Százhalombatta (több kapcsolati iránnyal a két település között) – Ercsi
- Tárnok – Pusztazámor
- Százhalombatta – (Érd)Tárnok – Sósút
- Tárnokon belül (Érd irányában) az Öreghely feltárása a Berki út és az Öreghegyi út mentén.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok és társulásaik
- Pest Megyei Területfejlesztési Tanács
- Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács
- Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság
- Közlekedési Felügyelet
- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség
- Civil szervezetek

Monitoring**Output indikátorok**

- kerékpárút szakaszok száma

Eredmények

- kerékpárutak hossza növekszik
- a települések bekapcsolódnak a nagytérségi kerékpárút-hálózatba

Hatások

- balesetek száma csökken
- a kistérség turisztikai bevételei emelkednek
- vendégforgalom növekszik

Projektelképzések, projektek:

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Kistérségi, ill. annak határán átnyúló	Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése	Érd Kistérség	kistérségi	cca. 800-1000 millió Ft	2009-2013

3.2.3.2. Tevékenység: Kerékpáros közlekedés kiegészítő infrastruktúrális elemeinek kiépítése**A tevékenység célja és indoklása**

A kerékpáros közlekedés elsődleges infrastruktúrális feltételét természetesen a jól kiépített kerékpárút-hálózat jelenti, azonban a kerékpározás egyéb kiszolgáló létesítményeket is igényel, melyek vonzóbbá teszik a kerékpár használatát a mindennapokban. Ezek a létesítmények a kerékpárok biztonságos tárolását és megőrzését, a kerékpárosok tájékoztatását, illetve a nagyobb távolságú kerékpározás esetében a pihenési lehetőséget biztosítják.

A tevékenység célja, hogy a kistérségi kerékpárforgalmi hálózat mentén kerékpártárolók és pihenőhelyek kialakításával, útjelző táblák kihelyezésével növelje a kerékpáros közlekedés népszerűségét.

Fejlesztési javaslatok

A kerékpárok kulturált és biztonságos tárolhatóságának hiánya főként a közintézményeknél, a vasútállomásokon és buszállomásokon, illetve a turisztikai attrakcióknál jelent problémát, ezért a tevékenység kerékpártárolók és kerékpármegőrzők létesítését javasolja ezeknél a létesítményeknél. A közintézményeknél és a turisztikai láttnivalóknál rövid idejű tárolást lehetővé tevő tárolók, míg a vasútállomásokon és buszállomásokon hosszabb idejű tárolást lehetővé tevő tárolók kialakítása javasolt.

A szabadidős céllal kerékpározók jellemzően nagyobb távolságokat tesznek meg, útjukat kisebb-nagyobb pihenőkkel szakítják meg, ennél fogva a kerékpárutak mentén olyan pihenőhelyek kialakítására van szükség, ahol esőbeálló, utcabútorok, kerékpár tároló hely, hulladékgyűjtő, ivóvíz vételező hely és higiénés helységek szolgálják a kerékpárosok kényelmét. Ilyen pihenőhelyek

létesítése javasolt Érd-Ófaluban a termálfürdőnél, Százhalombattán a Régészeti Parknál, Tárnokon a horgásztónál, Diósdon a rekreációs fejlesztési övezetben (Rádió- és Televíziómúzeum).

A kerékpárosok tájékozódása érdekében fontos teendő a megfelelő útirányjelző táblarendszer, illetve a turisztikai tájékoztató táblarendszer kiépítése is. A táblarendszer kialakítása mellett a jelentősebb csomópontokban és a fontosabb kerékpáros célpontoknál térképházak létesítésével szükség megkönnyíteni a kerékpárosok tájékozódását.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok és társulásaik
- Pest Megyei Területfejlesztési Tanács
- Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács
- MÁV Zrt.
- Volánbusz Zrt.
- Civil szervezetek

Monitoring

Output indikátorok

- kerékpártárolók száma
- kerékpármegőrzők száma
- kerékpáros pihenőhelyek száma
- tájékoztató táblák száma

Eredmények

- kerékpárral közlekedő helyi lakosok
- kerékpáros turisták

Hatások

- közúti kerékpáros balesetek
- közutak átlagos napi gépjárműforgalma
- a kistérség turisztikai bevételei
- vendégforgalom

Projektelképzelések, projektek:

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Térségi	Kerékpáros pihenőhely kialakítása Érd-ófaluban	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	50 millió Ft	2009-2013
	Kerékpáros pihenőhely kialakítása a Tárnoki horgásztónál	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	50 millió Ft	2009-2013

Települési	Kerékpáros pihenőhely kialakítása a százhalombattai Régészeti Parknál	Százhalombatta önkormányzata	Település	50 millió Ft	2009-2013
-------------------	---	------------------------------	-----------	--------------	-----------

3.3. III. PRIORITÁS: INTÉZMÉNYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK SZÍNVONALÁNAK ÉS ELÉRHETŐSÉGÉNEK TÉRSÉGI SZINTŰ FEJLESZTÉSE, A MŰKÖDÉS GAZDASÁGOSSÁGÁNAK ERŐSÍTÉSE

3.3.1. Intézkedés: Bölcsődei és a közoktatás intézményi alapellátásának térségi színű fejlesztése

Az intézkedés célja

- Bölcsődei ellátás fejlesztésén keresztül a kismamák munkába állásának megkönnyítése
- Alapfokú oktatási intézmények infrastrukturális és eszközállományának fejlesztése
- Minden térségben élő speciális nevelési igényű gyermek helyben, lehetőség szerint integrálva tanulhasson és eljussanak hozzájuk a pedagógiai szakszolgálatok
- A térség pedagógusai szakmai segítséget kapjanak

Az intézkedés indokoltsága

Az Érdi Kistérség Többcélú Társulásának létrehozásáról szóló megállapodásban a Többcélú Kistérségi Társulás céljai között található a közszolgáltatások magasabb szakmai színvonalon történő ellátása (ide tartozik a bölcsődei ellátás). Mivel a kistérség településein a népességnövekedés igen dinamikus, ezért a minőségi mellett mennyiségi fejlesztések is szükségesek bizonyos területeken.

A kistérségben jelenleg hiány mutatkozik a bölcsődei ellátás területén, amely gyakran akadályát képezi a fiatal anyák elhelyezkedésének. Az óvodai ellátás infrastrukturális háttere kielégítő, ugyanakkor a fiatalos korösszetétel és növekvő népesség várhatóan további igényeket támaszt az óvodai ellátó-helyek irányában. Ugyanez a trend jellemzi a kistérség általános iskoláit, amelyek között jellemzően nagy az átjárás. Ennek részben az intézmények szintjén jelentkező eltérő specialitás és minőség az oka.

A térségi feladatszervezés racionalizálhatja az intézmények kihasználtságát és elkerülhetővé teheti a felesleges kapacitások létrehozását, miközben más települések képesek lennének az igényeknek megfelelni.

A kistérségben problémát jelent a speciális nevelési igényű gyermekek ellátása. A kistérség nem rendelkezik pontos adatokkal számukat, igényeiket illetően. Fontos ellátásuk térségi szinten szervezett és racionalizált fejlesztése.

Pedagógiai szakmai szolgáltatások terén minden településen tapasztalhatóak hiányosságok, ennek pótlása kistérségi szintű érdek.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés tartalmaként javasolt további bölcsődei ellátó helyek létrehozása. Az intézkedésen belül szükséges elvégezni a hiányos, illetve elavult infrastrukturális háttérű oktatási intézmények működési feltételeinek javítását, szükség esetén kapacitásuk bővítését. Ezeket csakis megalapozott hosszú távú igényekre alapozva javasolt elvégezni.

Az intézkedésen belül javasolt kistérségi keretek között megszervezni a pedagógiai szakszolgálati ellátást.

Az intézkedés tartalmát képezi a térségben élő speciális nevelési igényű gyerekek állapotának és ezzel nevelési igényeinek felmérése és ezzel a megfelelő intézkedések megtételének előkészítése annak érdekében, hogy minél nagyobb arányban történjen meg helyi szintű ellátásuk.

A megszűnt megyei Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet szolgáltatásaira igény mutatkozik, annak ellenére, hogy számos piaci alapon működő szervezet áll az intézmények rendelkezésére. Ezért fontos a pedagógiai-szakmai szolgáltatás feladatellátásának kistérségi szinten történő megszervezése, valamint a mérés-értékelés és munkaközösségi hálózat települési szintű megtervezése.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés hatására tovább javul a kistérségi feladatellátás körébe tartozó közoktatás ellátási színvonala, javul az intézmények infrastrukturális feltételrendszere. A települések egyes intézményeinek fejlesztésével és az általuk biztosított szolgáltatások körének bővítésével (pl. speciális nevelési igényű gyerekek képzése) minimálisra csökken a szolgáltatások települési nagyságrendtől vagy státusztól függő elérhetőségi különbsége és csökken a jelenleg jellemző települések közötti nagyfokú átjárás mértéke.

Ezen kívül bizonyos szolgáltatási formák (bölcsőde) kiterjesztésével közvetve kiváltható a veszélyeztetett csoportok körében a munkanélküliség.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Bölcsődei és közoktatási intézmények működési feltételeinek javítása és speciális nevelési igényű gyerekek képzési feltételeinek javítása
- A pedagógiai szakmai szolgáltatások hiányának pótlása

3.3.1.1. Tevékenység: Bölcsődei és közoktatási intézmények működési feltételeinek javítása és speciális nevelési igényű gyerekek képzési feltételeinek javítása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja tovább bővíteni és minőségi paramétereiben fejleszteni a meglévő alapfokú oktatási intézményeket, annak érdekében, hogy minél nagyobb arányban vegyék igénybe helyben a szolgáltatásokat és ne a szomszédos települések, illetve Budapest intézményeiben növekedjen indokolatlanul a létszám, ami az intézményfenntartással kapcsolatos konfliktusokhoz vezet(het).

További cél, hogy a térségben élő gyerekek függetlenül mentális, illetve fizikai állapotuktól (eltekintve a szélsőségesen súlyos esetektől) a lakhelyükön vagy annak közvetlen közelében ériék el a speciális igényeiknek megfelelő oktatást, lehetőség szerint integrált rendszerben.

A vélhetően speciális nevelést igénylő gyerekek vizsgálata több hónapot vesz igénybe, ami hátrányosan érinti a gyerekek fejlődését.

Fejlesztési javaslatok

A hatályos jogszabály szerint minden 10 000 fő feletti településen kötelező biztosítani a gyermekjóléti alapellátási rendszer keretei közé tartozó *bölcsődei* ellátást. Noha a lakosságuk nem éri el ezt a határt, a demográfiai nyomás következtében Tárnok és Diósd is tervezi a bölcsődék építését. A két városi rangú település közül Érden lenne szükség fejlesztésre, hiszen a hatvanezres városban mindösszesen 164 bölcsődei hely van.

Bölcsődei elhelyezés lehetséges bizonyos óvodák esetlegesen szabad csoportszobáiban, ami különösen a bölcsődei ellátásra már nem jogosult, de nem óvodaérett gyerekek számára lehet egy jó megoldás.

A kistérségben reális igény az *óvodák* bővítése, illetve újak építése és a demográfiai előrejelzések is azt támasztják alá, hogy az ilyen típusú fejlesztésekre szükség van. A kistérség településeinek tervei és ez irányba tett eddigi lépései ezzel összhangban vannak:

- Érden új óvodát akarnak építeni a Darukezelő utcában, de emellett a meglévő óvodák bővítése és fejlesztése is napirenden van.
- Százhalombattán az új óvoda építése az Óvárosi részen tervezett, de a meglévők színvonalának a növelése is folyamatos feladat.
- Diósdon egy 100 férőhelyes új óvoda építése van a tervek között.
- Tárnokon az óvodai férőhelyek és a gyermekek napközbeni ellátásának bővítése (bővítés, átalakítás), esetleg új óvoda építése szükséges az igények kielégítéséhez.

Az *általános iskolák* felújítása és bővítése nagy számban szerepel az érdi Batthyány-program „Jövő” alprogramjában, némelyik beruházás már folyamatban is van (pl. Gárdonyi Géza Általános Iskola).

Diósdon a jelenlegi gyermeklétszámnak megfelelő kapacitású a közelmúltban bővített, felújított iskola, ugyanakkor a képviselőtestület már megkezdte egy új intézmény kialakításának előkészítését is.

Tárnokon a helyi általános iskolás gyerekek településen tartásához egy korszerű iskola megépítésére van szükség.

A sajátos nevelési igényű óvodáskorú gyerekek számának feltárása egészségügyi szakemberek bevonásával valósulhat meg és erre épülhet fel egy kistérségi szintű fejlesztési program, ami kifejezetten ennek a csoportnak az ellátását célozza. Fontos, hogy amellett, hogy a felméréshez különféle szakemberek (gyógypedagógusok, pszichológusok stb.) részvétele ajánlott ne csak a

kistérségi intézményeket látogató gyerekek kerüljenek számbavételre, hanem azok is, akik a speciális ellátásokat nem helyben veszik igénybe, hanem pl. Budapesten.

Javasolt – igényként jelentkezik – az elhúzódó vizsgálati idők miatt a gyerekek vizsgálatának megoldása kistérségi feladatellátásként.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- helyi oktatási intézmények

Monitoring

Output indikátorok

- bölcsődei férőhelyek száma
- óvodai férőhelyek száma

Eredmények

- több gyermek helyezhető el helyi oktatási intézményekben
- csökken a gyerekek települések közötti mozgásának nagyságrendje
- a helyi oktatási intézmények alkalmasakká válnak a speciális nevelési igényű gyerekek fogadására, azok nem kényszerülnek Budapestre ingázásra

Hatások

- Növekszik a munkába visszatérő kismamák száma, csökken az ez okból munkanélküliek száma (ellátásra jogosultság lejártával)

A finanszírozás lehetséges forrásai:

- KMOP

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Települési szint	Darukezelő utcában új óvoda építése	Érd MJV önkormányzata	települési		
	Tusculanum Óvoda fejlesztése	Érd MJV önkormányzata	települési	150 millió	2010
	Kisfenyves Óvoda fejlesztése	Érd MJV önkormányzata	települési	250 millió	2010
	Kincses Óvoda akadálymentesítése	Érd MJV önkormányzata	települési	30 millió	
	Meseház Óvoda inf. fejlesztése	Érd MJV önkormányzata	települési	150 millió	
	1. sz. Óvoda inf. fejlesztése, bővítése	Érd MJV önkormányzata	települési	150 millió	
	7. sz. Óvoda inf. fejlesztése	Érd MJV önkormányzata	települési	80 millió	
	8. sz. Óvoda újjáépítése	Érd MJV önkormányzata	települési	300 millió	2010

Területfejlesztési Koncepció és Program

A Gárdonyi Géza Általános Iskola felújítása + tanuszoda	Érd MJV önkormányzata	települési	950 millió	folyamatban
Teleki Sámuel Ált. Isk. felújítása, bővítése	Érd MJV önkormányzata	települési	1500-2000 millió	2010
Móra Ferenc Ált. Isk. felújítása	Érd MJV önkormányzata	települési	85 millió	
Széchenyi Ált. Isk. felújítása, bővítése	Érd MJV önkormányzata	települési	800 millió	2010
Bolyai J. Ált. Isk. fejlesztése, bővítése	Érd MJV önkormányzata	települési	700 millió	
Batthyány Ált. Isk. átépítése	Érd MJV önkormányzata	települési	900 millió	2010
Hunyadi Mátyás Ált. Isk. felújítása	Érd MJV önkormányzata	települési		2010
Vörösmarty Mihály Gimn. bővítése, felújítása	Érd MJV önkormányzata	települési	500 millió	
Lukin L. AMI bővítése	Érd MJV önkormányzata	települési	100 millió	2010
Óvárosi Óvoda megépítése	Százhalombatta önkormányzata	települési		2010
Új bölcsőde kialakítása	Tárnok önkormányzata	települési		
Óvodai férőhelyek és a gyermekek napközbeni ellátásának bővítése	Tárnok önkormányzata	települési		
Új Iskola építése	Tárnok önkormányzata	települési		
50 férőhelyes bölcsőde létrehozása Diósdon	Diósd önkormányzata	települési		
100 férőhelyes óvoda létrehozása	Diósd önkormányzata	települési		2010
Egy 12 tantermes iskola létrehozása	Diósd önkormányzata	települési		

3.3.1.2. Tevékenység: A pedagógiai szakmai szolgáltatások hiányának pótlása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a pedagógiai-szakmai szolgáltatás iránti igény kielégítésére a feladatellátás kistérségi szinten történő megszervezése, valamint a mérés-értékelés és munkaközösségi hálózat települési szintű megtervezése.

Fejlesztési javaslatok

A pedagógiai-szakmai szolgáltatás megszervezésére kistérségi szinten, intézményi keret nélkül, a működő intézményekhez csatolva van lehetőség, s szükséges a mérés-értékelés és munkaközösségi hálózat települési szintű megtervezése is.

A szükséges pedagógiai-szakmai szolgáltatások:

- A pedagógusok képzésének, továbbképzésének segítése; a tanulmány és tehetséggondozó versenyek szervezése;
- szaktanácsadás;
- az intézményekben folyó oktató-nevelő munka eredményességének mérése, értékelése;
- tanügyi igazgatási segítségnyújtás.

A 3.3.1.1. pontban javasolt speciális igényű gyerekekkel kapcsolatos felmérést követő speciális oktatási programok beindításának feltétele a pedagógusok továbbképzése, amelyhez a pedagógiai szakmai szolgáltatások jelentős mértékben hozzájárulhatnak.

A megvalósítás szereplői

- Alapfokú oktatási intézmények

Monitoring

Output indikátorok

- kistérségi szinten szervezett pedagógiai szakmai szolgáltatások száma

Eredmények

- megoldódik a jelenlegi hiány a pedagógiai szakmai szolgáltatások terén

Hatások

- A kistérségben dolgozó pedagógusok szakmai segítséggel tovább javítják az oktatás nevelés színvonalát a térség oktatási intézményeiben

A finanszírozás lehetséges forrásai

- Pest Megyei Közoktatás-fejlesztési Alapítvány

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás megszervezése	Kistérségi Iroda	kistérségi		
	Mérés-értékelés és munkaközösségi hálózat települési szintű megtervezése	Kistérségi Iroda	Kistérségi, települési		

3.3.2. Intézkedés: Az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítása

Az intézkedés célja

- Az egészségügyi szolgáltatások térben a lehető legközelebb álljanak rendelkezésre az azokat igénybe vevő lakosokhoz
- Szükségletekre alapozódó ellátórendszer alakuljon ki
- Területileg kiegyenlített legyen a szolgáltatások lefedettsége
- A térség speciális helyzetéből adódó egészségügyi kihívásaira való felkészültség elérése

Az intézkedés indokoltsága

Az egészségügyi ellátás térségi szintű (át)szervezését indokolja a fenntarthatóság és költséghatékonyság elve, az átszervezés azonban nem valósulhat meg a jelenlegi helyzet pontos ismerete nélkül. A helyzet jelenti a térségben élők egészségi állapotának, demográfiai összetételének tehát az igényeknek az ismeretét, valamint az ellátó rendszer infrastrukturális és humán erőforrás ellátottságát.

A Érdi kistérség esetében figyelembe kell venni Budapest közelségét, amelynek intézményei komoly ellátási alternatívát jelentenek, ezzel nagymértékben befolyásolják a hagyományos „kereslet-kínálat” viszonyrendszer relevanciáját, hiszen itt a kínálat kiegészül a budapesti intézményekkel.

Indokolt erősíteni az együttműködést, az információs kapcsolatokat az alap- és szakellátás között is, mivel ezek hiánya jelenleg jelentős többletterhet ró a szakellátó intézményekre és a betegekre is (főlősleges utazások, járulékos költségek stb.).

Mindezen igények és racionális átalakításokat szükségességének tudatában indokolt szem előtt tartani az EU elvárásait, amely nem csak beruházást, hanem működést is támogat.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés elsődleges tartalmi eleme a kistérség lakosságának egészségügyi ellátást befolyásoló jellemzőinek a lehető legrészletesebb állapotfelmérése. Emellett fontos az egészségügyi állapotot befolyásoló ellátási rendszer elemeinek és kapcsolatrendszerének, kihasználtságának elemzése. Az adatok ismeretében az intézkedés részeként elvégezhető egy program mélységű egészségterv elkészítése, amely konkrét beavatkozási területek és projektek megnevezésére is alkalmas.

A kistérségi alapon szerveződő ellátórendszernek törekedni kell a lehető legmagasabb fokú integrációra, különösen egy olyan speciális helyzetben, ahol a praxisok döntő hányada magánosított, ahol beindult a bizonyos kevésbé eszközigenyes szakrendelések kiszervezése és ahol rendszeres a nem OEP által támogatott szolgáltatások igénybevétele.

Javasolt egy Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer kialakítása, amelynek alapja az összehangolt ellátásszervezés. Ez magában foglal egy integrált kistérségi adatbázist, integrált kistérségi információs rendszert, ennek alapját képező info-kommunikációs rendszert, valamint

képzési rendszert. Emellett elengedhetetlen elem a lakossági kapcsolattartás, amely a prevenció programok egyik fő előfeltétele.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés várható hatásaként javul a kistérség házi és szakorvosi ellátása. A feladatok integrált térségi szervezésével nem alakulnak ki indokolatlan kapacitások, de az ellátásbeli hiányosságok is minimalizálódnak.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- A lakosság egészségi állapotának és az egészségügyi ellátórendszernek a fejlesztése, racionalizálása, kihasználtság-vizsgálat, valamint kistérségi egészségterv készítése
- Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (IKER) kiépítése

3.3.2.1. Tevékenység: A lakosság egészségi állapotának és az egészségügyi ellátórendszernek a fejlesztése, racionalizálása, kihasználtság-vizsgálat, valamint kistérségi egészségterv készítése

A tevékenység célja és indoklása

Az Érdi kistérség területén a házi és szakorvosi ellátás országos viszonylatban magas színvonalon szervezett. A kistérségben két szakrendelő van (Érd MJV, Százhalombatta), amelyből a százhalombattai privatizálásra került. Tárnokon és Diósdon egyaránt működik egészségház, ahol az alapellátáson túl különféle szakrendelések is igénybe vehetők. Az önkormányzat által fenntartott intézmények Diósdon a privatizációs folyamat elindítására készülnek.

Cél, hogy lehetőséget teremtsenek arra, hogy a szakellátás minél közelebb valósuljon meg a betegekhez. A jelenlegi viszonylag magas színvonalú ellátás ellenére számos feszültség van a rendszerben, amely eltérő mértékben érinti az alapellátást, a szakellátást, a gyermek és ifjúsági egészségügyi ellátást stb.

A kistérségben csak akkor képzelhető el a lakosság egészségi állapotából eredő igényekre alapozott megfelelő térségi szintű feladatszervezés, amennyiben valós adatokkal rendelkeznek a programozók mind az egészségügyi ellátás keresleti, mind pedig a kínálati (feladatellátó) oldaláról. Ezek az információk jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Fejlesztési javaslatok

Az érdi egészségügyi központ a szolgáltatásainak javítása érdekében 1,5 milliárd értékű, ütemezett fejlesztést kíván végrehajtani. A terv szerint a meglévő épületet felújítják és mellé 2010-ig egy új egységet építenek. A szakrendelések száma 17-ről 25-re bővül és olyan új szolgáltatások is elérhetőek lesznek itt, mint az egynapos sebészet és a mozgásszervi panaszok kezelése. Mindehhez a legkorszerűbb technikai eszközöket használják majd fel, s így módon ugrásszerűen növekszik az egészségügyi ellátás színvonala. A térségben a fekvőbeteg ellátás biztosítására közép ill. hosszú távon egy kórház kialakítása is javasolt.

A tevékenységen belül javasolt egy átfogó, felmérés elkészítése a lakosság egészségi állapotáról, a lakosság szolgáltatások igénybevételére irányuló térbeli mozgásairól, szokásairól. Budapest közelsége ebben az esetben jelentős „torzítást” okoz, mert a lakosság jelentős hányada nem jelenik meg a helyi rendszerben. Ez tévesen arra engedhet következtetni, hogy nincsenek ellátandó problémák, miközben a betegek budapesti illetve magán praxisokban veszik igénybe a vizsgálatokat, kezeléseket.

Fontos, hogy ismert legyen a szakellátó helyek kihasználtsága. Fontos annak ismerete, hogy esetleges kihasználatlansága az alacsony igényszinttel, vagy más – esetleg az ellátás színvonalát érintő – jellegzetességekkel van összefüggésben. Csak ebben az esetben indokolható a rendelési idő csökkentése stb.

A helyzet pontos feltárása nem csupán a regisztrált ellátott esetekre terjed ki, és nem csupán kérdőíves felmérést jelent, hanem számos interjúra, ezzel informális információkra is szükség van a valós kép megismeréséhez.

A vizsgálatra alapozva javasolt egy átfogó feladatterv elkészítése, amely a koncepcionális iránymutatáson túl már konkrét fejlesztési feladatokat is tartalmaz. Egy széleskörű helyzetismerettel rendelkező program képes megalapozni a nagyobb horderejű döntéseket, mint pl. egy kistérségi központú fekvőbeteg ellátó hely létrehozását, vagy éppen a kistérségi egészségügyi rendszer kereslet-kínálati összehangolását, kihasználtság-vizsgálat alapján újjászervezését, racionalizálását.

A megvalósítás szereplői

- Kistérségi Iroda
- megbízott tervezők
- települési önkormányzatok
- házi orvosok
- térségi szakrendelők

Monitoring

Output indikátorok

- Kistérségi szintű egészségtervet megalapozó felmérés elkészül, amelyre alapozva elkészül a kistérség egészségterve (részletes feladat-meghatározás)

Eredmények:

- A speciális egészségterv meghatározza azon operatív szintű feladatokat, amelyek alapján a fejlesztések elindíthatók

Hatások:

- A kistérségi egészségügyi ellátóhelyek a lehető legmagasabb színvonalon képesek elvégezni a lakosság házi és szakorvosi ellátást és indokoltan fekvőbeteg ellátását is.

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Érdi kistérség egészségterve	Érdi Kistérségi Iroda	kistérségi		
Érd és vonzaskörzete	Érdi Szakorvosi Rendelőintézet bővítése, fejlesztése	Érd Megyei Jogú Város	települési	1,5 milliárd Ft	folyamatban
	Kórház kialakítása	Érd Megyei Jogú Város	Települési, kistérségi	-	Hosszú távon

3.3.2.2. Tevékenység: Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (IKER) kiépítése**A tevékenység célja és indoklása**

A közszolgálatok, egészségügyi ellátórendszer szervezését illetően egyre inkább igazolódik az az irányelv, hogy bizonyos feladatok ellátása hatékonyabban szervezhető kistérségi, mint települési szinten. Ez az általános megállapítás még inkább megalapozott az Érdi kistérség esetében, ahol Érd, Tárnok és Diósd szinte teljesen összenőtt.

A lakosok egészségi állapotának megismerése, azok rendszerben kezelése, az eszközök beszerzése, minden egyes településen és minden egyes ellátóhelyen nem költséghatékony, ugyanakkor a fajlagos ráfordítások a bekapcsolt szereplők számának növekedésével csökkenek.

Fejlesztési javaslatok

Az integrált rendszerben történő gondolkodás a meglévő kapacitások, épületek, emberek, műszerek használatának árszervezését jelenti és csak indokolt esetben eredményez újabb beruházásokat. Sokkal inkább a feladatok erőforrások racionalizált használatával a kiadások csökkentéséhez vezet. Az integrált rendszer a szereplők feladatainak magas szintű összehangolását jelenti és olyan hosszabb távon beérő fejlesztéseket takar, mint egy integrált kistérségi adatbázis kiépítése (ez a lakosság egészségi állapotára vonatkozó adatokat tartalmazza), folyamatos értékelő monitorizáló tevékenység az ellátóknál (integrált kistérségi információs rendszer), térségi info-kommunikációs hálózat kiépítése (a rendszer működtetéséhez elengedhetetlen infrastrukturális háttér kiépítése, amely lehetővé teszi az információ áramlását. A rendszer továbbá magában hordozza a szakemberek képzési, képzésszervezési lehetőségét. Az integrált rendszer fontos ismérve hogy a lakosság körében minél szélesebb körű elfogadást nyerjen, hiszen, ha nem értik azt, „kimenekülnek a rendszerből”.

Térségi szinten az integrált rendszer hatékonyabban képes megszervezni és lebonyolítani prevenciós programokat.

A tevékenységen belül szakmailag indokolt az ún. csoportpraxisok létrehozása, amely egy-egy szakterületen érintett alap- és szakellátásában részt vevők (orvosok, ápolók, gyógytornászok, védőnők, stb.) tartós együttműködését jelenti.

Indokolt továbbá a családi orvosi rendelők eszközparkjának továbbfejlesztése elsősorban kézi diagnosztikai és informatikai eszközökkel.

A kistérségben hosszútávon várható, hogy a magyarországi tendenciának megfelelően az időskorúak aránya növekedni fog, emiatt a krónikus betegek ellátásának bővítése indokoltá válik. Ez elsősorban a fekvőbeteg ápolási ellátás fejlesztését jelenti, tehát ápolási otthonok, ápolási intézetek létrehozását és működtetését indokolja.

A megvalósítás szereplői

- a kistérségi egészségügyi ellátórendszer szereplőinek teljes köre
- települési önkormányzatok

Monitoring

Output indikátorok

- megvalósul az Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer
- csoportpraxisok jönnek létre
- ápolási otthonok jönnek létre

Eredmények

- Egészségügyi ellátás költséghatékonysága javul
- Javul az egészségügyi ellátás szolgáltatási színvonala

Hatások

- Javul a térség lakosságának egészségi állapota

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer kiépítése	Érdi Kistérség	kistérségi	nem becsülhető, tartalomfüggő	

3.3.3. Intézkedés: A szociális intézményhálózat térségi fejlesztése

Az intézkedés célja

- A térség szociális szolgáltatási alanyainak lehető legmagasabb szintű ellátásának biztosítása
- A településeken a jövőbeni ellátási kötelezettség keretébe tartozó feladatok maximális hatékonyságú megszervezése, az ebbe nem tartozó szolgáltatások egyéb csatornákon keresztül történő megszervezése
- Az ellátást biztosító intézményrendszer fejlesztési irányainak kijelölése

Az intézkedés indokoltsága

A várhatóan újjászervezés előtt álló rendszerek nem hagyhatják figyelmen kívül a kiemelt célcsoportokat, amelyek az elkövetkező években (évtizedben) az ellátás fő alanyai lesznek. Két fontos európai és hazai tendencia veendő figyelembe: az egyik az öregedő társadalom, a másik pedig a fogyatékkal élők növekvő számaránya. Ez a két csoport várhatóan meghatározó ellátandó célcsoportot jelent már a közeljövőben is.

Az önkormányzatok feladat-ellátási kötelezettségének változásával, az elhivatottságuk, helyi identitásuk és szervezeti formájukból adódó nagyobb mozgásterük, valamint az egyéb pénzeszközök elérésének lehetősége révén, a szociális területen is egyre komolyabb szerep hárul majd a civil szervezetekre, akik már jelenleg is – akár az önkormányzatokkal szerződéses viszonyban állva – számos feladatot hajtanak végre.

Részben ennek következtében megnő a szociális alapszolgáltatások jelentősége. Ugyanakkor a szakosított intézményi ellátások is várhatóan nagyobb számban fognak magán, illetve non-profit alapú rendszerben működni.

Az ellátórendszer működtetése egyre inkább a társulási formák kialakulását preferálja, miszerint a kisebb települések számára is lehetővé válik egy széleskörű ellátórendszer biztosítása.

Az Érdi kistérség települései között a közös tevékenységek három területre terjednek ki: megállapodás szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatok ellátásáról (családsegítség, házi segítség, támogató szolgálat).

Az intézkedés tartalma

Az önkormányzati feladatkörbe tartozó, a gyermekek számára személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat, valamint a szociális szolgáltatásokat lakosságszám szerint állapítják meg. Az elvárások és meglévő szolgáltatások közötti, települési szinten jelentkező különbségek megoldására helyi tervek és próbálkozások vannak (pl. Érd, 2007-ben kiszervezéssel próbálkozott, ami meghiúsult), de térségi alapon szerveződő együttműködésre lenne szükség. Települési szinten szükséges a szociális ellátórendszer felmérése a hiányosságok feltárása és ezzel a hiányosságok pótlására való felkészülés.

Az intézkedés várható hatása

A települések kötelező ellátási kötelezettségébe tartozó területeken, a szociális szolgáltatásokat igénybevevők számára az ellátás rendszere racionalizált, a lehető leghatékonyabb módon kerül biztosításra. Az intézményrendszer a civil szektorral együttműködve – a társadalmi elfogadottságot jobban érvényesítő módon – térségi szinten oldja meg a feladatait.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Szociális ellátás kistérségi szintű szervezése

3.3.3.1. *Tevékenység: Szociális ellátás kistérségi szintű szervezése*

A tevékenység célja és indoklása:

A demográfiai folyamatok előre vetítik, hogy a jövőben még jobban növekszik a szociálisan rászorult idősök aránya a térség lakosságán belül, így ellátásuk (idősök otthona, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) szintén egyre nagyobb nyomást fog gyakorolni a térség szociális rendszerére. A kistérségű szintű gondolkodásra való áttéréssel, a meglévő adottságok átszervezésével, jól működő minták kistérségi szintre emelésével, a szociális szolgáltatások összehangolásával hatékonyabban biztosíthatóak a szociális alapszolgáltatások. Mindehhez indokolt kistérségi szinten is figyelembe venni az önkormányzatokkal szerződéses viszonyban álló, számos feladatot ellátó non-profit szektort is.

Fejlesztési javaslatok:

A kistérségnek a szociális ellátórendszerre vonatkozó részletes helyzetértékelését és fejlesztési programot javasolt készíttetni, amelyben részletekbe menően elemezni kell a szociális ellátórendszert, beleértve az ellátásra vonatkozó szerződések bonyolult rendszerét is. A programjában tevékenységi szintig elemezni kell a szociális intézményhálózat térségi rendszerben való működtetéséhez szükséges lépéseket és ezen belül a non-profit szervezetekkel való együttműködés lehetőségét.

A feladatellátás ésszerűsítése és hatékonyságának növelése érdekében, javasolt a jelenleg települési szinten önállóan végzett jelzőrendszeres házi segítségnyújtást kistérségi szinten megoldani.

A megvalósítás szereplői:

- a kistérségi szociális ellátórendszer szereplőinek teljes köre
- települési önkormányzatok
- Kistérségi Iroda
- civil szervezetek

Monitoring:

Output indikátorok:

- Kistérségi szinten szervezett szociális ellátások száma

Eredmények:

- Szociális ellátás költséghatékonysága javul
- Bővül/javul a szociális ellátás szolgáltatási színvonala

Hatások:

- Növekszik a térség lakosságának szociális biztonsága

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Érdi kistérség szociális ellátórendszerére vonatkozó részletes helyzetértékelését és fejlesztési program kidolgozása	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	kistérségi	1-2 millió	
	Jelzőrendszeres segítségnyújtás kistérségi működtetése	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	kistérségi		
Települési szint	Fogyatékos személyek gondozóháza	Érd önkormányzat	települési	100 millió	2010
	Szociális intézményrendszer továbbfejlesztése (pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) – non-profit szervezet bevonásával	Érd önkormányzat	települési	300 millió	2010-ig
	Időotthon bővítése, idősök átmeneti otthonának kialakítása	Érd önkormányzat	települési		
	Idősök otthona létesítése	Diósd önkormányzat	települési		

3.3.4. Intézkedés: A kistérség kulturális és aktív szabadidő-eltöltést szolgáló infrastruktúrájának fejlesztése**Az intézkedés célja**

- Tovább fejlődjenek a kulturált szabadidő eltöltés feltételei
- Csökkenjen a települések lakosságának ilyen irányú függése a fővárostól
- A Budapest rekreációs zónájában lévő kistérség települései vonzó célpontok legyenek a főváros lakossága számára, ezáltal a kisebb települések alternatív fejlődési stratégiái is megfogalmazódhatnak

Az intézkedés indokoltsága

Az Érdi kistérség lakosságának szabadidő-eltöltéssel kapcsolatos lehetőségeinek intézményesített formái Budapest közelségéből eredően nagyrészt a fővároshoz kötődnek. Ugyanakkor egyre nagyobb igény mutatkozik arra, hogy a települések lakossága helyben is hozzájusson a kulturális és az aktív, egészséges életmódot segítő szolgáltatásokhoz. A helyi „kulturális gazdaság” fejlődése szemmel látható és bizonyos elemei már (pl. százhalombattai Summerfest, érdi Szepes

Gyula Művelődési Központ programjai) nem csupán a helyi lakosságot szolgálják, hanem rendszeres látogatói vannak a környező településekről és a fővárosból is.

A térségben működő nagyobb kulturális intézmények jelenleg többnyire önállóan szervezik saját és vonzáskörzetük lakossága számára a programokat (színházi előadások, egyéb előadástek, koncertek, gyermekprogramok) és adnak helyet a helyi civil szervezetek által szervezett programoknak. A jelenlegi szervezési metódus szerint minimális, illetve nincs egyeztetés a településeken működő intézmények között a programok összehangolására vonatkozóan ennek megfelelően nincs közös promóció sem. A településeken a szabadidő hasznos eltöltésére alternatívát kínáló civil szervezet programjai (foglalkozásai) is szinte csak település szinten ismertek és döntően helyiek látogatják. Ezek vonzásterülete kiterjeszhető a környező települések lakosságára is.

A településvédelemmel, a hagyományos tevékenységek felelevenítésével foglalkozó civil szervezetek megfelelő támogatottsággal elősegítetik, hogy a kisebb települések megtalálják azt az alternatív fejlődési útvonalat, amely hosszabb távon a táji, települési értékek megőrzésével kínál megélhetést és prosperitást a település számára.

A sport és egyéb aktív szabadidős tevékenységek eltöltésére alkalmas objektumok a városokban állnak rendelkezésre megfelelő színvonalon. A községekben leginkább az iskolai sportlétesítmények, sportpályák (pl. Sportcentrum Diósdon) kínálnak lehetőséget a felnőtt lakosság számára is. Emellett magánberuházásként épült – az elsősorban nem a helyi lakosság számára készült – golfpálya (Diósd), lovastelep (Tárnok) és az egyéb sport, szabadidő központok is.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés keretében javul a kisebb települések kulturális létesítményeinek infrastrukturális és szakmai színvonala. Javasolt ennek érdekében a jelenleginél még nagyobb mozgásteret adni a civil szervezetek számára, amelyek a kisebb költségvetési lehetőségekkel rendelkező önkormányzatokkal együttműködve képesek az intézmények szakmai irányítására. Az intézkedésen belül előtérbe kerül a meglévő kulturális intézmények közötti erőteljesebb kapcsolattartás, ami lehetővé teszi a közös programszervezés mellett a közös PR tevékenységet is. Javasolt, hogy váljon ismertebbé és ezáltal jobban elérhetővé a települések helyi programkínálata a kistérségen belül. Ez vonatkozik a kulturális intézmények rendszeres programjaira csakúgy, mint a települések évenként megtartott szabadtéri rendezvényeire.

Az aktív szabadidő eltöltés feltételének javítása érdekében a települések lakossága által támasztott infrastrukturális igények kielégítése terén egyre inkább annak minőségi aspektusa kerül előtérbe. Ezért indokolt a pályák, az öltözők felújítása, bővítése, ill. a meglévők jó karban tartása, esetenként új, gazdaságilag is fenntartható sportlétesítmények megvalósítása.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés hatásaként növekszik a kulturális intézmények kölcsönös látogatottsága, nő az intézmények kihasználtsága. A kistérség programjai ismertebbé válnak a kistérség határán belül és kívül is. A települési vonzáskörrel rendelkező szabadtéri rendezvények időben és térben összehangolva a tágabb térség turisztikai programkínálatába is beépülhetnek, ezáltal erősítve a

Budapest körül található rekreációs övezet dél-nyugati övezetének belső és kifelé is ható vonzerejét.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- A kistérség kulturális intézményeinek infrastrukturális és programfejlesztése, összehangolása
- A kistérség sportlétesítményeinek fejlesztése, összehangolása, kihasználtság-vizsgálata

3.3.4.1. Tevékenység: A kistérség kulturális intézményeinek infrastrukturális és programfejlesztése, összehangolása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a kistérségi kulturális intézmények, igényekkel harmonizáló fejlesztése, mind infrastrukturálisan, mind pedig a programkínálat tekintetében. Cél a nagyobb fokú együttműködés elérése, annak érdekében, hogy az intézmények kihasználtsága rentábilissá tegye azok működését. A programkínálat bővítésére vonatkozóan már történtek lépések, ugyanakkor a programok „átjárhatósága” csak kisebb mértékben valósult meg.

Nincs közös marketing – ez elsősorban az egyes települések programlehetőségeinek kijánlására korlátozódik és egy-két hónapos, illetve idényszerű rendszerben működik.

A tevékenység nem tartja elsődlegesnek, hogy a kistérség minden kulturális igényt kielégítsen, hiszen ez bizonyos rendezvényeknél nem volna rentábilis, miközben Budapest bőséges intézményi kínálata is biztosítja a hiányzó szükségleteket. Ugyanakkor fontos, hogy a helyi kínálat a lehetőségeknek megfelelően minél változatosabb legyen, akár több helyszínen egyeztetett programstruktúrájában is.

Fontos eleme a kultúrának a hagyományörzés, ami a hagyományos épületegyüttesek megőrzése mellett a tevékenységek felelevenítését és életben tartását is jelenti, amihez számos – ilyen területen működő – civil szervezettel hatékonyan lehet együttműködni.

Fejlesztési javaslatok

A kulturális gazdaság programkínálat bővítésének előfeltétele, hogy legyenek meg azok az intézmények, amelyek alkalmasak azok befogadására és lebonyolítására. A kistérség településeinek mindegyike rendelkezik ilyen típusú intézménnyel, és bár a fenntartásukhoz szükséges források szűkösek, többé-kevésbé el tudják látni feladatukat. Működtetésüket már nem csak az önkormányzat végzi, hanem a civil szervezetek és a piaci szereplők is alternatívát jelenthetnek, és – a tőkeerős vállalatok jelenlétéből adódóan – a szponzorálás lehetősége is adott.

Fontos fejlesztési elem, hogy magasabb szinten történjen az intézmények programjainak összehangolása, kölcsönös megismertetése, s közös fellépés történjen annak érdekében, hogy a térségen belül is megvalósítható programok igénybevételére ne feltétlenül a fővárosba utazzanak a helyi lakosok. Amennyiben a kistérségi kultúrintézmények legalább évi egy-két alkalommal

egyeztetik program-naptárukat, kiderül, hogy milyen program-típusokból van túlkínálat, melyekből van hiány térségi szinten. Az intézmények egymás közötti lehetőségeiknek és felszereltségüknek megfelelően mérlegelhetik, hogy ezek mely településeken valósíthatók meg, milyen médiumokon keresztül történjen meg ezek kölcsönös promóciója.

A finanszírozás kölcsönösen egyeztetett forrásait igénybe véve javasolt egy szezonális kistérségi, illetve annak határán árnyúló programajánló, amely a nyári turisztikai szezonban a helyi lakosság és ide látogató vendégeket, míg a csendesebb téli időszakban a helyi lakosságot szolgálja.

Természetesen több térségi intézmény kölcsönös igénybevétele akkor lehetséges, amennyiben a kistérségen belüli közlekedés infrastrukturális és szolgáltatói háttere tovább fejlődve erre lehetőséget ad.

A tevékenység elválaszthatatlan a turisztikai programkínálat bővítésének céljaitól és eszközeitől, a két terület csak addig különül el, amíg a kínálat vonzereje megáll a települések határán. Lehetőség van azonban arra, hogy kistérségi összefogással az eddig csak települési jelentőségű – elsősorban nyári – rendezvények kinőjék magukat és a környékbeli országos jelentőségű programok mellett, azok kiegészítőjeként vagy kellően megerősödve azok nélkül is megállják helyüket a turisztikai programkínálatban.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- Kistérségi Iroda
- a kistérség kulturális intézményei
- programszervezők
- turisztikai szervezetek
- kulturális tevékenységet folytató civil szervezetek

Monitoring

Output indikátorok:

- Kistérségi programajánló megvalósulása
- A térségi kulturális intézmények programkínálatának összehangolása: feladatmegosztás, közös marketing

Eredmények:

- A kulturális intézmények látogatóinak átjárása nő
- Az intézmények és rendezvényeik látogatottsága nő
- Az intézmények és önkormányzatok összefogásával nagyobb költségvetésű vonzó programok valósulnak meg

Hatások:

- A kistérség programkínálata jobban képes ellensúlyozni Budapest kulturális vonzerejét

- A lakosság jól tájékozott a kistérség kulturális programjairól, nagyobb az esély, hogy részt vesznek rajtuk, miáltal a közösségi élet fejlődik

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Kistérségi kulturális programfüzet ill. programkínálatot tartalmazó alkalmi kiadvány kiadása (helyi lapok mellékleteként)	Kistérségi Fejlesztési Tanács	települési önkormányzatok	kiadás gyakoriságától és a kiadvány minőségétől függ	
Települési szint	Közművelődési és közgyűjteményi intézmények hosszú távú fejlesztési terve	Érd önkormányzata	települési		
	Csuka Zoltán Városi Könyvtár és telephelyeinek infrastrukturális fejlesztése	Érd önkormányzata	települési	150 millió Ft	2010
	Szepes Gyula Művelődési Kp. és telephelyeinek infrastrukturális fejlesztése + bővítéssel multifunkcionális szórakoztató központ kialakítása	Érd önkormányzata	települési	250 millió Ft	2010
	Óvárosi Közösségi Ház korszerűsítése, belső felújítása	Százhalombatta önkormányzata	települési		
	Általános Művelődési Központ fejlesztése, felújítása	Diósd önkormányzata	települési		
	A tárnoki Művelődési Házban kis(szakköri) termék kialakítása	Tárnok önkormányzata	települési		

3.3.4.2. Tevékenység: A kistérség sportlétesítményeinek fejlesztése, összehangolása, kihasználtság-vizsgálata

A tevékenység célja és indoklása

Az Érdi kistérség népességszámának növekedése számos infrastrukturális és szolgáltatásokat érintő fejlesztést indukált az utóbbi időben. A településeken az aktív szabadidő eltöltést lehetővé tevő fejlesztések sok esetben magánérszerű beruházásokon keresztül valósultak meg. A lovaglósport klubok (Tárnok), golf klubok (Diósd) stb. kulturált környezetben várják a kikapcsolódni vágyókat,

azonban a szolgáltatások a magasabb jövedelmű célközönség számára jöttek létre és kevésbé a napi szintű kikapcsolódásra, aktív pihésre vágyó helyi lakosság számára. A közösségi aktív szabadidős infrastruktúra a legtöbb településen megújításra szorul, mert jelen állapotában nem elégíti ki a lakosság sportolásra vonatkozó igényeit.

Az alapinfrastruktúrákon (focipályák, futópályák, öltözők) túl, térségi szinten – annak ellenére, hogy Százhalombatta rendelkezik uszodával – hiány mutatkozik az uszodai szolgáltatás terén. Ezt a hiányt pótolhatná a hatósági, költségvetési és pénzügyi okok miatt késő Érd Városi Uszoda átadása-átvétele és megnyitása. Ugyancsak fontos, hogy a kistérség Budapest közelségében rendelkezzen olyan településnyi vonzáskörzettel rendelkező sportkomplexummal, amely jelentősebb nézői befogadóképességgel fedett és szabad téri pályákkal is rendelkezik, és ami alkalmas térségi, esetleg annál nagyobb jelentőségű versenyek lebonyolítására is.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység fejlesztési javaslatok közé tartozik, hogy a közösségi sportlétesítmények infrastruktúrájának minőségi paraméterei javuljanak és igény szerint bővüljenek minden településen. Indokolt esetben lehetőleg PPP megoldás igénybe vételével – ez azokon a településeken aktuális, ahol nagyobb számú tőkeerős befektető van már jelen – magasabb technikai színvonalat képviselő sportcsarnokok létrehozása is indokolt.

Érden számos fejlesztési elképzelést dolgoztak ki (sportpályabővítés, vízisport-központ, multifunkcionális sportközpont építés), amivel a város kistérségi sportközponti szerepkörét kívánják elérni. Kiemelkedő az évek óta húzódó Városi Sportcsarnok és Uszoda átadása-átvétele, amely ügy megoldása érdekében a városvezetés folyamatos tárgyalásban áll a beruházó képviselőivel (javasolt a kistérség településeit is bevonni). Emellett folyamatban van a Gárdonyi Géza Általános Iskola mellett tanuszoda építése és két további iskola mellé terveznek hasonló beruházást. Az építési és fenntartási költségek, valamint a kihasználtság szempontjai miatt javasolt átgondolni az ilyen típusú (az önkormányzatnak a fenntartás miatt hosszú távon jelentős kiadással járó) fejlesztéseket, hiszen a városi uszoda bőven alkalmas lenne a térség lakossága mellett a kistérség településein (Diósd, Tárnok) működő iskolák úszásoktatásának lebonyolítására is.

Diósdon 2007-ben került átadásra a Sportcentrum két pályája és azok kiszolgáló létesítménye, de még folyamatban van ugyanitt egy új sportcsarnok építése is.

Tárnokon a meglévő infrastrukturális elemek felújítása, fenntartása napirenden van. A településközpontban lévő régi sportpálya területét kiváltva új területen sportcentrum-fejlesztés is a tervek között szerepel.

Érden a város és közvetlen vonzáskörzetét szolgáló sportlétesítmény van tervbe véve. A projekt keretében az M7-es autópálya közelében egy több *szabadtéri* sportpályát (focipálya, atlétikai pályák) magában foglaló, lelátókkal és a szükséges kiszolgáló létesítményekkel ellátott sportcentrum kerülne kialakításra. E sportcentrum alkalmas a legkülönbözőbb szabadtéri sportversenyek, tömegsportrendezvények, valamint kulturális események lebonyolítására.

A két új térségi vonatkozású létesítmény jellegében és célközönségében eltérő sajátosságokkal rendelkezik, tehát kistérségi szinten jól kiegészítik egymást.

A kistérség minden települése célul tűzte ki, hogy a kulturált szabadidő-eltöltés feltételeként a sportolási lehetőségek infrastrukturális háttere jelentősen javuljon. A tervezéskor javasolt figyelembe venni, hogy a szükségleteket helyben vagy a közelben veszik igénybe, a fenntartás költségeit és azt a tényt, hogy a kistérség minden települése, és a szomszédos települések jó része rendelkezik vagy tervez valamilyen hasonló szolgáltatást. Érdeemes a fejlesztéseket összehangolni, egyes esetekben kistérségi szinten végrehajtani, hiszen így elkerülhetőek az alul-, vagy túlhasználatból adódó későbbi gondok. A település igényeit meghaladó létesítmények fejlesztését javasolt csak speciális funkciók és kellő pénzügyi fenntarthatósági megalapozottság mellett végrehajtani.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- helyi nagyobb cégek
- sport klubok
- Kistérségi Iroda

Monitoring

Output indikátorok:

- Megvalósul a kistérség települései sportlétesítményeinek megújítása és indokolt mértékű bővítése
- Működik kistérségi jelentőségű, versenyek szervezésére is alkalmas nagyobb nézői befogadó képességű uszoda és sportcentrum, megépül és működik egy szabadtéri sportkomplexum

Eredmények:

- A települések lakossága magasabb színvonalú kulturált sportolási lehetőségekhez jut hozzá

Hatások:

- A sportolási lehetőségek hozzáférhetősége elősegíti a lakosság általános egészségi állapotának javulását

A finanszírozás lehetséges forrásai: -

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Települési szint	Tárnoki u. - Könyves Kálmán u. telekvégek - Zrínyi u. – településhatár: Multifunkcionális sportközpont és kapcsolódó kereskedelmi és szolgáltató létesítmények kialakításra	Érd MJV önkormányzata	települési	7 milliárd Ft	2010-2013
	Ercsi úti sportpálya bővítése és korszerűsítése	Érd MJV önkormányzata	települési		2009-2011
	Városi Sportcsarnok és Uszoda működésének, megnyitásának elősegítése	Érd MJV önkormányzata	Települési + (kistérségi)		mihamarabb
	Új Sportcentrum továbbépítése (sportcsarnok megépítése)	Diósd önkormányzata	települési		2009-2010
	Új sportpályafejlesztés	Tárnok önkormányzata	települési		2011

3.3.5. Intézkedés: Közrendvédelmi együttműködés**Az intézkedés célja:**

- A települések közbiztonságának növelése
- A közrendvédelemben résztvevők munkájának segítése a helyi, alulról szerveződő kezdeményezések kistérségi szintre emelésével és támogatásával
- A költség-hatékonyan működő, közösségi összetartozást és helyi identitástudatot is növelő civilek munkájának segítése

Az intézkedés indokoltsága:

A települések közterületeinek felügyelete a vagyon és életbiztonság megfelelő szinten tartása, valamint a bűnmegelőzés mindenhol indokolja az intézkedés szükségességét. A nagy és növekvő népességszámból, az új és régi lakosok együttéléséből és a differenciált társadalmi rétegekből adódóan a társadalmi együttélés szabályainak betartása, betartatása igényli a kérdéssel való kistérségi szintű gondolkodást és ehhez a meglévő erőforrások felhasználását.

Az intézkedés várható hatása:

Az intézkedés hatásaként a települések közbiztonsága növekszik, a ráfordítások fajlagos haszna – a racionálisabb, közös fenntartásban, ill. együttműködésben végzett feladatokból adódóan – megnő. A társadalmi elfogadottság és együttműködés erősödik a lakosság körében.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Közrendvédelmi együttműködés kistérségen belüli fejlesztése

3.3.5.1. Tevékenység: Közrendvédelmi együttműködés kistérségen belüli fejlesztése**A tevékenység célja és indoklása:**

A tevékenység célja a kistérségi együttműködések adminisztratív, szervezési és összehangoló előnyeinek kihasználása a közrendvédelem területén belül. Mindehhez a meglévő helyi és térségi erőforrásokat kell felhasználni, amelyek segíthetik az ilyen irányú törekvéseket.

A kistérség alapadottságait meghatározza, hogy a rendőrkapitányság Érden található, amely felettes szerve Diósd, Tárnok és Százhalombatta rendőrőrsének. Érden a hatékony bűnmegelőzés érdekében a közelmúltban kialakított Körzeti Megbízotti Iroda (KMI) rendszert építettek ki és a város- és alközpontokon KMB irodákat létesített (Bem tér, Érdliget).

Fejlesztési javaslatok:

A rendőrőrsök, a KMB irodák, az önkormányzatok és a civil szerveződések (településenként a polgárőrségek) együttműködése. Javasolt továbbá a rendőrség munkáját segítő, hatékony település-közbiztonsági növelő tevékenységet végző civil szerveződések kistérségi szintű támogatása, tevékenységük összehangolásának ösztönzése, népszerűsítése. Törekedni kell a párhuzamosságok kiszűrésére és ezzel a források elaprózódásának megakadályozására.

A megvalósítás szereplői:

- települési önkormányzatok
- Kistérségi Iroda
- Érdi Rendőrkapitányság
- Diósd, Tárnok és Százhalombatta rendőrőrsői
- Körzeti Megbízotti Irodák
- Települési civil szerveződések (polgárőrség)

Monitoring:**Output indikátorok:**

- Bűnesetek számának csökkenése
- Polgárőrök száma

Eredmények:

- A tevékenység hatására szervezettebb és jól működő rendszer

- Kistérségi összefogó erő megjelenik a közrendvédelem területén
- Együttes pályázási lehetőségekre ad lehetőséget a kistérségi szintű összefogás

Hatások:

- Növekvő közbiztonság
- Lakossági életminőség javulása

A finanszírozás lehetséges forrásai:**Projektelképzelések, projektek:**

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Bíróság és Ügyészség létesítése	Érd MJV Önkormányzata	kistérségi	1,5 milliárd	2010-ig
	A rendőrség és a polgárőrség együttműködésének segítése a hatékonyabb bűnmegelőzés érdekében	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	kistérségi		
	A települési polgárőrségek együttműködésének segítése	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	kistérségi		

3.3.6. Intézkedés: A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése és a térségi együttműködések fejlesztése**Az intézkedés célja**

- A települések és a kistérség szervezeti-működési hatékonyságának növelése a gyors és naprakész információáramlás háttérének biztosításával.

Az intézkedés indokoltsága

A versenyképesség egyik fontos eleme a terület imázsa, melynek alakításában jelentős szerepet kap a kommunikáció. Az elektronikus és írott médiában való megjelenés a térségmarketing fontos elemévé válhat gazdasági és turisztikai területen egyaránt. A települések egyedi kínálatának összehangolásával a kistérség lehetőségei teljes komplexitásukban jelenhetnek meg az érdeklődők előtt.

Az internetes tartalomszolgáltatás azonban nem csak marketingeszköz, hanem a modern közigazgatás rendkívül fontos része. Az önkormányzati adatvagyon közérdekű részének Interneten való megjelenítésével mindenki számára elérhető és hasznosíthatóvá válik, hozzáférhetővé tehető a kormányzati és önkormányzati működésre, döntésekre vonatkozó adatok, információk. Kistérségi összefogás keretei között integrálhatók az elektronikus ügyintézés moduljai is, melyeket így azon települések lakosai is hasznosíthatnak, ahol ezek bevezetésére

forráshiány miatt csak később kerülhetne sor. Ezzel a fejlesztés és a fenntartás is költséghatékonyabbá válik.

Az intézmények közötti együttműködés, kooperáció elősegíti a szolgáltatások összehangolását, tapasztalatcserét, együttműködést és a gazdaságos fenntartást. Az intézményközi és lakosság felé irányuló kommunikáció fejlesztéséhez a kistérségi információs portál megfelelő háttérrel nyújthat.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés keretén belül ki kell dolgozni a térségi hatékony, gyors és összehangolt információáramlás háttérét. Ennek egyik alapja a kistérség településeinek honlapjai és a települési televíziók, melyek a térségi információk bázisát képezik. A weboldal kapcsolódási pontokat kell, hogy tartalmazzon a már létező tematikus oldalak egy részéhez (települések, ipari parkok), egyben a kistérségi marketing fontos részét képezi. A honlap elősegítheti az intézményi szolgáltatások összehangolását, kommunikációs csatornát képez a civil szféra irányába, növeli az ügyintézés hatékonyságát és felgyorsítja azt.

A térségben működő televíziók műsorai szintén az információszolgáltatás fontos elemét képezik, az intézkedésen belül ezek teljes térségi szintű vételét is szükséges biztosítani.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés elősegíti a több települést érintő szolgáltatások területi összehangolását, ösztönzi a civil társadalom aktív részvételét a döntési folyamatokban, hozzájárul a partnerség erősítéséhez. A térségmarketing pedig lehetővé teszi a még alulhasznosított potenciálok kiaknázását.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Kistérségi elektronikus média kialakítása a települési médiumok együttműködésének ösztönzése
- Nemzetközi és belföldi kapcsolatok kistérségi együttműködésben történő fejlesztése
- Civil szervezetekkel való együttműködések ösztönzése

3.3.6.1. Tevékenység: Kistérségi elektronikus média kialakítása a települési médiumok együttműködésének ösztönzése

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a kistérség településein a működési hatékonyság növelése és a társadalmi kohézió erősítése az információs csatornák fejlesztésével.

A kistérségben helyi televízió Érden és Százhalombattán (Halom TV) is sugároz. A Halom TV adását online is lehet követni honlapján keresztül. Műsoraiban a tágabb térség eseményeivel, történéseivel is foglalkozik. Sugárzott formában vételi körzete 10-15 km, kábelhálózaton is fogható a kistérségből Diósd, Érd MJV, Százhalombatta, Tárnok településeken, optikai kábeleken

összeköttetésben állnak Dunaújváros, Székesfehérvár és Veszprém településekkel, melyekkel napi hírműsort készítenek.

Az internetes tartalmak fejlesztése az önkormányzatok vonatkozásában fontos feladat; a kistérség önkormányzatai rendelkeznek honlappal, de ezek nem mindegyike használja ki kellőképpen az interaktivitás lehetőségét. Az internetes tartalomszolgáltatás eszköze a weblap, amely információt közöl, és lehetővé teszi az interaktivitást is, ez által biztosítva a lakosság közéletben való aktív közreműködésének lehetőségét, helyi civil szervezetek bevonását az új véleménynyilvánítási formák meghonosításával. Az interaktivitás elősegíti a kistérségi társadalmi szervezetek közötti együttműködést és véleménycserét, valamint lehetővé teszi a széleskörű társadalmi részvételt a programok kialakításában és megvalósításában.

Az Interneten való megjelenés, tartalomszolgáltatás komplex, aktív térségmarketinget is lehetővé tesz, mellyel elősegíthető a kistérség idegenforgalmának növekedése és melyet az EU is megfogalmazott elvárásai között az eEurope2005 programjában.

A weboldalak ezen túl hozzájárulhatnak a térségi vállalkozók ismertségének, ez által forgalmának növekedéséhez, a potenciális beruházók, befektetők pedig célirányosan tájékozódhatnak a kistérség adottságairól. A weboldalakon kialakításra kerülő nyilvános címtárak mellett linkekkel a nyilvános országos ágazati címtárakhoz lehet kapcsolódási pontokat lehet létrehozni.

Fejlesztési javaslatok

- A térségben működő **televíziók** egyes **adásainak átvétele-átadása**, mellyel biztosítható, hogy a kistérséget érintő információk a teljes kistérség területén foghatók legyenek. Később, amennyiben erre megalapozott igény merül fel, egy magasabb szintű együttműködés keretében közös kistérségi televízió működtetésére kerülhet sor.
- **Közhasznú információk internetes megjelenítése**, az Érdi kistérség internetes honlapjának létrehozása, a létező honlapok portálrendszerre való összekapcsolása és a portálok működtetési és szervezeti kereteinek kialakítása. A portálrendszerre való összekapcsolással elérhető, hogy átlátható és könnyen kezelhető infokommunikációs infrastruktúra alkalmazási csomag jöjjön létre, amely csatlakoztatható a felsőbb szintű (megyei, nemzeti) kormányzati rendszerekhez.

A rendszer működtetése javasolt a már létező, településenként önállóan kialakított rendszerek összekapcsolásával, melyhez az egyes egységek egymással való kompatibilitása rendkívül fontos.

- A honlapokon mindenképpen jelenjenek meg a következők:
 - a kistérség fejlesztésével kapcsolatos dokumentumok
 - települési szinten túlnyúló hatáskörű intézmények, közművek és egyéb szervezetek szolgáltatásai,
 - pályázatok
 - vállalászási adattár

- civil adattár
 - gazdasági ingatlan kataszter
 - kulturális-idegenforgalmi információk
 - hírlevél
 - fórum
 - elérhetőség
- **Település és térségmarketing.** Célszerű a kistérség oldalán egységesen megjeleníteni az idegenforgalmi, gazdasági információkat.
 - Szerepeljen a térség és a települések történelme, nevezetességei, kulturális és sport lehetőségei, szállás- és vendéglátóhelyei, eseményei, rendezvényei (eseménynaptár), idegenforgalmi térképe.
 - A kistérségi oldalon térítésmentesen lehetővé kell tenni a térség civil szervezetei és vállalkozói számára a megjelenést (elérhetőség, tevékenység, saját weboldalra hivatkozás elhelyezése).
 - Befektetői információk rendszerezett megjelenítése, befektetői ingatlan-kataszter hozzáférhetővé tétele. Ezt követően központi gazdaságfejlesztő szervezetek (pl. Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, Kereskedelmi és Iparkamara, ITD) adatbázisaiban, honlapján hivatkozás elhelyezésének kezdeményezése.
 - **Levelezés, ügyfél-fórum** lehetőségének biztosítása. A lakosságot tájékoztató rendszerek mellett fontos, hogy interaktív, párbeszédés rendszer is kialakításra kerüljön (fórum) és fontosnak ítélt kérdésekben véleménynyilvánító szavazás indítására legyen lehetőség. A lakossági igényektől függően kistérségi hirdetőfal is működtethető.

A megvalósítás szereplői

- kistérségi társulás
- önkormányzatok, intézmények
- közszolgáltatók
- civil szervezetek
- vállalkozások

Monitoring

Output indikátorok:

- 1 db kistérségi honlap kialakítása

Eredmények:

- információs szolgáltatás
- aktív településmarketing

Hatások:

- tájékozottság növekedése
- idegenforgalom, gazdasági élet fellendülése
- lakossági részvétel fokozódása a közügyekben

- hatékony és gyors intézményközi együttműködés
- költségcsökkentés

A finanszírozás lehetséges forrásai

- IHM pályázatok
- regionális pályázatok

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	A kistérségben működő helyi televíziók adásainak átadása-átvétele	érintett önkormányzatok	kistérségi	a műsorok készítőitől, szolgáltatótól függően változó	2009
	Kistérségi portállal kapcsolatos követelményrendszer (tartalom, biztonság, hozzáférés) kidolgozása és a technikai megvalósítás	kistérségi társulás	kistérségi	20-50 millió Ft	2009

3.3.6.2. Tevékenység: Nemzetközi és belföldi kapcsolatok kistérségi együttműködésben történő fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása:

A tevékenység célja a kistérség települései által eddig kiépített nemzetközi kapcsolatok kistérségi szintre emelése, az eddig elsősorban informális, kulturális, oktatási és sport területre korlátozódó jelleg kistérségi szintű együttműködésre, tapasztalatcserére épülő fejlesztési irányának kialakítása, valamint a belföldi, más kistérséggel való együttműködés (kapcsolat-kiépítés) ösztönzése. A kistérség az eddig meglévő kapcsolatok kiaknázásával és újak kialakításával számos területen érhet el eredményeket (pl. befektetés-ösztönzés, iskolai csereprogramok) és elősegíthetik a kistérségi szinten megoldható feladatok terén a kapcsolati körben már meglévő tapasztalatok átadását-átvételét.

Fejlesztési javaslatok:

Az egyes települések külkapcsolatainak kiterjesztése a kistérségre, és ezen a szinten elsődlegesen az együttműködésre, tapasztalatcserére épülő fejlesztési irány kialakítása és fejlesztése. A javaslat tartalmazza továbbá ezen irányhoz a kistérségi szinten történő további, önálló kapcsolatépítést (nemzetközi és hazai kistérségi körben) is.

A megvalósítás szereplői:

- települési önkormányzatok

- Kistérségi Fejlesztési Tanács
- Kistérségi Iroda
- testvérvárosok

Monitoring:*Output indikátorok:*

- Kistérségi szintű külkapcsolatok száma
- Más hazai kistérségekkel kialakított kapcsolatok száma

Eredmények:

- A számos kistérségi szintű kapcsolat eredménye, hogy növekszik a tapasztalatszerzési lehetőség, ami végső soron különböző területeken és ágazatokban az egész kistérségre kedvező hatást gyakorol.

Hatások:

- Kistérségi szintén végzett tevékenységek hatékonyságának fejlődése

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Megállapodások kötése a nemzetközi és belföldi kapcsolatok kistérségi fejlődése érdekében	Kistérségi iroda	Kistérség települései		folyamatos

3.3.6.3. Tevékenység: Civil szervezetekkel való együttműködések ösztönzése**A tevékenység célja és indoklása:**

Számos intézkedésben és tevékenységben szerepel a non-profit szektor, ami indokolja, hogy szerepük és munkájuk a területfejlesztésben megfelelő hangsúlyt kapjon. A tevékenység célja, a civil szektorral történő önkormányzati együttműködés növelése, valamint a civilek közti tapasztalatátadás kistérségi szintű segítése. A tevékenységet indokolja egyrészt az eddigi önkormányzati-civil együttműködések eredményességének szintje, másrészt az, hogy a non-profit szektoron belül nincs meg a lehetőség az aktív civilek számára az egymással való találkozásnak, kooperációnak.

Fejlesztési javaslatok:

Az önkormányzati (jövőben esetleg kistérségi) és egyéb támogatásban részesülő, aktív kistérségi civil szervezetek adatbázisának létrehozása (alapadataik, elérhetőségük és aktivitásukat igazoló, legalább az utolsó két évben végzett közhasznú tevékenységük ismertetése), és annak az elkészülő kistérségi honlapon elérhetővé tétele. Javasolt továbbá évenként előadásokkal,

projektbemutatókkal színesített Civil napot tartani, ahol a kistérség civil szervezetei lehetőséget kapnak egymás megismerésére.

A megvalósítás szereplői:

- Kistérség civil szervezetei
- Kistérségi Iroda
- települési önkormányzatok

Monitoring:

Output indikátorok:

- évenként megrendezésre kerülő Civil Nap, és az azon megjelenő civil szervezetek száma
- elkészülő civil adatbázis

Eredmények:

- növekszik az együttműködés a civilek között
- hatékonyabbá válik a civil és önkormányzati szektor közötti együttműködés

Hatások:

- A civil szektor erősödése hozzájárul a helyi közösségi élet és összetartás fejlődéséhez. A civil-önkormányzati együttműködések hatása lehet a tevékenység lakossági elfogadottságának növekedése és az önkormányzati bürokrácia csökkenése.

A finanszírozás lehetséges forrásai:

- Nemzeti Civil Alap

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Civil adatbázis létrehozása	Kistérségi Iroda	kistérségi		Azonnali (évenkénti frissítés)
	Kistérségi Civil Nap megrendezése	Kistérségi Iroda	kistérségi	Hely és infrastruktúra biztosítása	évenként

3.4. IV. PRIORITÁS: FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

3.4.1. Intézkedés: Gazdasági-logisztikai funkcióra szánt területek hasznosításra történő előkészítése és térségi szintű menedzselése

Az intézkedés célja

- Befektetők vonzása a kistérségben rendelkezésre álló, telephelyként hasznosítható szabad területeire
- A befektetési környezet (műszaki és humán infrastruktúra) javítása a kistérségben
- A kistérség, mint befektetési célterület ismertségének növelése befektetői körökben,
- A befektetés-ösztönzés hatékonyságának javítása
- A magasabb hozzáadott értéket termelő minőségi befektetések arányának növelése

Az intézkedés indokoltsága

Az Érdi kistérség kedvező fekvése és közlekedéscsopordrajzi adottságai ellenére nem tudta olyan mértékben kihasználni tőkevonzó potenciálját, mint a szomszédos agglomerációs területek. A kistérségben alig épültek ki azok az infrastrukturálisan előkészített területek, melyek a befektetők vonzására alkalmasok (csak Százhalombattán jött létre ipari park). A befektetőkért folytatott versenyben az Érdi kistérség versenyhátrányba került, miközben Érd, Tárnok és Százhalombatta is rendelkezik jelentős nagyságú, s kedvező fekvésű szabad telephelykínálattal, csak Diósd lehetőségei korlátozottabbak.

A jelentős úthálózat-fejlesztések (M0, M6) eredményeként a tőke érdeklődése megnövekedett a térség iránt, melyet bizonyít, hogy a Százhalombattai Ipari Parkban elfogytak az értékesíthető területek. Ezen élénkülő érdeklődés minél jobban előkészített kihasználása e települések további fejlődésének alapfeltétele.

A kistérség településeinek hasznosítandó területei jelentős rendezési vonatkozású átalakításokat (belterületbe vonás, átminősítés, tulajdonba vétel, területösszevonás stb.) és infrastrukturális előkészítést igényelnek. A kistérség kijelölt fejlődési irányából eredő megcélzott befektetői kör tevékenysége (*ipar, logisztika, innovatív vállalkozások*) speciális területi előkészítést igényel, a lehető legmagasabb infrastrukturális előkészítettséggel.

A kistérség versenyképességének javítása érdekében indokolt a kijelölhető területek térségi szintű menedzselése, egységes megjelenése. Térségi érdek, hogy a befektetők ne az ország egyéb részein keressenek letelepedésre alkalmas területet, ha egy kiszemelt terület az Érdi kistérségben nem bizonyul megfelelőnek, hanem a térségben maradjanak, annak határain belül keressenek tovább.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés keretében a betelepülő vállalkozások számára megfelelő telephelykínálatot biztosító új, infrastruktúrával előkészített ipar- és logisztikai területek kialakítása, továbbá a meglévő gazdasági hasznosítású területek infrastruktúrájának és szolgáltatásainak a piaci igényeknek megfelelő folyamatos fejlesztése javasolt. Az ipar- és logisztikai területek fejlesztése, piacképességének növelése magában foglalja az információk, térségi fejlesztési elképzelések összegyűjtését, stratégiai fejlesztési elképzelések kidolgozását, *a tulajdonviszonyok rendezését, valamint az iparterületek infrastrukturális előkészítését.* A gazdasági célra hasznosítható terület növelése érdekében szükség van bizonyos ingatlanok belterületbe vonására, átminősítésére, ami egyébként a kistérségre jellemző betelepülési tendencia miatt a lakás célú hasznosítás érdekében is elengedhetetlenül fontos. Indokolt a belterületbe vont területek funkciójának átminősítése, illetve bizonyos esetekben (ipari park bővítése) a tulajdonviszonyok rendezése is (területvásárlás). Az intézkedés fontos ismérve, hogy a fejlesztésre szánt területek minél kompaktabb módon helyezkedjenek el, ami lehetővé teszi, hogy a terület előkészítése gazdaságilag minél költségkímélőbb bonyolódjon le.

Az intézkedés keretén belül az önkormányzatok beavatkozási lehetősége az újonnan megnyíló fejlesztési területeken kiemelkedő. Terület előkészítési, értékesítési stratégiájuk a településre és a tágabb térségre gazdasági következményekkel jár és ezzel életminőségre vonatkozó hatása is van. A sikeres marketing tevékenységhez elengedhetetlenül szükség van a kistérség településeinek jelenleginél magasabb szintű együttműködésére. A befektetés-élénkítés érdekében olyan eszközt javasolt alkalmazni, amely alkalmas a potenciális befektetői célcsoportok figyelmének felkeltésére a kistérség iránt, és információs anyagával konkrét befektetési lehetőségek felé irányítja azokat. Ennek szellemében javasolt a Kistérségi Iroda koordinálásával az Érdi kistérség gazdasági ingatlan kataszterének – a kistérség ipari és szolgáltató tevékenységre hasznosítható, e célra kijelölt ingatlanok nyilvántartásának – elkészítése illetve elkészíttetése. A gazdasági ingatlan kataszter a befektető- és partnerkeresés eszköze. A kataszter elkészítésével, a potenciális célcsoportok felkutatásával és konkurenciavizsgálattal indulhat el egy komolyabb hatású *térségi marketing tevékenység.* A marketingtevékenység során a térség egyediségét, a térségre leginkább jellemző, helyi adottságokat és a jellegzetes helyi termékeket kell népszerűsíteni. Különösen ki kell emelni, hogy az M6 autópálya megépülésével a kistérség logisztikai helyzete kedvezőbbé vált, és a sztráda mentén számos új iparterület/kereskedelmi és szolgáltató tevékenységre hasznosítható terület kialakítására nyílik lehetőség.

Az intézkedés várható hatása

A fejlesztések eredményeképpen tovább nő a kistérség tőkevonzó képessége, növekszik a betelepülő vállalatok száma, a kistérség befektetői csoportok körében való ismertsége.

A rendelkezésre álló telephelyek magasabb szintű infrastrukturális előkészítettségének és a telephelyek kiajánlásával foglalkozó élénkebb, célirányosan folytatott marketing tevékenység hatására igényesebb, jellemzően magasabb hozzáadott értéket termelő, fejlettebb technológiát alkalmazó, korszerűbb menedzsment módszereket és munkakultúrát meghonosító vállalkozások telepedhetnek meg tartósan a kistérségben. A hatékonyabb telephelymarketing hatására

megvalósuló befektetések eredményeképpen a helyi magasan kvalifikált lakosság egyre nagyobb hányadban vállal helyben munkát, így mérséklődik az ingázók aránya. Az újonnan betelepült vállalatok egyrészt új munkahelyeket teremtenek, másrészt beszállítói és kooperációs lehetőségeket jelentenek a helyi kis- és középvállalkozások számára. Ezzel összefüggésben megnövekszik az önkormányzatok jövedelme, ami a lakosság életminőségének javítására, a közszolgáltatások fejlesztésére fordítható.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Gazdasági-logisztikai hasznosításra szánt területek rendezési vonatkozású átalakítása
- Hasznosításra szánt területek specializált infrastrukturális fejlesztése – különös tekintettel a logisztikai és innovatív tevékenységekre
- Kistérségi gazdasági ingatlan kataszter készítése
- Gazdasági jellegű marketing tevékenység folytatása

3.4.1.1. Tevékenység: Gazdasági-logisztikai hasznosításra szánt területek rendezési vonatkozású átalakítása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a kistérség ipari, logisztikai és szolgáltató telephelykínálatának bővítése új telephelyek kijelölésével és a területek tulajdonviszonyainak rendezésével, ami kedvezőbb feltételeket teremt a működő tőkebefektetések realizálásához. Prioritást élvez az M6 autópálya (mely a Baltikum és az Adria között húzódó, a TEN hálózat [V. C. Helsinki folyosó] részét képező nemzetközi közlekedési folyosó része) és az M7 autópálya (mely a Kijev-Trieszt között húzódó, a TEN hálózat [V. B. Helsinki folyosó] részét képező nemzetközi közlekedési folyosó része) mellett a befektetők számára megnyíló, logisztikailag rendkívül kedvező fekvésű, felértékelődő területek.

A kistérség gazdasági-logisztikai hasznosításra szánt területeinek egy jelentős része több személy, vagy szervezet magántulajdonában van, ami megnehezíti a területhasznosítást. A tulajdonviszonyok rendezésével és a szükséges átminősítések, belterületbe vonások elvégzésével lehetőség nyílik ezen területek mind gazdasági-logisztikai, mind lakás célú hasznosítására.

A tevékenység elsődleges célja a befektetések számára rendezett tulajdonviszonyokat kínáló potenciális befektetési területek kínálása. A telephelykínálat bővítése természetesen egyaránt jelenti a barna- és zöldmezős területek hasznosítását.

Fejlesztési javaslatok

Új településszerkezeti és településszabályozási terv a kistérség csaknem valamennyi településére készült, illetve kidolgozásuk folyamatban van. Amennyiben az önkormányzatok újabb, a tervekben átminősítésre nem kerülő ipari-logisztikai hasznosítású területeket kívánnak kijelölni, a tervek módosítása szükséges, aminek tervezési költségvonzata van.

A tulajdonviszonyok rendezése azon területek esetében szükséges, ahol a gazdasági-logisztikai célú fejlesztéseknek akadályát jelentik a vegyes tulajdoni viszonyok. A területek több tulajdonossal

folytatott eladási tárgyalásai, az ingatlan megvásárlásának folyamata (átírások), a mezőgazdasági művelésből való kivonás mind hosszadalmas és bonyolult adminisztrációs folyamatokat jelenthetnek. Ezek a feltételek a lehetséges beruházókat elriasztják, és inkább kevesebb egyezkedéssel, adminisztratív akadállyal, idővesztéssel járó telephelyet keresnek beruházásaikhoz.

Egyik megoldásként az önkormányzat területvásárlása jelentkezik. Önkormányzati forráshiány esetén alternatívát a magántulajdonosok és az önkormányzat közötti szerződéses jogviszony kialakítása jelent, amely egyrészt biztosítja, hogy a jelenlegi tulajdonosok érkei ne sérüljenek, másrészt viszont lehetővé teszi, hogy a beruházó felé egységes és visszavonhatatlan ajánlatot lehessen tenni. Ezekben a szerződésekben előre rögzíteni kell az eladási feltételeket, például az eladási ár minimumát és maximumát is.

Fontos, hogy a gazdasági-logisztikai hasznosításra potenciálisan rendelkezésre álló területeket az önkormányzatok szabályozással „levédjék” tehát az ilyen jellegű hasznosításra hosszútávon biztosítsák.

Érd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 002/2009. (I.13.) KGY. Határozatában az Integrált Városfejlesztési Stratégia végrehajtásával kapcsolatos feladatok szakszerű ellátására megalapította a 100%-ban önkormányzati tulajdonú Érdi Városfejlesztési és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot. Az Érdi Városfejlesztési Kft. a gazdasági-logisztikai hasznosításra szánt területek előkészítésével, kiajánlásával, menedzselésével kapcsolatos feladatok ellátását is végzi. Feladata a megvételre kijelölt ingatlanok megvásárlása, a terület-előkészítési munkák irányítása, az ingatlan- és közterület-rendezéssel kapcsolatos feladatok ellátása, irányítása, valamint az Önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes létesítmények esetében a beruházói feladatok ellátása.

Százhalombatta is tervezi Városfejlesztő gazdasági társaság alapítását a városfejlesztési projektek koordinálására, a város üzemeltetésével, fejlesztésével, intézmények felújításával kapcsolatos feladatok ellátására, az önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes létesítmények esetében a beruházói feladatok ellátására. 2008 végén az önkormányzat Batta Holding Kft. néven kívánt társaságot létrehozni, de Százhalombatta Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2008.december 16-án visszavonta a Batta Holding Kft. alapítására vonatkozó korábbi határozatát.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- tulajdonosok
- a kistérség vállalkozásai
- potenciális befektetők
- Kistérségi Iroda
- Érdi Városfejlesztési Kft.

Monitoring**Output indikátorok**

- A kistérség településeinek szabályozási terveiben kijelölt gazdasági-logisztikai hasznosítású területek nagysága nő
- A hasznosításra szánt területek koncentrációja nő
- Önkormányzatok iparterület használat tárgyában kötött szerződéseinek, területvásárlásainak száma nő

Eredmények

- Javulnak az infrastruktúrával ellátott ipar- és logisztikai területek kialakításának és ezáltal a befektetők vonzásának feltételei
- Új befektetések érkeznek a területekre
- Nő a befektetéseken belül a magas hozzáadott értéket termelő innovatív beruházások aránya

Hatások

- Korszerűbb gazdasági szerkezet alakul ki a kistérségben: nő a szolgáltató szektor és az innovatív gazdasági ágazatok súlya
- A kistérségben kiegyenlítődnek a gazdasági fejlettségben meglévő területi különbségek
- Jelentősen nő a kistérségben termelt hozzáadott érték
- Nőnek a kistérségben a jövedelmek

A finanszírozás lehetséges forrásai

- önkormányzati költségvetés
- jelenlegi területtulajdonosok befektetései
- ingatlanfejlesztők befektetései
- hitel

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoporthoz	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Érd Város és térsége gazdasági potenciáljának erősítése – kereskedelmi szolgáltató övezet létrehozása	Érdi Városfejlesztési Kft. Érd MJV önkormányzata	települési szint	1,5 milliárd Ft	
Települési szint	Érd – Budapest XXII. kerület: A meglévő nagytérenyi (Budapest, XXII. kerület) Harbor Park logisztikai bázis bővítése érdi területen további beruházásokkal az M6. autópálya második ütemben kiépülő (M0-Érdi tető) szakaszánál	Érdi Városfejlesztési Kft.			
	Százhalombatta: Önkormányzati földterület vásárlás az Ipari Park bővítése érdekében	Százhalombatta Város Önkormányzata	települési szint		
	Tárnok: M7 melletti gazdasági terület kialakítása	Tárnok Önkormányzata			

3.4.1.2. *Tevékenység: Hasznosításra szánt területek specializált infrastrukturális fejlesztése – különös tekintettel a logisztikai és innovatív tevékenységekre*

A tevékenység célja és indoklása

A programban megfogalmazott általános gazdaságfejlesztési célok (korszerű, magas hozzáadott értéket termelő ágazatok arányának növelése, területileg kiegyensúlyozott fejlődés) elérésének elengedhetetlen előfeltétele, hogy a kistérség olyan telephelykínálattal rendelkezzen, amely képes kielégíteni a vonatkozó befektetői igényeket. Tudatos infrastrukturális vonatkozású fejlesztések szükségesek ahhoz, hogy az úthálózat-fejlesztésből adódó erősödő tőkevonzása nagyságrendjét és tevékenységét tekintve is a hosszú távú céloknak megfelelő orientáltságú legyen.

Az Érdi kistérség gazdasági hasznosításra szánt területei között vannak kiépítetlen, illetve hiányos infrastruktúrájú területek, melyek infrastrukturális fejlesztése a befektetők vonzásának hatékony eszköze. A közüzemi hálózatok telekhatárig történő kiépítését általában a befektetők elvárják, az ipar és logisztikai területek belső út- és közműhálózatának kiépítése azonban már a beruházó feladata.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében a kistérség ipari és magasabb hozzáadott értéket tartalmazó logisztikai (csomagolás, disztribúció stb.) kereskedelmi/szolgáltató célra hasznosítható ingatlanjainak infrastrukturális fejlesztése (fizikai, kommunális és távközlési infrastruktúra kiépítése) valósul meg. A fejlesztések ütemezésének megfelelően a tevékenység tartalmazza az önkormányzatok által ipari fejlesztésre szánt, a települési rendezési tervekben kijelölt és tulajdonjogilag előzetesen rendezett területekre vonatkozóan a műszaki tervek elkészítését: engedélyezési, kiviteli tervek, beépítési terv javaslat.

A tervezett ipari parkok területén legalább egy 20 ha-os, infrastruktúrával ellátott területet szükséges kialakítani, amire az ipari park cím megszerzésére vonatkozó 186/2005. (IX.13.) kormányrendelet kötelezi a tulajdonost. Az ipari park cím elnyerésének egyéb feltételei közé tartozik, hogy a területen legalább 5, összesen min. 100 főt foglalkoztató vállalkozás működjön, illetve rendelkezzen a betelepülésre vonatkozó szerződéssel. (Az ipari parki cím megszerzésétől számított 5 éven belül a pályázó vállalja a betelepülő vállalkozások számának megduplázását, valamint a foglalkoztatottak megötszörözését.) Az ipari parkra megvalósíthatósági tanulmány elkészíttetése szükséges, valamint szükséges támogató nyilatkozatok beszerzése a helyi önkormányzattól, valamint az illetékes regionális, megyei és kistérségi fejlesztési tanácstól.

A beruházások első ütemének megvalósítása terület-előkészítési, tereprendezési, építészeti kivitelezési, műszaki felügyeleti, projektmenedzsment és projektkontroll feladatokat foglal magába. Már az infrastrukturális beruházásokkal párhuzamosan meg kell kezdeni a terület betelepítése érdekében a befektetés-ösztönzési marketing tevékenység folytatását, (Isd 3.4.1. 4. Tevékenység)

A fejlesztésekkel kapcsolatos feladatokat (beleértve a marketing feladatok elvégzését is) a települési önkormányzatok, vagy az iparterület fejlesztésére létrehozott menedzsment szervezet látja el.

A megvalósítás szereplői

- fejlesztési területtel rendelkező önkormányzatok
- területtel rendelkező magánszemélyek és vállalkozások
- ingatlanfejlesztők
- ipari park menedzsment szervezete
- műszaki tervező és műszaki ellenőr vállalkozások
- kivitelező vállalkozás
- Érdi Városfejlesztési Kft.

Monitoring

Output indikátorok

- Nő a kistérség területén a közművel ellátott ipar és logisztikai területek nagysága
- Nő az ipar- és logisztikai területek fizikai (közúti) infrastruktúra általi feltártságának mértéke
- Nő a munkahelyek száma

Eredmények

- Jelentős működő tőke beruházások valósulnak meg
- A betelepülő nagyobb vállalkozások további beruházókat vonzanak a térségbe

Hatások

- A beszállítói kapcsolatok erősödnek
- Korszerűbb gazdasági szerkezet alakul ki a kistérségben: nő a szolgáltató szektor, a logisztikai tevékenység és az innovatív gazdasági ágazatok súlya
- A kistérségben kiegyenlítődnek a gazdasági fejlettségben meglévő területi különbségek
- Jelentősen nő a kistérségben termelt hozzáadott érték
- Nőnek a jövedelmek a kistérségben
- Csökken a nagyobb távolságra naponta ingázók száma

A finanszírozás lehetséges forrásai

- önkormányzatok költségvetése
- vállalkozói tőke

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költség (Ft)	Megvalósítás időtávja
Települési szint	Inkubátorház létesítése innovatív vállalkozások számára	Érdi Városfejlesztési Kft. Érd MJV Önkormányzata	települési	1,5 milliárd Ft	
	Érd – Budapest XXII. kerület: A meglévő nagytérenyi (Budapest, XXII. kerület) Harbor Park logisztikai bázis bővítése érdi területen	Érdi Városfejlesztési Kft. Érd MJV Önkormányzata, Budapest XXII. ker. önkormányzat	települési		

3.4.1.3. Tevékenység: Kistérségi gazdasági ingatlan kataszter készítése**A tevékenység célja és indoklása**

A gazdasági-logisztikai területek betelepítésének feltétele a lehetőségek ismertetése a megcélzott befektetői körökkel. Az Érdi kistérségben e tevékenység korábban egyedileg (településenként, illetve kizárható területenként) történt. Ugyanakkor tapasztalat, hogy nemzetközi és hazai szinten egyaránt hatékonyabban értékesíthetők a területileg egy csomagban megjelenő, befektetői tevékenységi körökre specializált gazdasági területek. E tevékenység eszköze a gazdasági ingatlan kataszter.

A tevékenység célja a befektetők számának növelése, ami közvetett módon hozzájárul a jelenleginél korszerűbb ágazati struktúra kialakulásához és a kistérség gazdasági teljesítőképességének javulásához.

Az Érdi kistérség nem rendelkezik teljes körű információkkal az egyes települések gazdasági területeiről, mindaddig nem készült a kistérség településeinek rendelkezésre álló magán, illetve önkormányzati tulajdonban lévő ipari, logisztikai vagy egyéb gazdasági hasznosításra kijelölt ingatlanokról kistérségi összesítés. Érd MJV 2007-ben elkészítette a város Befektetési projektportfólióját, melyben különös figyelmet szentelt az M6 autópálya melletti gazdasági-logisztikai-kereskedelmi területeknek (ez elérhető a város honlapján is). Százhalombatta esetében a kizárható gazdasági területek elsősorban az Ipari park bővítéséhez kapcsolódnak. Tárnok és Diósd azonban nem rendelkezik hasonló gazdasági ingatlan kataszterrel. Szükséges, hogy a négy település közösen, mint Érdi kistérség tudjon megjelenni a befektetők előtt.

A tevékenység hozzájárul ahhoz, hogy a befektetők vonzására irányuló marketing tevékenység – mely jelenleg elsősorban egyedi, települési kezdeményezésekre és személyes kapcsolatokra épül –, kistérségi szintre helyeződjön át, és a települések összefogásával professzionális, a kistérség egészének érdekeit szem előtt tartó marketing tevékenység valósuljon meg.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében javasolt a kiajánlható ingatlanok alapadatait tartalmazó adatbázis létrehozása és annak folyamatos karbantartása. A kataszternek a következő funkciók betöltésére kell alkalmasnak lennie:

- az adatok nyilvántartásba vétele,
- az időközi változások folyamatos vezetése, és
- a nyilvántartás tartalmáról különböző igényeknek megfelelő adatok szolgáltatása.

Az Érdi kistérség területi ingatlan kataszterének elkészítését a Kistérségi Iroda, illetve egy általa megbízott szervezet is elvégezheti. A tevékenység két fő fázisra tagozódik: az első lépés az adatbázis előállítás, a második annak feldolgozása és rendszerezése.

A különféle nagyságrendű projektek befektetői eltérő szempontokat vesznek figyelembe a telephely kiválasztásánál.

A nagyobb, 4 ha feletti területű telephelyet kereső befektetők igényeire jellemző, hogy nagyon sok szempontot egyszerre vesznek figyelembe, melyek közül a legfontosabbak a jó közlekedési adottságok, elérési idő (itt akár percek is számítanak) a komplex külső-belső infrastruktúra megléte vagy gyors megépíthetősége, a gyors építési lehetőség, és a foglalkoztatási támogatások megléte. A közepes, 1-4 ha közötti területet kereső befektetők számára a legfontosabb szempontok a komplex külső-belső infrastruktúra megléte vagy gyors megépíthetősége, és a gyors építési lehetőség, míg a kis- és közepes vállalkozások számára nagyon lényeges a szolgáltatások igénybevételének lehetősége (marketing jellegűek is!), az ipari terület bérelhetősége, lízingelhetősége és a komplex infrastruktúra rendelkezésre állása.

A következő információkat javasolt szerepeltetni a befektetés-élénkítést célzó ingatlan kataszter rendszerében:

- földrajzi fekvés/közlekedési elérhetőség
- tulajdonviszonyok
- a terület/épület mérete
- infrastruktúra
- telekár/bérleti díj
- a környezet minősége
- a megfelelő munkaerő rendelkezésre állása
- kapcsolódó szolgáltatások színvonala/elérhetősége
- ipari hagyományok
- területek fekvésének térképi ábrázolása
- település szerkezeti terv vonatkozó előírásai
- települési szabályozási terv vonatkozó előírásai

A kataszter elsősorban zöld- és barnamezős beruházások céljára hasznosítható ingatlanok (földterületek) adatainak gyűjteményét jelenti, amely megfelelő marketing tevékenység mellett hozzájárul a terület potenciális befektetési célterületei nemzetközi ismertségének növekedéséhez.

A kataszter elkészítésének első lépése a fenti befektetői szempontok figyelembe vételével, illetve az ITD Magyarországgal egyeztetve egy kérdőív összeállítása, amely önkormányzati és magántulajdonú, felépítmény nélküli és felépítményes területek felmérésére alkalmas részekre tagozódik. A folyamat második lépéseként, a visszaérkezett kérdőívek és a CÉG-KÓD-TÁR adatbázisa alapján kerül sor az adatbázis összeállítására.

A kataszter információs anyagának speciális strukturáltsága lehetővé teszi a célirányos keresést. A kataszter működésének lényege, hogy egy adott időpontban jellemező állapotot tükröz, tehát folyamatos karbantartást igényel, amit javasolt térségi hatáskörű szervezet gondjaira bízni.

Az információs bázis megjeleníthető a kistérség honlapján, terjeszthető CD formátumban illetve közvetítő szervezetek révén (3.3.8. Intézkedés).

A megvalósítás szereplői

- kistérségi iroda
- az iroda által megbízott szervezet
- Battai Ipari Park
- a települések önkormányzatai
- térségi vállalkozások
- ingatlantulajdonosok
- Érdi Városfejlesztési Kft.
- ITD Hungary

Monitoring

Output indikátorok

- Elkészül a kistérség gazdasági ingatlan katasztere

Eredmények

- Nő a kistérség tőkevonzó képessége
- A befektetők orientálásának (átirányításának) hatására több befektetés valósul meg a kistérségben
- A térségben növekszik a magas hozzáadott értéket termelő ágazatokba befektetett tőke nagyságrendje

Hatások

- A kistérségben a területi kiegyenlítődés irányába ható gazdasági-társadalmi folyamatok indulnak meg
- A térség hosszú távon is megőrzi gazdaságának dinamikáját

A finanszírozás lehetséges forrásai

- költségvetési keret – kistérségi kompetencia

- ingatlantulajdonosok forrásai
- ingatlanfejlesztők forrásai

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Térségi gazdasági ingatlan kataszter készítése	Érdi Kistérség Többcélú Társulása	kistérségi	1 millió Ft	2009

3.4.1.4. Tevékenység: Gazdasági jellegű marketing tevékenység folytatása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja az Érdi kistérség, mint gazdasági területi egység ismertségének növelése, és annak marketing eszközökkel történő elősegítése, hogy a lehető legnagyobb számban kerüljenek értékesítésre ipari, logisztikai vagy szolgáltató tevékenységet végző beruházónak a kistérségben még fellelhető használaton kívüli, illetve nem adottságainak megfelelően hasznosított területek. Fontos, hogy a tevékenység eredményeképpen a területek olyan befektetők tulajdonába kerüljenek, akik az ingatlanok hasznosításával a lehető legnagyobb mértékben képesek a helyi gazdaság élénkítésére.

Fejlesztési javaslatok

A marketing tevékenység során a kistérség valós adottságainak és reális fejlesztési lehetőségeinek felmérésével, az összes érdekelt bevonásával, hatékony marketing eszközök alkalmazásával kell elősegíteni a befektetési célra alkalmas területek kijánlását. A marketing tevékenységnek ki kell használnia a hagyományos és csak területi hatáskörben érvényesülő marketing eszközöket, ami elsősorban a helyi, illetve regionális hatáskörű nyomtatott és elektronikus sajtóban való megjelenést jelenti. A térségi befektetési lehetőségek Interneten való megjelenése egy szélesebb, nemzetközi befektetői körhöz való eljutást is lehetővé tesz. A befektetési lehetőségek megjelenítésére a kistérség honlapján van lehetőség.

A befektetési lehetőségeket ismertető specifikus tájékoztató anyagok, kiadványok kiadása és terjesztése egy szűkebb potenciális befektetői körhöz való eljutást tesz lehetővé.

A marketing tevékenység részeként elengedhetetlen, hogy a kistérség szakértő képviselői rendszeresen megjelenjenek nemzetközi befektetői fórumokon, és közvetlen módon is kapcsolatokat teremtsenek a lehetséges befektetőkkel. Fontos az ITDH Pest megyei képviselőjével történő rendszeres kapcsolattartás, mivel a nemzetközi hálózattal rendelkező szervezet képes az igényekre azonnal reagálni. Ez a kapcsolat jelenleg egyáltalán nem működik térségi szinten, s települési szinten is esetleges az ITDH-val való viszony.

Az ITD Hungary CityInvest címen időközönként lehetőséget biztosít az ország három városának nemzetközi megjelenítésére. Az eseményen a külképviseletek képviselői és befektetői csoportok képviselői jelennek meg. Ez lehetőséget jelent az Érdi kistérség két városának is kínálatuk megjelenítésére.

Az önkormányzatok elsősorban széleskörű kapcsolatrendszerükön keresztül képesek minél több helyre eljuttatni a marketing tevékenység fő eszközének tekintett katasztert. A települési önkormányzatok nem csupán hazai, hanem külföldi kapcsolatrendszerrel is rendelkeznek, amelyek elsősorban Németországba, Romániába és Lengyelországba irányulnak. A települési testvérkapcsolatok ápolását szolgáló találkozók megfelelő alkalmat jelentenek gazdasági, üzleti jellegű megbeszélések megrendezésére, befektetőkkel, potenciális partnerekkel történő találkozók szervezésére. A települések képviselőinek feladata ezen alkalmak kihasználása a promóciós tevékenység végzésére.

A tevékenység részeként bevezetésre kerül egy „befektető-átirányítási” mechanizmus. Ha valamely településen már nincs kijánlható telephely egy adott vállalkozási tevékenység számára, akkor a település önkormányzatának feladata a befektető átirányítása a kistérség egy másik, ilyen tevékenység céljára szabad telephellyel rendelkező településére.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- Kistérségi Iroda
- Vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó helyi és megyei, régiós szervezetek
- Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
- ITD Hungary
- EU-s és egyéb nemzetközi képviseletek
- Érdi Városfejlesztési Kft.
- Batta Invest Kft.

Monitoring

Output indikátorok

- Az Érdi kistérség számos marketing eszközt felhasználva terjeszti telephelykínálatát tartalmazó kataszterét
- A kistérség a nemzetközi befektetők közvetítésével foglalkozó szervezetek nyilvántartásába kerül

Eredmények

- Nő a kistérség tőkevonzó képessége
- A térségben nő a magasabb hozzáadott értéket termelő ágazatokba befektetett tőke nagyságrendje

Hatások

- A térség gazdaságának dinamikája javul

A finanszírozás lehetséges forrásai

- ITDH – Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Közhasznú Társaság – Nemzetközi kiállításokon való részvétel támogatása
- önkormányzati költségvetés
- vállalkozói tőke

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Együttműködés kiépítése az ITDH-val az elkészülő Kistérségi Ingatlan Kataszter nemzetközi közvetítésére	Érdi Kistérségi Fejlesztési Tanács	kistérségi	-	2009

3.4.2. Intézkedés: Az innovatív tevékenységek gazdasági súlyának növelése a térségben**Az intézkedés célja**

- A kistérség gazdasági struktúrájában a tudásintenzív, magas hozzáadott értéket előállító gazdasági ágak arányának növelése.
- A gazdasági előnyök rövidtávú kiaknázása helyett a hosszú távon dinamikus gazdasági fejlődés ösztönzése.
- A kistérséget az extenzív iparfejlesztés mellett az innovatív tevékenységeket preferáló, minőségi szemléletű betelepítési stratégia felé orientálni a kistérség magasan kvalifikált humán erőforrás potenciáljára és egyetemi kapcsolatrendszerek kiépítésére alapozva

Az intézkedés indokoltsága

A versenyképesség egyik fontos feltétele, hogy minél magasabb piaci igényeknek legyenek képesek megfelelni a vállalkozások. Ehhez folyamatos fejlesztésekre, új technológiák, innovációk adaptációjára van szükség, ami a termelési hatékonyságot is javítja. A kistérség tudástőkéhez, infrastruktúrájához és az egyetemek közelségéhez képest relatíve kevés K+F tevékenységet folytató, innovatív vállalkozás működik a térségben. A kistérség adottságai – szellemi erőforrás potenciálja, infrastruktúrája, a főváros közelsége – lehetővé tennék egy innovációs bázis kialakítását a budapesti egyetemekkel való kooperációban. Ennek ösztönzése, a minőségorientált fejlődés elősegítése a kistérség közös érdeke.

Az intézkedés megvalósítását, a gazdasági struktúra minőségi változásainak ösztönzését indokolja a magasan képzett lakosság helyben történő foglalkoztatása és a hozzáadott érték termelés növelése.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés tartalmazza a tudás- és technológia-intenzív, innovatív vállalkozások kistérségi betelepítéséhez nélkülözhetetlen infrastrukturális és szolgáltatási háttérfeltételek kiépítésének biztosítását. Az intézkedés keretében javasolt az innovatív vállalkozások, kutatóintézetek számára számtalan előnnyel (főváros szellemi-tudományos bázisának közelsége, a közlekedési infrastruktúra magas színvonala, magasan kvalifikált népesség, nagyvállalatok közelsége) rendelkező térség vonzerőinek tudatos és határozott, hosszú távon fenntartható dinamikus gazdasági növekedést biztosító gazdaságfejlesztési stratégia mentén történő erősítése.

Ennek érdekében javasolt az innovatív vállalkozások fejlődésének – háttér-infrastruktúrával és szolgáltatásokkal történő – támogatása, inkubátorházak és speciális innovációs központ létesítése révén. Ezek korszerű irodai és kutatási-információtechnológiai infrastruktúrát biztosítanak a betelepülő innovatív KKV-k számára. Az intézkedés keretében javasolt tevékenységek egymásra épülnek, elemeit alkotják egy innovatív vállalkozásokat K+F tevékenységükben és kapcsolatrendszerükben megerősítő fejlesztési láncolatnak.

A kistérségben felépülő innovációs intézményrendszer alapszintjét az inkubátorházak jelentik, melyek az induló innovatív KKV-knak nyújtott kedvezményes irodabérlettel és szolgáltatásokkal hozzájárulnak egy gyorsan fejlődő, versenyképes, kutatás-, és technológia-intenzív tevékenységet folytató vállalkozási bázis megerősödéséhez. A már versenyképes innovatív vállalkozások tevékenységét infrastruktúrával, adattárral és szerteágazó szolgáltatásokkal segíti a létrejövő innovációs központ.

A létrejövő térségi innovációs intézményrendszer elemeinek és vállalkozásainak egymással, valamint a fővárosi kutatóintézetekkel, egyetemekkel való szoros kooperációját és a hatékony intézményi együttműködést kapcsolatfejlesztő, közös K+F projektgeneráló és tudástranszfer szolgáltatásokkal javasolt fejleszteni.

A megerősödő innovatív vállalkozások speciális beszállítói hálózaterősítő szolgáltatások segítségével képesek lesznek a térség nagyvállalatainak beszállítóivá válni (lásd 3.4.3. Intézkedés). A térségi vállalkozásokról egységes szempontrendszer szerint információt szolgáltató cégadatbázis jelentené az alapját a partnerkapcsolat-erősítő szolgáltatásoknak, a térségi e-kereskedelemnek, valamint a vállalkozói fórumoknak.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés hatására versenyképes, hosszú távú gazdasági növekedést biztosító gazdasági struktúra alakul ki a kistérségben. Az intenzív gazdaságfejlesztési ágazatok súlyának növekedésével fenntarthatóvá válik a kistérség gazdasági fejlődésének dinamizmusa.

Az intézkedés hatására növekszik a kistérség területén működő tudásintenzív, innovatív vállalkozások és szervezetek, intézetek száma, javul az innovatív vállalkozások versenyképessége, erősödik kapcsolatrendszerük és piaci pozíciójuk. Erősödik a tudásháromszög tagjai: az egyetemek – kutatóintézetek – vállalkozások közötti K+F együttműködés, javul a kutatási eredmények gazdaságban történő hasznosulása. Az innovatív vállalkozások között kialakuló kapcsolati rendszerek komparatív előnyökhöz juttatják az együttműködésben részt vevőket, javítva ezzel piaci versenypozíciójukat. A térség vállalkozásai által előállított hozzáadott érték növekedése

javítja a vállalkozások jövedelemtermelő képességét, a magasabb bevételek pedig újabb fejlesztések finanszírozási forrását teremtik meg.

Növekszik a magasan kvalifikált lakosság helyben történő foglalkoztatása, illetve javul a helyi foglalkoztatottak kvalifikáltsága, a K+F szektorban foglalkoztatottak aránya. Ezzel párhuzamosan csökken az ingázók, és emelkedik a Budapestről kijáró dolgozók száma. A kistérség képes lesz a legmagasabban kvalifikált rétegek számára is versenyképes jövedelmet biztosító munkalehetőségeket kínálni. Mindezek eredményeként növekszik a települések bevétele, mely a szolgáltatások fejlesztésére fordítható.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Térségi innovációs központ létrehozása
- Kapcsolatépítés a budapesti képzőhelyekkel és kutató központokkal, helyi kutatási bázis fejlesztése

3.4.2.1. Tevékenység: Térségi innovációs központ létrehozása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja olyan innovációs intézményrendszer kiépítése, amely egyrészt infrastruktúrájával és szolgáltatásaival segíti a kutatási tevékenységet, valamint annak gazdasági hasznosulását, másrészt pedig maga köré gyűjtve az innovatív vállalkozásokat, a vállalkozások egymás közötti, valamint kutatóintézetekkel, egyetemekkel való kapcsolatrendszerének fejlesztésével növeli az együttműködések és a kutatási tevékenység hatékonyságát. Az innovációs központ kihasználja a budapesti egyetemek, kutatóintézetek, valamint a térség nagyvállalatai köré szerveződő innovációs és technológiai előnyöket.

A K+F tevékenység a vállalkozások olyan tevékenységi területe, amely az eredmények jövőben való hasznosulása, illetve a hasznosulás bizonytalansága miatt előfinanszírozást és fokozott támogatást igényel, a vállalkozások piacképessége, kereslethez való rugalmas alkalmazkodása szempontjából viszont elengedhetetlenül fontos.

A kistérség kedvező adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy a K+F tevékenység egyik hazai bázistérségévé váljon. A főváros, mint tudományos-szellemi központ közelsége, a magasan képzett munkaerő, és a térségre jellemző magas vállalkozási aktivitás, az itt telephelyet létesített nagyvállalatok olyan adottságok, amelyek megfelelő ösztönzőkkel, innováció orientált fejlesztésekkel innovációs bázis létrejöttét eredményezhetik a térségben. Ezen ösztönzők egyike lehet az innovációs fejlesztések infrastrukturális háttérfeltételeinek megteremtése egy térségi innovációs központ létrehozásával, amely segítené a tudásalapú, fenntartható térségi gazdasági fejlődést.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében javasolt a térség innovációs potenciálja fejlesztéséhez szükséges intézményi, infrastrukturális elemek kiépítése. A térség innovációs intézményrendszerének alapelemeit jelentenék:

- az innovatív kisvállalkozások megerősödését támogató inkubátorház létrehozása
- a piacképesebb innovatív vállalkozások számára működési teret, infrastruktúrát és szolgáltatásokat nyújtó, valamint a kapcsolatrendszerüket szervező innovációs központ létrehozása

A K+F intézményrendszer létrehozásának első logikai lépcsőjét a kezdő innovatív vagy fejlett technológiát megvalósító térségbeli kisvállalkozások számára megfelelő környezetet, infrastruktúrát biztosító **inkubátorház** megvalósítása jelenti. Az inkubátorház kedvezményes irodabérlettel, infrastruktúrával (ipari áram, telefon, fax, sokszorosítási lehetőség stb.), valamint adminisztratív és tanácsadási jellegű szolgáltatásokkal (szaktanácsadás, audio-vizuális szolgáltatások, tolmácsolás stb.) segítené a nagyarányú K+F kiadásokkal terhelt vállalkozások tevékenységének sikerességét működésük kezdeti szakaszában.

Az inkubátorház megvalósításának előkészítése kell, hogy tartalmazza az esetlegesen szükséges tulajdonviszony és területrendezési munkákat, szükséges tervelőzmények elkészítését, beszerzését (engedélyezési tervek, kiviteli tervek), megvalósíthatósági tanulmányok készítését stb. (Isd 3.4.1.1. Tevékenység).

Inkubátorház létrehozása tervezett Érden, az M6-os autópálya érdi csomópontjánál. Az inkubátorház létrehozása és működtetése önkormányzati szervezeti keretek között történne. Diósdon ugyancsak szerepel inkubátorház-fejlesztés a tervek között.

A tevékenység keretében javasolt olyan **innovációs központ** létrehozása, amely egyéni és közös kutatási terekkel (irodákkal, laborokkal, műhelyekkel), konferenciatermekkel, a kutatási-információtechnológiai infrastruktúra és a kutatások dokumentációs háttérbázisának megteremtésével biztosítja a K+F tevékenység végzéséhez szükséges infrastrukturális háttérrel. A központ szolgáltatásaival (megvalósíthatósági tanulmányok, üzleti tervek, marketing stratégiák, pályázatok készítése, piackutatás, vállalkozás működtetésével összefüggő tanácsadás, technológiatranszfer, innovációs menedzsment, partnerközvetítés) támogatná a betelepülő vállalkozások K+F tevékenységét, kapcsolatainak kiépítését. Az innovációs központ speciális jellegét a nyújtott szolgáltatások köre, valamint a betelepítési stratégia során előnyben részesített vállalászási profil és innovativitás adja.

Európai innovációs kutatást segítő koordinációs központ és háttérintézményei létrehozása tervezett Érden

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- egyetemek, kutatóintézetek
- CHIC (Közép-magyarországi Innovációs Központ)
- INNOREG Közép-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség

- Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
- Vállalkozások
- Érdi Városfejlesztési Kft.

Monitoring

Output indikátorok

- Innovációs központ jön létre
- Kísérleti minőségvizsgáló bázis jön létre
- Inkubátorházak létesülnek

Eredmények

- Nő a térségi innovatív vállalkozások száma
- Javul az innovatív vállalkozások élet-, és versenyképessége
- Nő a térségi K+F projektek száma
- Emelkedik a vállalkozások – egyetemek – kutatóintézetek együttműködési projektjeinek száma és javul az együttműködések hatékonysága
- Nő a kvalifikált munkaerő térségi helyben-foglalkoztatása
- Javul a helyben foglalkoztatottak kvalifikáltsága és a fiatal kutatók elhelyezkedési lehetősége

Hatások

- A kistérség gazdasági szerkezetében átstrukturálódás következik be a tudás- és technológia-intenzív K+F tevékenységek javára
- A kistérség területén létrejön egy innovációs, kutatás-fejlesztési bázis
- A foglalkoztatási lehetőségek bővülésével tovább javul a térségben élők életminősége

A finanszírozás lehetséges forrásai

- önkormányzati költségvetés
- vállalkozói tőke
- pályázati források
- Technológiai Inkubátor Program KTIA 3.2.
- KMOP városrehabilitációs pályázat

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Európai innovációs kutatást segítő koordinációs központ és háttérintézményei létrehozása Érden	Érd MJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatala	települési		2009-2010
	Az Európai Földrajzi Múzeum, Kutató és Dokumentációs Központ létrehozása Érden	Érd MJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatala	települési	3,67 milliárd Ft	

3.4.2.2. Tevékenység: Kapcsolatépítés a budapesti képzőhelyekkel és kutató központokkal, helyi kutatási bázis fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a kistérség fővároshoz, mint szellemi-tudományos központhoz való közelségéből adódó előnyök kihasználása, a térség innovatív vállalkozásainak fővárosi egyetemekkel és kutatóintézetekkel, illetve más innovatív vállalkozások kutatási részlegeivel való kooperációjának erősítése, kapcsolatrendszerének építése. A közös kutatási projektek, innovációs együttműködések előnyeinek (információ-, és tapasztalatcsere, közös kockázatmegosztás, kapcsolatrendszer-bővítés stb.) kihasználásával a tevékenység hatékonyságának és eredményességnek növelése és ezáltal az innovatív vállalkozások piaci versenypozíciójának erősítése válik lehetővé.

A kistérség területén működő innovatív vállalkozások száma növekedni fog. Ezek egymással, a térség más vállalkozásaival, a környező kutatóintézetekkel, egyetemekkel való kapcsolatrendszer azonban nem eléggé fejlett. Ennek erősítése, az együttműködés kölcsönös előnyeinek kihasználása az innovációs tevékenység sikeressége érdekében különösen fontos.

Fejlesztési javaslatok

A fejlesztési javaslat, az innovációs központ tevékenységéhez kapcsolódva (3.4.2.1. Tevékenység), annak szervezeti keretein belül, az Érdi kistérség, illetve annak fővárost is magába foglaló tágabb környezetének innovációs, illetve kutatás-fejlesztési kapcsolatrendszerének szervezésére terjed ki. A szolgáltatás elsődleges célcsoportja az innovációs központban működő vállalkozások köre, közvetett célcsoportja a kistérség innovatív, tudás- és technológia-intenzív vállalkozásainak csoportja.

A fejlesztési javaslat komponensei:

- Kapcsolatfelvétel a kistérség innovatív vállalkozásaival, kutatóintézetekkel, egyetemekkel, nagyvállalatokkal, nemzetközi szervezetekkel, valamint a térség innovációs potenciálja

szervezésében, erősítésében kulcsfontosságú szerepet betöltő Közép-magyarországi innovációs Központtal

- A kutatási területek, projektek feltérképezése – kutatási projektgyűjtő tevékenység; innovatív ötletek, fejlesztések felkutatása
- Partnerkapcsolatot és együttműködést szervező tevékenység ellátása: segítségnyújtás a kutatási partner találásához, közös kutatási projektek kialakításához, valamint a kutatási eredmények gyakorlati hasznosulásához. Az együttműködések szervezése történhet egyedi igények alapján, egyéni projektekkel kapcsolatosan, valamint a tágabb térség kutatási-felsőoktatási szereplőinek részvételével szervezett fórumokon.
- Közreműködés együttműködési stratégiák kialakításában
- Üzleti Angyal Klub működtetése – saját tőkéjüket és kapcsolatrendszerüket a befektetést igénylő vállalkozás rendelkezésére bocsátó magánbefektetők, üzleti angyalok szervezése (információs adatbázis összeállítása és folyamatos bővítése mind a befektetni szándékozó üzleti angyalokról, mind pedig a projekteket finanszírozásra felajánló vállalkozásokról; konzultációs lehetőség és infrastruktúra biztosítása)
- Kockázati tőke szervezése a projektekhez

A kapcsolatépítés kiemelt partnereként javasolt intézmények:

- MOL Rt. Dunai Finomító
- Közép-magyarországi Innovációs Központ (CHIC)
- INNOREG Közép-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség
- ITDH

A feladatok ellátása a kistérség területén létrehozott innovációs központ (lásd 3.4.2.1. Tevékenység) működtetését végző szervezeti egység keretében javasolt. A szervezet szoros együttműködési kapcsolatot ápolna és tevékenységében konzultációs – tanácsadási jelleggel részt venne a Közép-magyarországi innovációs Központ (CHIC), valamint az innováció-támogatás területén dolgozó szervezeteket hálózattá szervező, összefogó és munkájukat koordináló INNOREG Közép-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- vállalkozások,
- egyetemek, kutatóintézetek
- CHIC (Közép-magyarországi Innovációs Központ)
- INNOREG Közép-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség
- Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
- ITDH

Monitoring**Output indikátorok**

- K+F együttműködési projektek száma a térségben
- Innovációs partnerkereső fórumok száma
- Összegyűjtött térségi K+F projekttervek száma

Eredmények

- Emelkedik a vállalkozások – egyetemek – kutatóintézetek együttműködési projektjeinek száma
- Javul az együttműködések hatékonysága
- Javul a kutatási eredmények gazdasági hasznosulása

Hatások

- Erősödik a térség innovációs potenciálja

A finanszírozás lehetséges forrásai

- Vállalkozói tőke
- Innocsekk Plusz – Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal, Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTIA) 3.3.2.
- Baross Gábor regionális programok KTIA 3.3.1
- NKTH – KPI Irinyi János Program - Vállalkozások beszállítói és technológiai innovációs együttműködésének fejlesztése
- Induló fiatal innovatív vállalkozások támogatása
- Önkormányzati költségvetés
- Piacorientált kutatásfejlesztési tevékenység, valamint a K+F és technológiai együttműködések fejlesztése KMOP 1.1.1.
- Kutatási központok fejlesztése, megerősítése KMOP 1.1.2.
- Vállalati innováció ösztönzése KMOP 1.1.4.
- Vállalati kutatás-fejlesztési profil erősítése KMOP 1.1.5
- Pólus innovációs klaszterek támogatása KMOP 1.1.3./A
- Vállalkozások beszállítói és technológiai innovációs együttműködésének fejlesztése KMOP 1.1.6.

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Innovációs szolgáltatások nyújtása az innovációs központ tevékenységéhez kapcsolódóan	Innovációs központ	települési		

3.4.3. Intézkedés: A helyi kis és közepes vállalkozások versenyképességének, együttműködésének javítása

Az intézkedés célja

- A helyi kis- és középvállalkozások megerősítése, versenyképességének javítása, a helyi gazdaság szereplőinek támogatása – rajtuk keresztül a helyi foglalkoztatás növelése
- A térségi vállalkozásokról történő információk javítása, illetve a cégek partnerkeresésének hatékonyabbá tétele
- A vállalkozások beszállítói és technológiai innovációs együttműködésének fejlesztése, a beszállítóvá válás ösztönzése

Az intézkedés indokoltsága

Az Érdi kistérség élénk vállalkozási aktivitással jellemezhető, ám a lakosságszámhoz képest a helyi gazdaság volumene elmarad a lehetőségektől. A helyi gazdaság fejlesztése az új beruházók vonzása mellett a helyi vállalkozások megerősítésével lehetséges. Ennek több tényezője van: az értékesítési lehetőségek bővítése (pl. marketingtevékenység javításával), a vállalkozások versenyképességének javítása (pl. az üzleti környezet javítása révén), valamint a vállalkozások közötti együttműködések ösztönzésével (beszállítói kapcsolatok, klaszterek).

Az értékesítési lehetőségek javításában a vállalatok mellett más szereplők is szerepet játszhatnak, például a cég tevékenységének, termékeinek megismertetésével, a helyi piaci lehetőségek feltárásával. A vállalkozások versenyképességének javításában elsősorban maguk a cégek tudnak hatékony beavatkozásokat foganatosítani, azonban az üzleti környezet javításával (pl. adminisztratív és pénzügyi terhek csökkentésével, az innovatív, magasabb hozzáadott-értékű tevékenységek ösztönzésével) (lásd 3.4.2. Intézkedés)

A vállalkozások közötti beszállítói kapcsolat-, és együttműködési rendszerek jelentősen elmaradnak a lehetőségektől. A térségben a vállalkozások közötti együttműködések nincsenek magas szervezetségi fokon, a klaszterek és kiterjedt beszállítói hálózatok létrehozására irányuló folyamatok kezdeti fázisban tartanak. Ennek egyik oka, hogy a térségben megtelepedett multinacionális vállalatok jellemzően nem a helyi vállalkozásokból szervezik beszállítói hálózatukat, hanem a már kiépült és bevált kapcsolati rendszerüket működtetik. Ahhoz, hogy a helyi vállalkozások beszállítójukká tudjanak válni, szükséges mind a tevékenységük, szolgáltatásaik, munkaszervezési és minőségbiztosítási rendszereik javítása, mind pedig tevékenységük ismertté tétele.

A térségi vállalkozási együttműködések és beszállítói rendszerek alacsony fokának és a klaszterek hiányának másik oka a vállalkozások gazdasági kapcsolataiban uralkodó erős versenyelvűség. Vállalkozások közötti együttműködésekkel származó előnyök eddig korlátozott mértékben kerültek felismerésre, a vállalkozások többnyire saját szakmai ismereteikre alapozva próbálnak piacon maradni és gazdasági kapcsolataikban elsősorban az erős konkurencia szemlélet érvényesül. Az együttműködések erősítése elsősorban szemléletváltást igényel, amit az együttműködésekkel származó előnyök tudatosításával kell kezdeni. Az együttműködések nagyobb fokú specializációt és nagyobb hatékonyságot tesznek lehetővé.

Az intézkedés tartalma

A vállalkozások értékesítési lehetőségei javításának, valamint a kooperáció, a beszállítói hálózatok kialakításának, fejlesztésének ösztönzésére a kistérség elektronikus infrastruktúra-, és tartalomfejlesztési, valamint kapcsolaterősítő rendezvény-szervezési eszközökkel rendelkezik.

Az intézkedés keretében javasolt létrehozni egy kistérségi vállalkozói adatbázist, amely megalapozza a vállalatok tevékenységének, termékeinek megismerését, s a vállalkozások egymás közötti kooperációjának és beszállítói kapcsolatrendszerének erősödését. A kistérségi vállalkozási adatbázis alapinformációkat szolgáltat a térségben működő vállalkozásokról, segítve azok marketingtevékenységét, s megalapozva a vállalkozási kapcsolaterősítő tevékenységet. A cégadatbázis információi alapján lehetővé válik a vállalkozások tevékenységének szélesebb körben való megismerése, s az adatbázis beszállítói kataszterként való működtetése. A cégadatbázis aktuális információi lehetővé tennék a térségi szervezetek (pl. a Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége) vállalkozásokkal való hatékony kapcsolattartását.

A vállalkozások személyes kapcsolatainak építését, a szakmai tapasztalatok és információk kicserélését segíti elő a térségi és tevékenységi-szakmacsoportok szerint szervezett fórumok megrendezése.

A Kistérség érdeke, hogy megvalósuljon és hasznosuljon a célok elérésére irányuló tevékenységet folytató szervezetekkel történő kapcsolatfelvétel.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés hatására a térség vállalkozásairól, tevékenységéről, termékeiről pontos és aktuális információkkal rendelkezik a helyi lakosság, a gazdasági és intézményi szereplők. Ezen ismeretek elősegítik a térség vállalkozásainak értékesítési lehetőségeinek bővülését, a vállalkozások közötti együttműködési és beszállítói kapcsolatok erősödését. Mindez hozzájárul a helyi vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások versenyképességének javításához, hatékonyságuk, árbevételük és nyereségük növeléséhez. A marketinglehetőségek javítása, a helyi vállalkozások beszállítónak válása, a beszállítói kapcsolatok erősödése piacot teremt a vállalkozások termékei, szolgáltatásai számára, ami javítja a vállalkozások jövedelmezőségi helyzetét, versenypozícióját. Az együttműködésekkel származó előnyök – mint a tranzakciós és szállítási költségek csökkentése, a gyors és pontos információáramlás, a tudás folyamatos cseréje, a gyorsabb piaci alkalmazkodás, bizonyos tevékenységek outsourcing-ja, méretgazdaságosság stb. – fokozottan kihasználásra kerülnek.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Vállalkozói adatbázis létrehozása
- Térségi és tevékenység alapon szerveződő fórumok szervezése

3.4.3.1. *Tevékenység: Vállalkozói adatbázis létrehozása*

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja egy, a térségi vállalkozásokról alapinformációkat tartalmazó, egységes szempontrendszer szerint összeállított vállalkozói adatbázis létrehozása. A tevékenység révén a vállalkozások tevékenységének, termékkörének megismerése javul, a piaci lehetőségek kibővülnek, mind a lakossági és intézményi vásárlók, mind a vállalatok irányában. A vállalkozói adatbázis beszállítói kataszterként is működik, s azáltal, hogy egyszerűbbé teszi a vállalkozásokról való információszerzést folyamatát, hozzájárul a térségi beszállítói hálózatok erősítéséhez lehetővé teszi a célzott partnerkeresést, illetve vállalkozás-kiajánlást, valamint a kistérség vállalkozásainak beszállítóvá válását.

Az adatbázis egységes szempontok szerint összegyűjtött, egy helyen tárolt és folyamatosan aktualizált vállalkozási adatai segítik a kistérségi társulás, az önkormányzatok, a gazdaság-, és vállalkozásfejlesztési szervezetek (ITDH, Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány), a munkaügyi szervezetek (pl. Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége) és más intézmények vállalkozásokról való tájékozódását, a velük való kapcsolattartást és ezáltal a döntések előkészítését és a gazdaságfejlesztési célkitűzések megvalósítását is. Az Érdi kistérség jelenleg nem rendelkezik ilyen egységes vállalkozási adatbázissal, ami megnehezíti a tájékozódást, információszerzést és lassítja a döntéshozatali folyamatokat.

Fejlesztési javaslatok

A vállalkozói adatbázis létrehozása a részleges adatokkal már rendelkező térségi szereplők együttműködésével lehetséges: települési önkormányzatok, Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara (PMKIK), az Érdi Ipartestület (mely Érd és környéke, Diósd, Százhalombatta, Tárnok, Sósút és Pusztazámor vállalkozóinak önkéntes gazdasági, társadalmi érdekképviselete), a Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége, a Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány.

Az adatbázis a kistérség területén működő vállalkozások alapadatait: nevét, címét, elérhetőségeit, tevékenységi körét, vezetőjének nevét, az alkalmazottak számát, a cég éves árbevételét és a tulajdonosi struktúráját tartalmazza. Mivel az adatszolgáltatás nem tehető kötelezővé, ezért lényeges, hogy a vállalkozások előzetes megismerjék az adatbázis célját, fontosságát.

A vállalkozási címlista lehetővé tenné a vállalkozásoknak szóló hírlevelek küldését, és egy olyan információs anyagot jelentene a kistérség vállalkozásairól, amelyhez fejlesztési elképzelések, kapcsolatkeresésre vonatkozó információk stb. is kapcsolhatók. A hírlevél visszacsatolásra módot adó csatornáin keresztül (interaktív oldalak, e-mail), jelezhetők a vállalkozások adataiban beálló változások.

A folyamatosan aktualizált adatbázis beszállítói kataszterként működne, vagyis a céginformációk partnerkeresésre kiajánlhatóak lennének. A vállalkozás-kiajánlásba segítséget nyújtana a beszállítói rendszerek fejlesztésében is gazdag tapasztalatokkal rendelkező ITDH. A vállalkozói adatbázis segítené a Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi kirendeltségének munkáját is a

munkaerő-piaci keresleti oldal szereplőivel való kapcsolattartás és igényfelmérés leegyszerűsítésével, javítva ezáltal a szakképzési-átképzési rendszerek rugalmasságát és hatékonyságát (3.4.4. Intézkedés).

Amennyiben az adatbázisban szereplők hozzájárulnak adataik nyilvánosságra hozatalához, például a kistérségi honlapon történő közzétételéhez, az még inkább javítaná az adatbázis kapcsolatépítésbe, partnerkeresésben betöltött hatékonyságát (kapcsolódva a térségi e-markethez).

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- kistérségi vállalkozások
- Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara
- Érdi Ipartestület
- Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány érdi alközpontja
- Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége

Monitoring

Output indikátorok

- Létrejön a kistérségi vállalkozási adatbázis
- Az adatbázisban részt vevő vállalkozások száma

Eredmények

- Bővül az adatbázisban megtalálható cégek vásárlóinak köre és árbevétele
- Javul a kistérség és vállalkozásai közötti kapcsolattartás erőssége és hatékonysága
- Javul a kistérségi társulás önkormányzatainak, a különböző intézményeknek és a lakosságnak a vállalkozásokról való információ ellátása
- Bővül a beszállítói hálózatba tartozó kis- és középvállalkozások köre
- Gyorsabbá és egyszerűbbé válik a kistérségben a vállalkozásokkal való kommunikáció
- Jobban előkészített gyorsabb döntéshozás gazdasági ügyekben, pontosabb információk alapján

Hatások

- Javul a helyi kis- és középvállalkozások piaci pozíciója és versenyképessége
- Bővül a helyi vállalkozások piaca
- Javul a helyi vállalkozások jövedelemtermelő képessége
- Javul a külföldi vállalkozások beágyazottsága

A finanszírozás lehetséges forrásai

- Önkormányzati költségvetés
- vállalkozások forrásai
- Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara

- Érdi Ipartestület
- Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Kistérségi vállalkozói adatbázis létrehozása	Érdi Városfejlesztési Kft.	kistérségi		2009-2010

3.4.3.2. Tevékenység: Térségi és tevékenység alapon szerveződő fórumok szervezése

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a kistérség területén működő vállalkozások egymás tevékenységével való jobb megismertetése, a vállalkozások közötti üzleti kapcsolatok erősítése, és ezáltal egy egymással sikeresen együttműködő vállalkozói réteg megteremtésének ösztönzése.

A kistérség vállalkozásainak kapcsolat-, és együttműködési rendszerei a lehetőségekhez képest nem eléggé fejlett. A vállalkozások és az érdekvédelmi szervezetek közötti kommunikáció élénkítésére javasolt találkozót szervezni a vállalkozásfejlesztő szervezetek közreműködésével.

A vállalkozói fórumok lehetőséget adnak arra is, hogy a helyi és országos vállalkozásfejlesztésben érintett szervezetek képviselői ismertessék a legújabb tapasztalataikat, a hazai gazdaság fejlődési tendenciáit a vállalkozókkal, és tájékoztatást adjanak egyéb gyakorlati kérdésekben.

Fejlesztési javaslatok

A fejlesztési javaslat tartalmazza a kistérségi alapon szervezett vállalkozói fórumok megszervezését 4-6 havi rendszerességgel. A fórumok megszervezésénél a meghívotti kör összeállításához segítséget jelent a létrehozott kistérségi vállalkozói adatbázis (lásd. 3.4.1.3. tevékenység). A vállalkozói fórumok lehetőséget teremtenek a vállalkozások partnertalálásához, az együttműködési kapcsolatok fejlődéséhez, alkalmasak a személyes kapcsolatok mélyítésére, szakmai tapasztalatok, információk kicserélésére, partnerkapcsolatok kialakítására. A minden vállalkozást egyaránt érintő vállalkozói fórumok mellett bizonyos foglalkozási csoportoknak is speciális szakmai vállalkozói összejövetelek kerülhetnek megszervezésre. A szakmacsoportok országos, illetve helyi érdekképviselői segítséget nyújthatnak ebben azzal, hogy szakembereket delegálnak az összejövetelekre.

A vállalkozói fórumok megszervezése a szakmai érdekképviselői szervek feladatát jelenti, ugyanakkor, a kistérségi Fejlesztési Tanács részéről is kezdeményezhető egy-egy fórum megszervezése, amennyiben például egy-egy újabb beszállítói hálózatát építő cég kistérségben történő letelepedésére vagy kooperáció javítására van esély.

Mindezekén túl a vállalkozói fórumok keretében megszervezett vállalkozói képzési programok segítenek a vállalkozások beszállítónak válásra való felkészítésében, a multinacionális vállalatok feltételeinek való megfelelésre való felkészülésben.

A megvalósítás szereplői

- Kistérségi Iroda
- kistérségi vállalkozások
- Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara
- Érdi Ipartestület
- Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

Monitoring

Output indikátorok

- Évente megrendezésre kerülő vállalkozói fórumok száma
- A fórumok résztvevőinek száma

Eredmények

- Erősödnek a vállalkozások közötti gazdasági jellegű együttműködések
- Beszállítói hálózatok, gazdasági klaszterek jönnek létre
- Javul a vállalkozások információval való ellátottsága

Hatások

- Javul a vállalkozások versenyképessége, jövedelemtermelő-képessége
- Javul a vállalkozások működési hatékonysága

A finanszírozás lehetséges forrásai

- Önkormányzati költségvetés
- Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara
- Érdi Ipartestület
- Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Kistérségi vállalkozói fórumok szervezése	Érdi Városfejlesztési Kft.	kistérségi	Létszám és előadó költségeit tekintve változó, 50-300 ezer Ft/alkalom	2009-2010

3.4.4. Intézkedés: A humánerőforrás kereslet és kínálati oldalának nagyobb fokú összehangolása

Az intézkedés célja

- A jelenlegi, elsősorban strukturális munkanélküliségi helyzet javítása
- A veszélyeztetett csoportok munkához jutási esélyeinek növelése
- A térség munkaerő bázisának helyben foglalkoztatása

Az intézkedés indokoltsága

Az Érdi kistérségben a foglalkoztatási helyzet az országosnál, de még a fővárosinál is kedvezőbb állapotot mutat. A munkanélküliségi ráta ennek megfelelően a megyei átlagnál számottevően kedvezőbb.

Igen intenzív a munkaerő térségen belüli és annak határát átlépő mozgása. Ez a kereslet és kínálat strukturális eltérésének következménye. Jelentős Budapest vonzerejének nagysága elsősorban a magasan kvalifikált munkaerő körében, akik a térségen belül nem találnak képzettségüknek megfelelő munkahelyet. Ugyanakkor a kistérség településein működő vállalkozások munkaereje is jelentős részben „beingázó”. Ennek következtében jelentős napi szintű munkaerő „csere” zajlik.

A feszültség oldása a foglalkoztatók, a munkaügyi központ és a képzőhelyek összehangolt tevékenységének megszervezését indokolja. A foglalkoztatási helyzetet különféle eszközökkel befolyásolni képes térségi szereplők között a párbeszéd akadozó. Míg a munkát keresőkről szinte teljes, a munkaadókról és azok igényeiről rendkívül hiányos információk állnak rendelkezésre, ami akadályozza a keresleti és kínálati oldal összehangolását.

Az ingázók és helyben foglalkoztatottak arányának problematikáján túl a térség humán erőforrás tekintetében kiemelt problématerülete a munkanélküliség szempontjából kiemelten veszélyeztetett csoportok: egyrészt a 25-35 éves, másrészt kisebb mértékben az 50 év feletti korosztály. Az első veszélyeztetett csoportot elsősorban a pályakezdők és a szülés után elhelyezkedni képtelen kismamák jelentik. Ugyanakkor jelentős a munkaerőpiacról, s a munkanélküli nyilvántartásból tartósan kiszorultak aktív korúak száma, akik munkaerőpiaci reintegrálása, a fekete- és szürkegazdaságból a munkaerőpiacra történő visszavezetése fontos feladat.

Indokolt a kistérségben a kereslet-kínálati oldal összehangolását célzó stratégia mentén szerveződő oktató központ létrehozása is. Jelenleg Érdén és Százhalombattán vannak szakképző intézmények, ezek azonban képzési struktúrájuk alapján csak korlátozott mértékben alkalmasak a térségi képzési igények kielégítésére.

Az intézkedés tartalma

A munkaerőpiac szereplői közötti párbeszéd és hatékony feladatszervezés érdekében intenzívebb kapcsolatot kell kialakítani és fenntartani, amelynek részben célja a hatékony információcsere, a foglalkoztatók munkaerő igényeinek pontos felmérése és a képzések rugalmas alakításával történő hatékony reagálás. A jelenlegi igényfelmérés szórványos, esetleges és csak azon cégekre

korlátozódik, akik felveszik a kapcsolatot a munkaügyi központtal, vagy valamilyen más módon kapcsolatba kerülnek vele. Az intézkedés ezt az esetlegességet szünteti meg. A szereplők kölcsönös informálása és ezzel a munkaügyi helyzet alapos ismerete lehetővé teszi a hatékony „rászervezést”, azaz a munkaerő-kínálat ismeretében a kereslet és kínálati oldal harmonizációjának megalapozását.

Ez az igényeknek megfelelő képzések megszervezésén túl lehetővé kell, hogy tegye a munkanélküliséggel különösen veszélyeztetett csoportok (romák, szülés után munka világába visszatérni kívánó nők, 50 év feletti) (re)integrálódását. Ennek megfelelően az intézkedés javasolja a foglalkoztatásban érintett intézmények, gazdasági szervezetek (Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi Kirendeltsége, Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara, munkaadók), szakképzésben érintett szervezetek (akkreditált képzőhelyek, középiskolák) a keresleti és kínálati oldal maximális ismeretén alapuló rendszeres párbeszédét. Ez nem csupán a strukturális problémák részleteinek feltárását szolgálja, hanem a megoldások összehangolását is. A kismamák elhelyezkedési problémáinak megoldása egy másik ellátási terület, a bölcsődei szolgáltatás kiterjesztését, annak munkavállalást lehetővé tevő formáinak elterjesztését igényli (3.3.1. Intézkedés).

Az intézkedés tartalmaként térségi szinten támogatott egy térség határain is átnyúló vonzáskörzettel rendelkező szakirányú képzést biztosító középfokú intézmény létrehozása, amely a kistérségben és Budapesten már működő szakképzéssel foglalkozó intézményekkel, valamint a munkaerő keresleti oldalával egyeztetve végezné szakképző tevékenységét nappali tagozatos rendszerben illetve a felnőttoktatás keretén belül.

Az intézkedés igyekszik azon társadalmi csoportok munkaerőpiaci integrálását megvalósítani, akik alapfokú képzettséggel sem rendelkeznek, vagy ez a legnagyobb iskolai végzettségük. Esetükben még a szakképzés lehetőségei is szűkek. Foglalkoztatásukra a közcélú munka jelenthet legalább ideiglenes megoldást, mely e társadalmi csoport bevonására elsősorban bizonyos kommunális feladatok ellátásában nyújt lehetőséget. A jelenleg elsősorban önkormányzati szinten futó közmunka programok kistérségi szintre emelése azok hatékonyságát is javíthatja, s megfelelő feladatmennyiséget is tud biztosítani számukra.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés eredményeként a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldala – struktúráját tekintve – összehangolásra kerül. Ezzel javul a foglalkoztatás térbeli struktúrája is, mind többen találnak helyben (a kistérségben) munkahelyre, ezáltal tompul az ingázás jelentősége. A munkaügyi egyeztetési tevékenység munkájának pontosabb megalapozásával (teljeskörű kínálati és keresleti felmérés) lehetővé válik a munkaerő keresleti, kínálati oldalának feszelesebb összehangolása, lehetőség adódik az ingázók arányának és ezáltal járulékos költségeinek csökkentésére. A járulékos fejlesztések végrehajtásával csökken a veszélyeztetett csoportok munkanélkülieken belüli aránya, illetve jelentősen javul a munkaerőpiacról tartósan kiszorultak visszavezetése, s a „legális munka” kiterjesztése.

A középfokú oktatási intézményekben zajló szakmai képzés szorosabb összhangba kerül a térségi igényekkel.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Munkaerőpiac strukturális egyensúlyának megteremtése a térség gazdasági és érdekvédelmi szereplőinek együttműködésével
- Közcélú foglalkoztatás (közmunka) növelése kistérségi együttműködésben
- A szakképzés közép és felsőfokú szintjének intézményi fejlesztése

3.4.4.1. Tevékenység: Munkaerőpiac strukturális egyensúlyának megteremtése a térség gazdasági és érdekvédelmi szereplőinek együttműködésével**A tevékenység célja és indoklása**

A tevékenység célja, hogy a kistérségben tapasztalható strukturális jellegű munkaerő gazdálkodási probléma enyhüljön. Az Érdi kistérségben nem a magas munkanélküliségi ráta indokolja a munkaerőpiac szereplői tevékenységének összehangolását, hanem az a tény hogy a munkaerő képzettségéből adódó kínálati oldal szerkezete gyakran nem egyezik a keresleti oldal igényeivel. További probléma, hogy a Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége nem rendelkezik teljes körű adatbázissal a térség vállalkozásaival és azok munkaerőigényeivel kapcsolatban. A munkaerőigények ismerete nélkül a megyei szinten szervezett átképzési, felnőttképzési programok nem fedik le a valós piaci igényeket. Ezért annak ellenére, hogy az egyeztetések folyamatosak a szereplők között és azok a lehető legszélesebb eszköztárat alkalmazzák a keresleti és kínálati piac egyensúlyának megteremtéséhez, ahhoz a munkaadók, a munkavállalók, a Megyei Munkaügyi Központ (és annak Érdi kirendeltsége), az érdekvédelmi szervezetek és az önkormányzatok nagyobb fokú együttműködésére van szükség.

A munkaerőpiaci egyensúly keresleti és kínálati feszültsége a nagymérvű ingázásban is kifejeződik. Budapest közelében ez a folyamat teljesen természetes, ugyanakkor a kistérség települései közötti, kistérségre jellemző nagyságrendű munkaerőcseré nem indokolt és strukturális feszültségeket takar.

Számos szakmát illetően probléma jelentkezik a keresleti és kínálati oldal elvi találkozásokor, elsősorban a kétkezi munka háttérbe szorulása generál állandó hiányt. Emiatt fontos az oktatás alacsonyabb szintjén (általános iskolák felső tagozata) elindítani a képzési irányokkal kapcsolatos tudatformálást, amiben a Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége komoly szerepet játszik és játszhat.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében tehát a munkaerőpiac szereplőinek szorosabb kapcsolattartása javasolt, amelynek koordinátora a Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége, illetve az érdekvédelmi szervezetek lehet.

A szereplők akkor válnak érdekeltté a kölcsönös információcserében, ha ezzel munkájukat megkönnyítik. A vállalkozások könnyebben jutnak képzett munkaerőhöz és épülnek be egyes beszállítói rendszerekbe, ha képesek hatékony igényfelmérésre és a szakmai képzéssel foglalkozó középiskola(ák) beindított szakirányaira megfelelő számban jelentkeznek.

Jelenleg a Pest Megyei Munkaügyi Központ adatgyűjtése alapján (negyedévente frissítve) csak a vállalkozások egy részéről állnak rendelkezésre munkaerőpiaci információk. Fontos, hogy ebbe az adatgyűjtési körbe a munkaadók minél szélesebb – lehetőleg teljes köre – bekapcsolódjon.

A rugalmas képzési átképzési struktúrák kiépítéséhez fontos, hogy a térség gazdasági szolgáltatást végző szereplői (kamarák, ipartestületek, könyvelő cégek stb.), illetve a helyi iparüzési adó kapcsán információval rendelkező önkormányzatok – a munkaügyi központ kirendeltségének koordinálásával – együttesen működtessenek egy igényekre vonatkozó adatbázist.

Kistérségi szinten javasolt a munkaügyi egyeztetések folytatása. Az egyeztetések résztvevői a foglalkoztatásban érintett intézmények, gazdasági szervezetek – Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi Kirendeltsége, Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara szakképzésben érintett iskolák, munkaadók – akik évente legalább két – a kistérség által kezdeményezett – alkalommal tanácskoznak az aktuális munkanélküliségi helyzetről, a vállalkozások oldalán jelentkező munkaerőigények jellegéről és annak lehetőségeiről, hogy az iskolarendszeren belüli és kívüli képzés ezekre az adottságokra hogyan képes reagálni új képzési ajánlataival. Javasolt legalább egy ülést az aktuálisan következő iskolai év szervezési, előkészítő időszakában megtartani, hogy a javaslatok beépülhessenek a képzési intézmény következő évi „kínálatába”.

A megvalósítás szereplői

- Pest Megyei Munkaügyi Központ
- Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi Kirendeltsége
- Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara
- Kistérségi Iroda
- térségi vállalkozások
- a térség középfokú szakképző intézményei
- a térségben aktív felnőttképzéssel foglalkozó szervezetek

Monitoring:

Output indikátorok

- munkaügyi keresleti adatbázis elkészítése (összefüggésben a vállalkozói adatbázissal)
- rendszeres munkaügyi egyeztetések

Eredmények

- Növekszik az egyeztetésekre alapozott sikeresen lebonyolított kurzusok száma
- Növekszik a kurzusokon részt vevő és sikeresen elhelyezkedő munkaerő száma
- Megszűnnek a strukturális súrlódások a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldala között

Hatások

- Összhangba kerül a munkaerőképzés és a vállalkozók részéről felmerülő igény képzési szerkezete, ezáltal csökken a munkanélküliek (különösen a tartós munkanélküliek) száma
- Csökken az ingázás mértéke

A finanszírozás lehetséges forrásai

- Pest Megyei és Érd Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara
- Érdi Ipartestület
- Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány érdi alközpontja
- Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	A kistérségi szintű munkaerő gazdálkodási egyeztetési fórumok szervezése, célirányos, tudatformáló találkozók megszervezése	Munkaügyi központ, kamarák és Kistérségi Iroda	kistérségi, megyei	Folyamatos, minimál költségű	2009-től folyamatos

3.4.4.2. Tevékenység: Közcélú foglalkoztatás (közmunka) növelése kistérségi együttműködésben**A tevékenység célja és indoklása:**

Noha az Érdi kistérségben a munkanélküliség az országos rátától jelentősen elmarad, az aktív korú lakosság egy jelentős része nem rendelkezik állandó munkajövedelemmel. Egyrészt vannak közöttük olyanok, akik tartós munkanélküliként munkanélküli vagy szociális ellátásban részesülnek, mások jövedelmének nagy része a fekete- és szürkegazdaságból származik, míg némelyek egyáltalán nem rendelkeznek semmilyen jövedelemforrással. Ezen helyzetek kezelésére, a munkaerőpiacról kiszorultak állandó jövedelmének biztosítására az önkormányzatoknak is figyelmet kell fordítani, mivel ezek súlyos társadalmi konfliktusokhoz vezethetnek. A közmunkaprogramok ideiglenes (vagy állandó) munkalehetőséget biztosítva lehetővé teszik a célcsoportba tartozó személyek megélhetésének biztosítását, gyakorlatot és referenciát szolgáltatnak a résztvevők későbbi elhelyezkedéséhez. Mindemellert az ilyen típusú foglalkoztatás lehetőséget teremt olyan munkák elvégzésére, amelyekre szükség van és a célcsoport számára könnyen elvégezhető, nagy anyagi ráfordítást igénylő képzési költségek nélkül.

Fejlesztési javaslatok:

A kistérségben az egyes önkormányzatok közmunkaprogramjainak összehangolása révén lehetőség van arra, hogy közös szervezeti keretek között, esetleg a munkaszervezésben megnyilvánuló kistérségi koordinációban valósuljon meg bizonyos munkák hatékony elvégzése. Korábban ezeket a feladatokat a közigazgatási határokon belül valósították meg, mivel azonban a kistérség települései, s különösen Érd, Diósd és Tárnok gyakorlatilag összenőttek, bizonyos feladatok kistérségi együttműködésben hatékonyabban megvalósíthatók. Ez egyrészt a közmunkások számára biztosított gép- és berendezéspark fenntartásának költségeit is csökkentené, másrészt állandó feladatot biztosítana a közmunkásoknak, és a települési önkormányzatok is olcsóbban tudnák realizálni e feladatok megoldását. A közmunkásokkal elvégzett feladatok hozzájárulnak a településkép javításához, az élhetőbb környezet kialakításához, miközben a foglalkoztatás társadalmi problémákat, konfliktusokat is kezel.

A megvalósítás szereplői:

- Kistérségi Többcélú Társulás
- Kistérségi Iroda
- Önkormányzatok
- Pest Megyei Munkaügyi Központ Érdi kirendeltsége

Monitoring:*Output indikátorok:*

- Közmunkaprogramba bevontak száma
- Városgazdálkodási kiadások csökkenésének aránya

Eredmények:

- A munkaerőpiacról kiszorultak stabil és a segélyeknél magasabb jövedelemhez jutnak, mely számukra magasabb életszínvonalat és életminőséget biztosít
- A településeken bizonyos tevékenységek (zöldfelület és vízelvezető árok karbantartás, hőeltakarítás stb.) elvégzése alacsonyabb költséggel megvalósítható

Hatások:

- A munkaerőpiacról kiszorultak állandó jövedelemhez jutnak, mely hozzájárul az önkormányzati kiadások csökkenéséhez is (pl. szociális ellátás, városgazdálkodás), s mindezek révén a célcsoport munkaerőpiaci reintegrálása is megvalósulhat
- Javul a településkép

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Kistérségi együttműködés a közcélú foglalkoztatás területén	Érdi Kistérségi Többcélú Társulás	Kistérségi, települési		

3.4.4.3. *Tevékenység: A szakképzés közép és felsőfokú szintjének intézményi fejlesztése*

A tevékenység célja és indoklása

Az Érdi kistérség több magas színvonalú képzést biztosító középfokú oktatási intézménnyel rendelkezik, amelyek elsősorban az egyetemi, főiskolai felkészítésben méltó társai a neves budapesti intézményeknek, illetve közgazdasági, informatikai ismereteket oktatnak jelentős sikerrel. Ugyanakkor, a kistérség intézményei nem képesek az igényeknek megfelelő szinten biztosítani a képzést számos – egyébként a térségben keresett – szakmát illetően, tehát az ilyen jellegű képzésben részt vevő tanulók jelentős hányada Budapesten végzi tanulmányait, ennek következtében naponta jelentős távolságokat megtéve ingázik.

A kistérségben működő termelő vállalatok gyakran jelentős munkaerőhiánnyal küszködnek, aminek részben az is oka, hogy nincs a térségben megfelelő alapfokú szakmai felkészültségű munkaerő, a fiatalok gyakorlati oktatásban nem vagy nem megfelelő színvonalon részesülnek, a fizikai munka (szakmunka) presztízse igen alacsony színvonalú.

Hiány mutatkozik a munkaerőpiacon könnyedén értékesíthető felsőfokú szakképesítéssel rendelkező munkaerőből is. Ennek oka elsősorban, hogy miközben az elmúlt 8-10 évben többszörösére nőtt a diplomások száma, a gazdaság legkülönbébb területein hiány jelentkezik többféle gyakorlati munkakör betöltésére alkalmas, magas színvonalon képzett, felkészült szakemberekben, pl. a szakmai munkát operatív szinten irányító és magas szinten elvégző, szakmailag maximális felkészültséget igénylő szinteken.

A hazai felsőoktatás Bolognai Folyamaton¹¹ belül zajló átszervezése teret ad a felsőoktatás átszervezésére, ahol a felsőfokú szakképzés fokozatosan nagyobb teret, lehetőségeket és presztízst kap.

Fejlesztési javaslatok

A szakképzés feladatait közoktatásról szóló az 1993. évi LXXIX. törvény, a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény, illetve a Szakképzési hozzájárulásnak és a képzés fejlesztésének támogatásáról 2003. évi LXXXVI. törvény módosítása eredményeként TISZK-ekben (Térségi Integrált Szakképző Központ) kell megszervezni, minimum 1500 fő tanulói létszám biztosításával. 2007. szeptemberétől a szakképzési és közoktatási törvény a TISZK-et már nem intézménytípusként, hanem feladat-ellátási helyként értelmezi. A szakképzési rendszer irányításában főszerepet kapnak a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok (RFKB), amelyek kezdeményezhetik a szakképzési társulások létrejöttét, kidolgozzák az iskolarendszerű

¹¹ Az 1999-ben Magyarország által is aláírt Bolognai Nyilatkozat célul tűzte ki, hogy aláírói 2010-re egy egységes *Európai Felsőoktatási Térséget* hoznak létre, összehangolják és összehasonlíthatóvá teszik felsőoktatási rendszerüket. A felsőoktatás modernizációja tehát nagyrészt a Bolognai Folyamat irányelveinek megfelelően elindult.

A Bolognai Folyamat egyik legfontosabb következménye a felsőoktatás jelenlegi intézményi és képzési struktúrájának átalakulása. A képzés három egymásra épülő képzési ciklusból áll. A 6-8 féléves alapképzés (BSc) az első ciklus, mely a munkaerőpiacon hasznosítható szakmai ismereteket ad a végzés utáni elhelyezkedéshez, egyúttal megfelelő elméleti képzést is biztosít a tanulmányok mesterfokon történő folytatásához. Az MSc képzés 2-4 féléves és két kimenete van: vagy a munkaerőpiac vagy pedig a doktori képzés.

szakképzés fejlesztésének irányát, ezzel a fenntartók oktatáspolitikai és irányítási szerepe csökken. Az RFKB határozza meg a régiókban és az egyes megyékben az indítható szakmacsoportokat, szakmákat, ezen belül az osztályok és a tanulók számát.

Érd Megyei Jogú Városban a szakképzési feladatokat jelenleg a Kós Károly Szakképző Iskola látja el. Az intézmény szakiskolába és szakközépiskolába iskolázza be a 8. osztályt elvégzett tanulókat. A szakiskolában 2-3 éves képzés keretében karosszéria lakatos, szobafestő-mázoló és tapétázó, élelmiszer és vegyi áru kereskedő, gépíró és szövegszerkesztő, vízvezeték és központi-fűtésszerelő, női ruhakészítő képzés történik. Több éves tapasztalat, hogy a diákok a szakközépiskolában csak az érettségi megszerzésének lehetőségével élnek és a 13. 14. évfolyamon történő szakképzést nem veszik igénybe. A szakiskolai képzés is létszámgonddal küzd évek óta, az osztályokat nem tudják megfelelő létszámmal feltölteni.

Százhalombattán szakképzési feladatokat a Széchenyi István Szakközépiskola és Gimnázium lát el. A szakképzésben közgazdasági, gépészeti, informatikai, vállalkozói és ügyintézői végzettség szerezhető.

Azok a szakképző intézmények, amelyek nem felelnek meg a létszámhatároknak (nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő szakképző iskolai tanulók létszáma 3 tanítási év átlagában eléri az 1500 főt) nem kaphatnak szakképzési hozzájárulást, fenntartásukat csak az alap normatíva biztosítja. A Területi Integrált Szakképző Központ (TISZK) programban való részvétel éppen ezért rendkívül fontos. Érd földrajzi helyzeténél fogva nehezen tud társulni és létrehozni 1500 tanuló ellátását biztosító intézménytípust. A települések igyekeznek visszaszerezni a jelenleg nem a település oktatási intézményeit választó tanulóifjúságot (Érd esetében ez 500 főt jelent), hogy az intézmények hozzá jussanak a szakképzési hozzájáruláshoz, szakképzési infrastruktúra fejlesztéséhez. Ez magában foglalja a nem keresett szakmák megszüntetését, illetve az „anyagigényes szakmák” kifutó rendszerben való megszüntetését is.

A fejlesztési javaslat egy, a kistérség településeinek egyetértésével, a kistérség középfokú oktatási intézményeivel és budapesti képzőhelyekkel – az átfedések és a felsőfokú képzés elérésének megkönnyítése érdekében – egyeztetett struktúrájú és képzési profilú és térségbeli foglalkoztatási igényekhez igazodó, multi-funkciós középfokú oktatási intézmény létrehozása. Egy olyan intézményé, amely a hagyományos középiskolai képzésen túl speciális képzési profillal is rendelkezik és tevékenységébe bevonja a kistérség gazdasági szereplőit is. Az intézmény elhelyezkedése és képzési hagyományaira alapozva Érd MJV-ben jönne létre.

Ezen oktatási komplexum a hagyományos középiskolai képzésen túl olyan oktatási profillal rendelkezik majd, amely figyelemmel van, igazodik a térségben jelentkező munkaerő-piaci igényekhez, melyeket várhatóan a város déli határán futó M6-os autópálya által generált gazdasági (kereskedelmi-szolgáltató) fejlesztések alakítanak majd. Az oktatási intézmény e speciális szakképzés biztosítása révén nemcsak a városban élők, hanem a kistérség többi településén lakó iskolaválasztás előtt álló diák számára is vonzó lehetőséget kínál. Első lépésként sor kerül azoknak a tanulmányoknak, felméréseknek az elkészítésére, melyek a foglalkoztatási igények felmérésével segítik az intézmény oktatási profiljának kialakítását.

A középfokú képzés kiemelt kezelése mellett fontos, hogy a felsőfokú szakképzés illetve a felsőoktatás más formái is jelen legyenek a kistérségben.

A kistérségben a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának összehangolása érdekében Tárnok Önkormányzata tervezi, hogy az új iskolaépület megépülte után a régi épület funkciója a felnőttképzés szervezése és bonyolítása lehet kistérségi együttműködés keretében. Ennek szakmai, humán erőforrásbeli és infrastrukturális lehetőségei részben adottak.

A megvalósítás szereplői

- Érd MJV Önkormányzata
- Tárnok Önkormányzata
- települési önkormányzatok
- kistérségben működő jelentősebb, elsősorban termelő nagyvállalatok, amelynek jelentős a munkaerőigénye
- továbbtanulási lehetőséget biztosító intézmények
- Pest Megyei Önkormányzat

Monitoring:

Output indikátorok

- Képzési központok megvalósulása

Eredmények

- A helyi foglalkoztatók munkaerő problémái (mennyiségi és minőségi tekintetben is) csökkennek
- Csökkennek a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldala közötti feszültségek.

Hatások:

- Tovább csökken a munkanélküliség

A finanszírozás lehetséges forrásai

- Humánerőforrás fejlesztési pályázat KTIA 1.3.2. Magyarország
- KMOP 4.1.

Projektelképzések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Kistérségi feladatokat is ellátó általános iskola és középfokú oktatási-nevelési komplexum létrehozása Érden a Teleki Sámuel Általános Iskola bővítésével (12 évfolyam számára)	Érd MJV önkormányzata	települési	1,5-2,0 milliárd Ft	2009-2010
	Térségi feladatokat ellátó szakképző központ létrehozása vagy csatlakozás TISZK-hez				
	Felnőttképzés szervezése és bonyolítása kistérségi együttműködésben a jelenlegi iskolaépületben az új iskola megépülése után	Tárnok önkormányzata			

3.4.5. Intézkedés: A kistérség turisztikai potenciáljának tágabb térségbe integrált, értékszemléletű kiaknázása**Az intézkedés céljai**

- valósuljon meg a turisztikai vonzerők fenntartható hasznosítása
- javuljon a kistérség turisztikai kínálatának versenyképessége
- növekedjenek a turizmusból származó bevételek

Az intézkedés indokoltsága

A turizmus a modern társadalmak életében egyre meghatározóbb szerepet tölt be, mivel az egyén szabadidő eltöltésének elsődleges formájává, továbbá az emberek közötti érintkezések és a gazdasági, kulturális kapcsolatok kialakításának eszközévé vált. A területfejlesztésnek is egyre nagyobb jelentőségű eszköze, hiszen interszektorális, multiplikátor és szinergikus hatásainak köszönhetően jelentős gazdaságélénkítő szereppel bír, illetve nagymértékben hozzájárul a helyi potenciálok kihasználásához és megőrzéséhez.

Az Érdi kistérség nem tartozik a legfrekvenciáltabb turisztikai célterületek közé, ennek ellenére a turizmus egyes ágazataiban számottevő fejlesztési potenciálok rejlenek. A kistérség számára komparatív előnyt jelent, hogy hazánk legjelentősebb turisztikai desztinációjának, Budapestnek közvetlen szomszédságában, a fővárost övező rekreációs zónában fekszik, s a Budapest-Közép-Dunavidék turisztikai régióhoz tartozik.

Az intézkedés tartalma

A turisztikai potenciálok hasznosításához, és a turisztikai kínálat versenyképessé tételéhez a kistérség turizmusának átfogó fejlesztésre van szükség, ezért jelen intézkedés az Érdi kistérség turizmusának komplex fejlesztését valósítja meg. Ennek jegyében a vonzerőket versenyképes turisztikai attrakciókká kell fejleszteni, biztosítani kell a megfelelő fogadóképességet, és a

kapcsolódó minőségi szolgáltatásokat, majd ezekre épülve színvonalas programcsomagok és komplex turisztikai termékek kialakítására, és népszerűsítésére van szükség.

Az adottságok alapján a kistérség turizmusfejlesztési stratégiájának középpontjában a rekreációs tevékenységek, valamint a főváros turisztikai kínálatához való kapcsolódásnak kell állnia. A hangsúlyt a termál- és gyógyturisztikai, a kerékpáros turisztikai, illetve a lovas turisztikai termékek fejlesztésére szükséges elsősorban fektetni, melyek legfőbb célcsoportjait a helyi lakosság, a főváros lakossága, valamint a térség vállalatainak dolgozói jelentik.

A rekreációs turisztikai termékek fejlesztése érdekében biztosítani kell a jelentős termálvízvagyon sokoldalú turisztikai hasznosítását és meg kell teremteni az aktív turizmus feltételeit a sportolási lehetőségek bővítésével, a lovas turisztikai szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztésével, valamint a kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítésével (utóbbit a 3.2.3. Intézkedés tartalmazza).

A turizmusfejlesztési tevékenység, illetve marketingtevékenység hatékonyságának növelése érdekében a fejlesztéseket egységes stratégia mentén, egységes koordináció mellett szükséges megvalósítani, ennél fogva a kistérségi turizmus fejlesztésének és a turisztikai kínálat kijánlásának megfelelő szervezeti keretek között kell történnie.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés keretében megvalósuló fejlesztések eredményeként növekedni fog a turisztikai erőforrások hasznosításának szintje, amelynek köszönhetően a kistérség gazdaságában felértékelődik a turizmus szerepe. A vonzerők attrakcióvá fejlesztésével, a turisztikai szolgáltatások minőségi szintjének emelésével, illetve színvonalas turisztikai termékek kialakításával javul a turisztikai kínálat versenyképessége, amely a turistaforgalom növekedése mellett a turisztikai bevételek növekedésében is kifejeződik. A fejlesztések jótékony hatásaiból természetesen nemcsak a kistérségbe látogató turisták részesülnek, hanem a kistérség lakosai is, akik több és vonzóbb rekreációs szolgáltatás közül válogathatnak, s akik életminőségének javulásához a helyi természeti és kulturális örökség megőrzésén kívül az új jövedelemszerzési lehetőségek is hozzájárulnak.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Turisztikai vonzerők és a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése
- Komplex turisztikai programcsomagok kialakítása
- A turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek és a turisztikai marketing fejlesztése

3.4.5.1. Tevékenység: Turisztikai vonzerők és a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása

A turisztikai vonzerő, az adottságok önmagukban nem képesek jelentős keresletet generálni, de ha attrakcióvá, azaz különleges és a piaci igényeket magas fokon kielégítő kínálati elemmé fejlesztik, eladhatóvá válnak. A turisztikai attrakciók a turisztikai kínálat versenyképességének meghatározó fontosságú tényezői, mivel a turisták adott desztinációt elsősorban annak turisztikai attrakciói miatt keresik fel. Napjainkban a turisták nem csak színvonalas attrakciókat igényelnek, hanem az

attrakciókhoz kapcsolódó minőségi szolgáltatásokat és rendezvényeket is, amely szolgáltatások egyfelől tovább emelik az attrakció vonzerejét, másfelől pedig nagymértékben növelik az attrakciók jövedelemtermelő képességét.

Az Érdi kistérség turisztikai potenciáljának alacsony kihasználtsága elsősorban – több egyéb tényező mellett – a turisztikai vonzerők elhanyagolt állapotával, hiányos infrastruktúrájával, valamint látogatóbarát bemutatathatóságának hiányával magyarázható. Jelen állapotukban ezen vonzerők nem képesek felkelteni a turisták érdeklődését, nem építhető rájuk kurrens turisztikai termék. Turisztikai hasznosításuk előfeltétele, hogy a szükséges fejlesztések eredményeként olyan attrakciókká váljanak, melyek egyedülálló látványosságként tudnak megjelenni a térség turisztikai kínálatában. A kistérségben tehát jelenleg kevés turisztikai attrakció található, ugyanakkor több olyan vonzerő is van, amely attrakcióvá fejleszthető, illetve megfelelő feltételek és elképzelések vannak új attrakciók létrehozására. A kistérség turizmusfejlesztésének stratégiai fontosságú eleme, hogy a jelenlegi kínálat mind több új attrakcióval egészüljön ki. A tevékenység célja ezért az, hogy a vonzerőadottságok turisztikai hasznosításának feltételeit megteremtve megtörténjen a kistérség turisztikai vonzerőinek attrakcióvá fejlesztése és bővüljön az azokra épülő szolgáltatások köre.

Mindezt az is indokolja, hogy a turisztikai piacon egyre élesedő verseny figyelhető meg, egyre kiélezettebb küzdelem folyik a turisták és a befektetők megszerzésért. Ebben a fokozott versenyhelyzetben a vonzerők fejlesztése, magas minőségű turisztikai termékek kialakítása nélkül nem lehet sikereket elérni.

A turisztikai vonzerők fejlesztése mellett fontos a térségben történő több napos tartózkodás feltételeit megteremtő fogadóképesség fejlesztés, s ezzel a szálláshelyfejlesztés támogatása is. A Budapest kapujában található kistérségben elsősorban nagyobb (legalább 40-50 fő – egy „turistabusznyi”) látogató elszállásolására alkalmas szálláshelyekre jelentkezik igény.

A tevékenység megvalósítása a turistaforgalom megnövekedését fogja eredményezni, mellyel lépést kell tartania a fogadóképességnek is, ezért az attrakciókkal egyidejűleg a szállásadás és a vendéglátás minőségi fejlesztésének is meg kell történnie.

Fejlesztési javaslatok

Az Érdi kistérségben az előzőekben leírtak a termálvíz széleskörű turisztikai hasznosítását, az érdi minaret, a Sina-kastély, valamint az értékes pincesorok rekonstrukcióját és turisztikai hasznosítását, a Régészeti Park, a Magyar Földrajzi Múzeum és egyéb bemutatóhelyek fejlesztését, továbbá a Duna-part turisztikai hasznosítását teszik szükségessé.

A Duna-part turisztikai hasznosításának a Közép-Duna-völgy komplex hasznosítási programjához, a „Beszédes Program”-hoz, illetve a Budafok-Tétény, Érd MJV és Százhalombatta Duna-menti területei fejlesztési programjának, a Vallum Potentiae-Campona Programhoz illeszkedően kell történnie.

A Beszédes-program a Duna révén kialakult természeti erőforrások és a térséget alkotó települések társadalmi és gazdasági potenciálja által teremtett lehetőségek komplex és integrált, a környezeti, a társadalmi és a gazdasági fenntarthatóság követelményének megfelelő fejlesztési rendszere. A program célja a víz hasznosításának komplex fejlesztése. A cél elérésének

eszközöként szolgálhat a hajózás lehetőségeinek távlati fejlesztése, kikötők létesítése; vízi szabadidős tevékenységek feltételeinek kiszélesítése: turisztikai célú hajózás, evezős sportok, motorcsónak sport, sport- és hobbihorgászat; a vízparti strandolás és szabadidős programok lehetőségeinek kialakítása; bányatavak turisztikai célú hasznosítása.

A Vallum Potentiae-Campona Program a természeti és építészeti értékekben gazdag, ám mindezidáig jórészt feltáratlan, alulhasznosított Duna menti területek komplex fejlesztési programja, melynek célja a Duna-part Budafok és Százhalombatta közötti szakaszának és az érintett települések Duna menti városrészei természeti értékeinek, történeti és épített örökségének feltárása, megőrzése és fenntartható módon történő, elsősorban kulturális, turisztikai és rekreációs célú hasznosítása. A terület gyors elérését biztosító közlekedési infrastruktúrafejlesztések, barnamezős területek rehabilitációja és városrehabilitációs fejlesztések mellett olyan turisztikai fejlesztéseket is tartalmaz, mint például a Duna menti Európai Népek Múzeuma, az egykori Sina kastély rekonstrukciója, vagy a Beliczay-sziget turisztikai hasznosítása.

A Duna-part kistérségbe eső szakaszán leginkább a Régészeti Park szomszédságában található Téglagyári-völgy alkalmas turisztikai célú hasznosításra. A Duna-part turisztikai hasznosításának lényeges eleme a dunai kikötőrendszer kiépítése. Menetrendszerinti személyhajó forgalom lebonyolítására alkalmas kikötők létesítése javasolt Százhalombattán a Téglagyári-völgynél, továbbá Érd-Ófalun a Thermál Hotel Liget közelében. A kikötési lehetőségek biztosításával lehetőség nyílik arra, hogy a kistérség bekapcsolódjon a Csepel-sziget térségének egyre jelentősebb személyhajó forgalmába, s a főváros környéki hajókirándulások kedvelt megállóhelyévé váljon.

Ehhez kapcsolódóan lehetőséget jelent a természetvédelmi tematikus utak kiépítése abban az esetben, ha a védett értékek egy-egy hosszabb-rövidebb útvonalra felfűzhetők. A védett és védendő természeti értékek tanösvényeken történő bemutatása az egyik leghatékonyabb módja nem csak a turisztikai kínálat növelésének, hanem magának a védelemnek is. Ez annál is inkább fontos, mert a Budai Tájvédelmi Körzet kiemelt vonzerőt jelent a természetjárók számára.

A zöldterületek védelme, a zöldfelület fejlesztés az aktív turizmus lehetőségeinek fejlesztését is jelenti, egyben a helyi lakosság rekreációs lehetőségeit is jelentősen bővíti. Ide kapcsolódik a tárnoki Öreghegy turisztikai célú fejlesztése, mely egyrészt tanösvény kialakítását jelenti, másrészt a kerékpárúttal történő ellátást is célozza.

A kistérség településein az országos és helyi védettségű építészeti értékek Érd-Ófalu kivételével nem találhatók koncentráltan. Az épített környezetet érintő fejlesztések (rehabilitáció) alapvetően települési érdekeket szolgálnak, ugyanakkor bizonyos aspektusban kistérségi vonatkozásuk is van. A védett építészeti emlékek szórtsága azonban nehezíti a térségi vonzerők gyarapítását.

A kistérség hasznosítatlan, jelentős értéket képviselő műemlék jellegű épületeinek – mint például az Érdön található, 1971-ben elbontott, de középkori pincerendszerét megőrző Sina-kastély –

hasznosítása magas színvonalú szolgáltatásokat nyújtó, kisebb konferenciák, vállalati tréningek lebonyolítására is alkalmas szálláshelyek kialakításával javasolt.

A tevékenység a már meglévő turisztikai vonzerők fejlesztése mellett új turisztikai attrakciók – különös tekintettel a rekreációs célú létesítményekre (mint például termálfürdő, sportközpont, lovarda) – kialakítására is javaslatot tesz, de ezenkívül támogatja egyéb jellegű attrakciók, például tematikus parkok, hagyományőrző kézműves központok, tanösvények, stb. megvalósítását is. A fejlesztési javaslatok nemcsak az állandó, hanem az időszakos jellegű attrakciók, azaz kulturális-, gasztronómiai-, sport- és egyéb rendezvények, vásárok, fesztiválok fejlesztését is tartalmazzák.

A turizmus legújabb trendjeinek megfelelően valamennyi fejlesztés esetében hangsúlyos szempontként jelenik meg a fejlesztések látogatóbarát jellege, amely az adott attrakció mindenki számára lehetővé tevő látogathatóságát és az attrakcióhoz fűződő ismeretanyag sokoldalú és élvezetes bemutathatóságát teremti meg.

Az attrakciók fejlesztése mellett a kistérségben a fontos a fogadókészség (szálláshelyek) növelése és minőségének fejlesztése. A program olyan projekteket támogat elsősorban, amelyek nagyobb létszámú csoportok (40 fő felett) fogadására tesznek alkalmassá már meglévő szálláshelyeket, illetve amelyek ilyen szálláshelyek létrehozására irányulnak. Ez elsősorban a fővárosba autóbusszal érkező turistacsoportok elszállásolásra teszi alkalmassá a kistérséget és hozzájárul ahhoz, hogy a helyi turisztikai attrakciók jobban a turizmusszervezők látóterébe kerüljenek.

A megvalósítás szereplői

- finanszírozó szervezetek (bankok, fejlesztési társaságok, stb.)
- vállalkozások
- települési önkormányzatok és társulásaik
- civil szervezetek
- Örökségvédelmi Hivatal
- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

Monitoring

Output indikátorok

- turisztikai hasznosításba bevont műemléki épületek
- fejlesztett bemutatóhelyek
- új turisztikai attrakciók

Eredmények

- belföldi vendégforgalom
- külföldi vendégforgalom
- vendégéjszakák

Hatások

- turisztikai bevételek
- a turisztikai szektorban foglalkoztatottak

Finanszírozás forrásai

- KMOP 3. prioritás

Projektelképzelések, projektek:

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Duna-part komplex turisztikai hasznosítása (Vallum Potentiae Program keretében önálló projektként) <ul style="list-style-type: none"> • Duna-menti Európai Népek Múzeuma • Egykori Sina-kastély rekonstrukciója és turisztikai hasznosítása szálloda kialakításával • Motorcsónak- és jachtkikötő létesítése a Beliczay-szigeten • Tanösvény kialakítása a Beliczay-szigeten • Érd-Ófalu dunai személyhajó kikötő létesítése 	Érd MJV Önkormányzata, Százhalombatta Önkormányzata	régió, kistérségi, települési	20 milliárd Ft	2010-2013
				300 millió Ft	2009-2013
	Érd-ófalu dunai személyhajó kikötő létesítése	Érd MJV Önkormányzata	kistérségi, települési	nem becsülhető	2009-2013
	Százhalombatta – Téglagyári-völgy dunai személyhajó kikötő létesítése	Százhalombatta Önkormányzata	kistérség, település	nem becsülhető	2009-2013
	Régészeti Park bővítése	Százhalombatta Önkormányzata, Érd MJV Önkormányzata	kistérségi, települési	550 millió Ft	2009-2011
Lovasbázisok kialakítása, lovastúra-útvonalak kialakításának vizsgálata	Érd, Tárnok	kistérségi, települési			
Települési szint	Százhalombattai termálfürdő és egészségturisztikai központ megépítése	Százhalombatta önkormányzata	települési	3,5 milliárd Ft	

Területfejlesztési Konceptió és Program

Kulturális-művészeti központ kialakítása múzeumi-műemléki épületegyüttesben	Érd MJV Önkormányzata	települési	2,5 milliárd Ft	2010
Helyi természeti védelem alatt álló területek (komplex) fejlesztése (Fundoklia völgy, Czabai kert, stb. tanösvény, bemutató-hely, pihenőhely kialakítása, terület lekerítése)	Érd MJV Önkormányzata	települési		
Érd-Ófalu pincerendszerének idegenforgalmi, kulturális, vagy művelődési célú hasznosítása	Érd MJV Önkormányzata	települési	100 millió Ft	
Településrendezési terv készítése Érd-Ófaluban - Duna-part komplex turisztikai hasznosítása (Vallum Potentiae Program keretében önálló projektként)	Érd MJV Önkormányzata	települési	300 millió Ft	2009
Tanösvények kialakítása (Beliczay-sziget, Fundoklia-völgy, stb.)	Érd MJV Önkormányzata	települési	15 millió Ft	2009
Konferenciaturizmus fejlesztése a Városi Sportcsarnok kiegészítésére	Érd MJV Önkormányzata	települési	4 milliárd Ft	
Egészségturisztikai fejlesztések Érd-Ófaluban	Érd MJV Önkormányzata	települési	300 millió Ft	2009-2010
Gulliver Kulturális Tudományos Park	Százhalombatta	települési		
Diósd Kőbánya kulturális, idegenforgalmi hasznosítása	Diósd önkormányzata	települési		
Pincesor rehabilitáció Diósdon és Tárnokon	Diósd és Tárnok önkormányzata	települési		
Tárnok	Tárnok önkormányzata			

3.4.5.2. *Tevékenység: Komplex turisztikai programcsomagok kialakítása*

A tevékenység célja és indoklása

A turizmus jövedelemtermelő képességének növelése a magas költési hajlandóságú célcsoportok megnyerése és a turistaforgalom növelése mellett a turisták tartózkodási idejének meghosszabbítását is szükségessé teszi. Minél hosszabb a tartózkodási idő, annál nagyobb a turisták költése, hiszen több napos tartózkodás esetén – a helyi bevételeket növelve – szállásra és étkezésre is költenek. Fontos tehát, hogy a kistérségbe látogatók az attrakciók felkeresése után ne hagyják el nyomban a kistérséget, hanem hosszabb időt, akár több napot is eltöltsenek itt. A turistákat azonban csak abban az esetben lehet hosszabb maradásra bírni, ha szabadidejüket tartalmasan tudják kitölteni, amely nemcsak az attrakciók meglátogatásában merül ki, hanem egyéb kapcsolódó programokon való részvételt is magában foglal. A szabadidő tartalmas eltöltésének érdekében ezért a különböző kínálati elemeket (az attrakciókat, a vendéglátók és a szállásadók szolgáltatásait, valamint egyéb turisztikai szolgáltatásokat) komplex programcsomagokba kell foglalni.

A programcsomagok azon túlmenően, hogy a térségbe látogatók számára biztosítják a szabadidő tartalmas és változatos eltöltésének feltételeit, kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a kistérség turisztikai kínálata sikeresen integrálódjon tágabb térségének turisztikai kínálatába.

A tevékenység mindezek alapján a turisztikai kínálat versenyképességének javítását és a szomszédos térségek turisztikai kínálatához történő kapcsolódás elősegítését célozza komplex programcsomagok kialakításának ösztönzésén keresztül.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység tematikus utak (művészeti, történelmi, gasztronómiai utak), kerékpáros túrák, lovas túrák, gyalogtúrák, pince-túrák stb. kialakítására, családi, vállalati és egyéb csoportos programok, programcsomagok összeállítására tesz javaslatot a kistérség határain átnyúló turisztikai programokat is beleértve. A tematikus programcsomagoknak elsősorban a kerékpáros turizmus, a lovas turizmus, illetve a kulturális- és örökségturizmus köré kell szerveződniük, mivel elsősorban ezek a turisztikai ágazatok rendelkeznek térségi szintű potenciállal. A programcsomagoknak az alábbi attrakciókat javasolt felfűzniük:

Gyalogtúrák	Kerékpártúrák	Pincetúrák	Építészeti értékek és látnivalók	Egyéb turisztikai szolgáltatások és kulturális programlehetőségek
<p>Kaptárkövek (Diósd) Szidónia-hegy (Érd) Fundoklia-völgy (Érd) Kakukk-hegy (Érd) Sánc-hegy (Érd) Czabai-kert (Érd) Érdi magaspart (Érd) Érdligeti Bercza-kert (Érd) Beliczay-sziget (Érd) Sánc-hegy (Százhalombatta) Horgásztó (Százhalombatta) Öreg-hegy (Tárnok) Új-hegy (Tárnok) Anasztázia-puszta (Tárnok) Benta-patak völgye (Tárnok) Halastó (Tárnok)</p>	<p>Érd-Diósd-Százhalombatta-Tárnok-Pusztazámor-Sóskút-Érd</p> <p>Nagytétény-Érd-ófalú-Százhalombatta-óváros-Dunafüred</p>	<p>Új-hegy borospincéi (Tárnok) – Diósd – Érd</p>	<p>Szent-Gellért kápolna (Diósd) Postamúzeum Rádió- és Televíziótörténeti Kiállítóhelye (Diósd) Kutyavár (Érd) Fundoklia-völgy (Érd) Minaret (Érd) Szent Sebestyén-kápolna (Érd) II. Lajos Emlékmű (Érd) Sina-kastély (Érd) Szenvedő Krisztus-kálváriakápolna (Érd) Szent Mihály rk. templom (Érd) Plébánia (Érd) Napház Galéria (Érd) Wimpfen-kúria – Magyar Földrajzi Múzeum (Érd) Érd-Százhalombattai földvár (Érd) Óváros (Százhalombatta) Szent István rk. templom (Százhalombatta) Szerb ortodox templom (Százhalombatta) Matrica Múzeum (Százhalombatta) Régészeti Park (Százhalombatta) Bronzkori földvár (Százhalombatta) Szűz Mária rk. templom (Tárnok) Szent Rókus-kápolna (Tárnok) Kőbánya (Tárnok)</p>	<p>Thermál Hotel Liget (Érd) Városi Szabadidő Központ (Százhalombatta) Városi strand (Százhalombatta) Tóth Lovastanya (Százhalombatta) Budai Golf Club (Diósd)</p>

Kiemelt fontosságú az egy-két napos, hétvégi programok kínálatának bővítése a fővárosi igényeknek megfelelően. A színvonalas attrakciók szűkössége folytán több napos programok kialakítására csak a kistérség határain túli programelemek integrálásával nyílik lehetőség. A kistérség határain átnyúló turisztikai programcsomagok kialakítása megkívánja, hogy megtörténjen a kapcsolatfelvétel a szomszédos térségek turizmusfejlesztésben érdekelt szereplőivel, s hogy a kapcsolatfelvétel után folyamatos és eredményes együttműködés valósuljon meg. A dunai hajókikötő-rendszer kiépítése például a Csepel-sziget turisztikai programcsomagjaihoz történő kapcsolódás lehetőségét teremti meg.

A tematikus útvonalak megtervezésébe és kialakításába szükséges bevonni a szakmai szervezeteket és a megvalósításban érdekelt civil szervezeteket is, míg a magánszféra szolgáltatásait is magában foglaló komplex programcsomagok kialakítása utazásszervező, illetve programszervező vállalkozások közreműködésével történhet.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- szakmai szervezetek, civil szervezetek
- turisztikai szolgáltatók
- utazásszervező, programszervező vállalkozások
- Kistérségi Iroda

Monitoring

Output indikátorok

- tematikus utak
- turisztikai programcsomagok

Eredmények

- vendégforgalom
- a kistérségbe látogatók átlagos tartózkodási ideje
- vendégéjszakák

Hatások

- turisztikai bevételek
- a turisztikai szektorban foglalkoztatottak

Projektelképzések, projektek:

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Térségi	Dél-Buda környéki borút kialakítása				
Érd és vonzáskörzete	Évente megjelenő Európa-napok a Majális rendezvény szervezése, programfüzet kiadása	Érd MJV önkormányzata	települési		évente (2009-)
	Érdi Napok rendezvénysorozat megrendezése, programkínálatot tartalmazó füzet kiadása és terjesztése a hazai és nemzetközi turisztikai szolgáltatók részére	Érd MJV önkormányzata	települési		évente (2009-)
	Kilométeres utcabál rendezvény szervezése programkínálatot tartalmazó füzet kiadása	Érd MJV önkormányzata	települési		évente (2009-)

3.4.5.3. Tevékenység: A turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek és a turisztikai marketing fejlesztése**A tevékenység célja és indoklása**

Az Érdi kistérségben a turizmusfejlesztési tevékenység hatékonyságának növelését gátolja, hogy a térségi szintű turizmusfejlesztésnek nincsenek meg a szervezeti keretei, és ezáltal a turizmusfejlesztési tevékenység nincs kistérségi szinten összefogva, holott a turizmus jelentős mértékben térségi szinten szerveződő ágazat és fejlesztése térségi szemléletet, térségi koordinációt igényel.

A nem megfelelő térségi szintű turizmusfejlesztési tevékenységgel összefüggő probléma a közösségi marketingtevékenység elégtelensége, melyben szintén megmutatkozik a kistérségi koordináció hiánya. A kistérségnek nincs kialakult egységes arculata, amely megkülönböztetné más térségektől és megkönnyítené komplex termékként történő kijánlását, valamint az alkalmazott marketingeszközök köre és minősége sem szolgálja megfelelően a turisztikai kínálat népszerűsítését. Ebből adódóan a kistérség jelentős hátrányban van más térségekkel szemben, hiszen a sikeres marketingtevékenység a turistákért és a befektetőkért folyó versengés kulcsfontosságú eszköze.

A tevékenység a turizmusfejlesztés és a marketingtevékenység hatékonyságának javítását tűzi ki célként, melyet a turizmusfejlesztés szervezeti kereteinek megteremtésén, a turizmusfejlesztésben

érdekelte szervezetek megfelelő személyi és tárgyi feltételeinek biztosításán, az együttműködések ösztönzésén, illetve a marketingeszközök szélesebb körű használatán keresztül kíván elérni. Mindezek mellett a tevékenység kiemelt célja, hogy a turizmusfejlesztésben résztvevő szervezetek minél széleskörűbb és minél szorosabb együttműködést valósítsanak meg egymás között, különös tekintettel a fejlesztési források megszerzésére.

Fejlesztési javaslatok

A turizmusfejlesztés szervezeti kereteinek megteremtése több alternatívát is kínál. A turizmusfejlesztési koordinációs feladatok ellátása megoldható egyrészt a Kistérségi Irodán belül egy menedzsmentszervezet létrehozásával, vagy az ellátandó feladatokkal egy, a Kistérségi Iroda alkalmazásában álló, megfelelő szakmai felkészültséggel rendelkező szakember bízható meg. Másik lehetséges megoldás lehet egy kistérségi Tourinform iroda létrehozása. Elsődleges fontosságú, hogy biztosítva legyenek a feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételek. A turizmusfejlesztés kapcsán felmerülő menedzsmentfeladatokat ellátó szervezetnek a kistérségi turizmus tervezésének és fejlesztésének koordinációja mellett a forrásszerzés és a marketingtevékenység is feladatai közé tartozik, s szoros együttműködést kell megvalósítania a kistérségi irodával, különösen a forrásszerzés tekintetében.

A közösségi marketingre kulcsfontosságú feladat hárul a kistérség turisztikai termékeinek a megfelelő célcsoportokhoz történő eljuttatásában. A közösségi turizmus-marketing menedzselése, illetve a kommunikációs és PR tevékenység tervezése során figyelembe kell venni, hogy a rekreációs turisztikai termékeket legelőször is a főváros lakosságának, illetve a térség vállalkozásai körében szükséges népszerűsíteni. Turisztikai termékektől és célcsoportoktól függetlenül fontos, hogy kialakításra kerüljön egy egységes turisztikai arculat, s hogy a promóciós anyagok ezen egységes arculat szerint készüljenek.

A megvalósítás szereplői

- települési önkormányzatok
- szakmai szervezetek, civil szervezetek
- turisztikai vállalkozások
- Magyar Turizmus Rt.
- Kistérségi iroda

Monitoring

Output indikátorok

- kistérségi turizmusfejlesztési szervezet
- egységes kistérségi arculatú promóciós eszköz

Eredmények

- turisztikai fejlesztési források
- turisztikai beruházások

- turisztikai marketingtevékenység hatékonysága
- kistérség turisztikai kínálatának ismertsége

Hatások

- vendégforgalom
- turisztikai bevételek
- a turisztikai szektorban foglalkoztatottak

A finanszírozás lehetséges forrásai

- A területfejlesztésben érdekelt intézmények, valamint a civil szereplők kapacitásépítése (KMOP)
- Magyar Turizmus Rt.
- Önkormányzatok

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Kistérségi Tourinform iroda létrehozása		kistérségi		
	Kistérségi turisztikai marketingkiadvány		kistérségi		
Települési szint	Természetvédelmi ismeretterjesztő és fenntartható fogyasztással kapcsolatos komplex program	Érd MJV önkormányzata	települési	50 millió Ft	2009